svensk veterinär tidning

9 • SEPTEMBER • 2017 • VOLYM 69

Rörelse-asymmetrier hos ridhästar i träning

Tiamulinresistens gör svindysenteri svårbehandlad

Ny lönemodell för Distriktsveterinärerna

Foto: Marie Rhodin

MEDIVET
Animal X-ray Solutions

Nordisk Specialist för Veterinär Digital Röntgen

Vi skulle vilja presentera

MEDIVET
SolidDR™

- DirektDigital Röntgenframkallare till oslagbart pris / prestanda
- Stor 43x43cm detektoryta och superenkel att använda
- Bästa bildkvalitet, användarfunktion och support direkt från Medivet
- Framtagen för veterinärt bruk - Precis som det ska vara
- Nu har äntligen alla råd att investera i kvalitet!

Vi ger Er en trygg Röntgenaffär!

Leasing och hyreslösningar. Byt in ditt befintliga system.

www.medivet.se info@medivet.se +46 (0) 431 244 00 Medivet Scandinavian AB, Ängelholm, Sverige

SVERIGES
VETERINÄRFÖRBUND
Box 12 709
112 94 STOCKHOLM

BESÖKSADRESS: **Kungsholms Hamnplan 7**

E-POST: *kansli@svf.se*
HEMSIDA: *www.svf.se*
TELEFONTID: Mån–tors 9.00–16.00,
Fre 9.00–15.00,
lunchstängt 11.30–13.00

KANSLI
TELEFON: 08-545 558 20
TELEFAX: 08-545 558 39

Ordförande
MARJA TULLBERG, *leg vet*
TELEFON: 08-545 558 22
MOBIL: 072-748 78 98
E-POST: *ordforande@svf.se*

Tf kanslichef
KRISTINA BILLBERG, *apotekare*
TELEFON: 08-545 558 21
E-POST: *kristina.billberg@svf.se*

Chefjurist
JESSICA BERLIN, *jur kand* (föräldraledig)

Informationschef
JOHAN BECK-FRIIS, *leg vet*
TELEFON: 08-545 558 33
MOBIL: 070-717 73 25
E-POST: *johan.beck-friis@svf.se*

Generalskreterare SVS
VAKANT

Förbundsjurist
FREDRIK ALM, *jur mag*
TELEFON: 08–545 558 25
E-POST: *fredrik.alm@svf.se*

Redovisningsansvarig
LINDA WIKSTRÖM, *ekonom*
TELEFON: 08-545 558 23
E-POST: *linda.wikstrom@svf.se*

Administratör SVF
KARIN HENRIKSSON
TELEFON: 08-545 558 28
E-POST: *karin.henriksson@svf.se*

Administratör SVS
VASSO NORLUND
TELEFON: 08-545 558 27
E-POST: *vasso.norlund@svf.se*

Ekonomiassistent
CAROLA ERIKSSON
TELEFON: 08-545 558 31
E-POST: *carola.eriksson@svf.se*

Bankgiro: 530-52 22

SVENSK
VETERINÄRTIDNING
se sista sidan

Viktigt att förbättra vår arbetsmiljö

SOMMAREN BÖRJAR NÄRMA SIG SITT SLUT och den så kallade vardagen är på god väg att ta vid. Jag hoppas att alla läsare har haft en uppfriskande och givande sommar.

Tyvärr verkar det återigen som att det har varit svårt att upprätthålla bemanningen på klinikveterinärsidan över sommaren. Det leder till problem i flera led. Självklart blir patienter och djurägare lidande på grund av längre väntetider och längre färdvägar. Men, det påverkar även semestrar som behöver avbrytas, förkortas eller hackas upp, vilket i det långa loppet inte är hållbart för en sund arbetsmiljö. Arbetsmiljö är något som ligger mig personligen varmt om hjärtat och vi har både som förbund och yrkeskår lång väg att gå för att förbättra vår arbetsmiljö. Vi kan lösa många problem för stunden men vi måste samtidigt hitta långsiktiga, hållbara lösningar. Många känner ett behov av att gå ned i arbetstid för att hinna med privatlivet, andra känner stor press på att bli specialister. Är det inte längre tillräckligt att vara ”bara” veterinär? Känner sig nyutexaminerade veterinärer inte säkra i arbetslivet trots att de har mer kunskap i bagaget än någonsin? Samtidigt har vi ansvar för levande varelser och det är inte alltid möjligt att stänga dörren på ett visst klockslag när det handlar om liv och död.

Frågan är komplex och definitivt inte löst i en handvändning, men jag har stort förtroende för veterinärer och deras förmåga att tillsammans hugga i för att nå ett bättre gemensamt mål.

På förbundet pågår omorganisationsarbetet för fullt. Även det är komplext och kräver mycket jobb, men syftar till att nå ett bättre resultat i slutändan.

I framtidens SVF ser jag många möjligheter. Framför allt ska vi vara ett starkt förbund som ska erbjuda facklig service för att kunna stötta våra medlemmar. Samtidigt ska vi kunna fortsätta bedriva utbildning och bidra med hjälp till företagare som vi gör idag. Utöver detta finns det många önskemål om hur vi ska kunna ge det extra mervärdet till våra medlemmar. Jag vill att vi ska kunna vara starka i många olika media, gärna vara med och bilda opinion. Det uppkommer ofta frågor, både stora och små, som påverkar och engagerar veterinärer och vi ska vara med och dela dessa frågeställningar och, om möjligt, även hjälpa till med lösningen.

Jag tror också att vi som förbund behöver hjälpa till att stärka veterinärens roll i samhället. Tidigare nämnda arbetsmiljöproblem och den ofta diskuterade lönefrågan skulle troligen tjäna på att veterinärens roll blev mer erkänd. Att vi vårdar djur på kliniker känner de flesta till. Men det bidrag vi ger till arbetet på statliga myndigheter, läkemedelsbolag, i försvaret och på många andra arbetsplatser går alltför ofta omvärlden förbi. Jag, som så många andra, får ofta höra: ”veterinär, det ville jag också bli när jag var liten”. Nu vill jag istället höra: ”veterinär, det borde jag ha blivit”.

JOHN-FILIP LUNDIN
ledamot i förbundsstyrelsen

NexGard SPECTRA

(afoxolaner + milbemycinoxim)

NY INDIKATION: FÖREBYGGER MOT FRANSK HJÄRTMASK

Förebygger mot *A. vasorum* med månatlig behandling

- OCH SKYDDAR SAMTIDIGT MOT FÄSTINGAR.

Boehringer Ingelheim

ledare J-F Lundin

Viktigt att förbättra vår arbetsmiljö 3

reportage S Fredriksson

Ny lönemodell för Distriktsveterinärerna
"Nu måste vi prioritera arbetsmiljön" 6

vetenskap – granskad artikel

Prevalensen av rörelseasymmetrier hos ridhästar i träning M Rhodin m fl 11

vetenskap

Läkemedelsbiverkningar hos djur 2016, del 3
Biverkningar hos hund rapporterade för vacciner, antiparasitära medel och antibiotika
H Tjälve m fl 17

Tiamulinresistens hos Brachyspira hyodysenteriae gör svindysenteri svårbehandlad
H Ericsson Unnerstad m fl 25

Bedömning av stress hos hundar på kliniken
A-K Lind m fl 29

vilken är din diagnos?

– Bilddiagnostik 32
– Svar 66

månadens epiztel 35

allmänt

FVE-möte i Tallinn
Internationellt samarbete utvecklar den veterinära professionen E Lewin 37

Ny Saco-rapport
Psykisk ohälsa bland akademiker T Andrén 40

Veterinärer en viktig del av Sveriges rabiesskydd
A Helmfrid 43

Brexit-utmaningar för brittiska veterinärer K Kax 45

Styrelseberättelse för Sveriges Veterinärförbund 2016 47

Verksamhetsberättelse för Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap 2016 50

fackliga frågan

Lönesättande samtal viktiga för löneutvecklingen
F Ritter 53

kanslinytt 55

FVF informerar

Har du börjat förbereda dig för nya regler om personuppgifter? K Berggren 57

insänt

Om förtroende och misstroende S Sternberg Lewerin 58

replik

Mörk framtid för vårt fackförbund C Arosenius 61

in memoriam 64

noterat

- Fåglar blir immuna mot influensa 42
- Inget samband mellan Bravecto och allvarliga biverkningar 52
- Per Wallgren belönad av Sveriges Grisföretagare 53
- Zinkoxidläkemedel till gris förbjuds 60
- Kampanj mot den organiserade hundsmugglingen 63
- Använd rätt metoder mot hönskvalster 67

kongresser & kurser 68

ord från ordföranden

Förbundet har levt över sina tillgångar M Tullberg 72

kåseri

Fartfylld hästbesiktning L Ademar 73

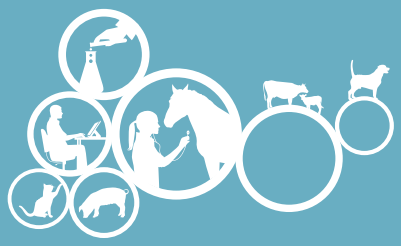

Veterinärkongressen 2017

9–10 november
Sveriges lantbruksuniversitet
Ultuna, Uppsala

Kongressen arrangeras av Sveriges Veterinärförbund
Anmälan och info: www.svf.se/sv/Sallskapet/Veterinarkongressen.

ANMÄLAN TILL KONGRESSEN

Mängdrabatt – NYTT FÖR I ÅR! I år erbjuder vi mängdrabatter till de arbetsplatser som skickar många deltagare till Veterinärkongressen. *Observera:* För att kunna ta del av detta erbjudande behöver ni följa de anvisningar som anges på www.svf.se under rubriken Veterinärkongressen där man också kan anmäla sig.

Ny lönemodell för Distriktsveterinärerna

”Nu måste vi prioritera arbetsmiljön”

TEXT OCH FOTO: SUZANNE FREDRIKSSON

Markus Abrahamsén är styrelseledamot i Distriktsveterinärföreningen. Han anser att det finns många svåra frågor kvar att diskutera innan en ny lönemodell kan tas i bruk. Foto: Privat

Efter 22 år med nuvarande lönemodell står Distriktsveterinärerna, DV, inför stora förändringar. Efter årsskiftet är målet att alla distriktsveterinärer ska arbeta 40 timmar i veckan i snitt och ha fast lön på dagtid.

Att skapa en lönemodell som har förutsättningar att mottas positivt av ca 400 distriktsveterinärer spridda över landet är ingen lätt uppgift. En arbetsgrupp bestående av representanter för alla parter har under 2016 och 2017 vänt och vridit på flera förslag, till viss del utifrån svaren i en omfattande enkät som gått ut till samtliga berörda inom DV. Bland annat med denna enkät som bakgrund och kartläggning av de faktiska arbetstiderna på vissa kliniker, har man nu kommit fram till ett förslag som bland annat innehåller fast lön på dagtid och tantiem under beredskap.

MARKUS ABRAHAMSÉN är styrelseledamot i Distriktsveterinärföreningen som haft två representanter med i arbetsgruppen. Även om målsättningen är klar finns det en hel del frågetecken att räta ut innan den nya modellen kan tas i bruk. Och inte att förglömma, förslaget ska förhandlas under hösten.

– Vad arbetsgruppen kommit fram till hittills är att alla ska ha fast lön mellan kl 08.00–17.00 och att systemet med tantiem även fortsättningsvis kommer att gälla under beredskapen, dvs lön plus 36 procent av arvodet, inleder Markus. Han ger exempel på ett antal obesvarade frågor: hur ska lönen räknas ut så att de som nu tjänar bra på tantiem inte blir förlorare i lönesättningen? Hur ska de som nu har en orättvist låg lön beroende på t ex djurslagsvisa orättvisor kompenseras i ett nytt lönesystem? Hur ska nyanställda komma in på en rimlig lönenivå?

– Ett förslag som diskuterats i detta sammanhang är att det skulle vara möjligt att välja mellan det nya och gamla systemet, men man kom fram till att det är en dålig lösning och svårt att administrera, fortsätter Markus.

Inom parentes kan nämnas att på en av de frågor i enkäten som handlar om detta val tror merparten att olika lönemodeller på samma arbetsplats skulle påverka såväl trivsel som arbetsfördelning negativt.

I samma omfattande enkät, där Markus framhåller Distriktsveterinärföreningens ordförande Anna Bäckvalls med flera kollegers stora insats, framgår att ungefär hälften av DV-kåren vill behålla det gamla systemet. Det finns en klar koppling till vilken region man arbetar i.

Anna Bäckvall är en av dem som jobbat hårt för att få fram ett förslag till ny lönemodell.

– Även om det utgår glesbygdstillägg är det nuvarande systemet ganska orättvist. Dessutom riskerar det på sikt att ge upphov till de arbetsmiljöproblem som vi upplever inom DV idag. Unga vikarier tycker att det är bra att under en kort period jobba stenhårt och dra in massor av pengar, men de blir inte kvar. Distriktsveterinärerna har många vakanta tjänster över hela landet och på flera håll kämpar man dagligen med att få ihop scheman för beredskapen. Här i Skaraborg t ex har vi tre fasta tjänster och två vikariat ute, men har långt ifrån tillräckligt många sökande. Hos oss, liksom på många andra ställen i landet kan det krävas fler personer än antal tjänster eftersom arbetsbelastningen är så hög att alla helt enkelt inte orkar arbeta heltid, säger Markus.

> Vi måste prioritera arbetsmiljön så att folk orkar vara kvar.

Heltid för de flesta yrkesverksamma personer i Sverige innebär 40 timmars arbetsvecka. För en distriktsveterinär innebär det att man med jämna mellanrum arbetar 40 timmar plus beredskap. En konstruktion som t ex kan medföra att man efter en helgberedskap går på sitt ordinarie schema på måndagsmorgonen, i värsta fall utan en timmes sömn.

– Det är ett allvarligt arbetsmiljöproblem och kan inte få fortsätta. Huruvida beredska-

pen i framtiden ska räknas in i de 40 timmarna tvistar vi om. Det är en svår nöt att knäcka, dels beroende på att arbetet är säsongsbetonat, dels beroende på personalbristen. Det är alltid betydligt mer att göra under våren, men sett över hela året måste det jämna ut sig så att arbetstiden blir 40 timmar i veckan i snitt. Sett till dagens situation med personalbrist är ekvationen omöjlig, säger Markus och tillägger att man i höstens förhandlingar inte bör avtala bort arbetstidslagen som är fallet nu.

– Nu måste vi prioritera arbetsmiljön så att folk orkar vara kvar, avslutar han.

THOMAS SVENSSON är biträdande chef för Distriktsveterinärerna. Han har under ett tjugotal år som anställd på Jordbruksverket, varav många år som DV, varit med om flera stora förändringar. Den senaste ägde rum för ett tiotal år sedan då landet delades upp i regioner med praktikområden och kliniker. Strukturen skapade även ett antal nya cheftjänster som regionchefer och klinikchefer.

Thomas Svensson, som är biträdande chef för Distriktsveterinärerna, är bekymrad över den veterinärbrist som råder i hela Europa. Foto: Jordbruksverket

– Den lönemodell som vi har i dag är ett hinder för fortsatt utveckling av organisationen och en förändring är nödvändig, inte minst för att kunna behålla vår personal. I början av mars i år startade arbetet med att utarbeta en ny lönemodell på allvar och vi hade ett möte med alla klinikchefer, säger Thomas.

Han betonar att arbetet med de genomgripande förändringarna inom DV inte enbart handlar om lönen och arbetstiden, utan även om att skapa bättre möjligheter till karriär inom organisationen.

– Dagens akademiker väljer alltid egen utveckling och som arbetsgivare måste vi ta hänsyn till detta, kommenterar Thomas.

Hur ser du på att behålla förtroendearbetstiden (förtroendearbetstid innebär att den anställde har frihet att själv reglera sin arbetstid med hänsyn till de arbetsuppgifter han/hon ska utföra)?

– Det är en brist i systemet att många upplever att de inte kan utnyttja förtroendearbetstiden, men det är svårt att ha begränsad arbetstid som DV. Att införa reglerad arbetstid med övertidsersättning skulle bli helt ogörligt administrativt, säger Thomas.

Kommer ni från arbetsgivarens sida att arbeta för en 40-timmars vecka för era veterinärer efter årsskiftet och att förtroendearbetstiden även innefattar beredskapen?

– Med nuvarande veterinärbrist är det svårt att se hur det skulle kunna bli möjligt, men kanske inom en treårsperiod. Det är mycket svårt att rekrytera veterinärer idag. Var tar veterinärerna vägen? Situation är densamma i hela Europa, säger Thomas och tillägger att bristen på veterinärer som regel även innebär en högre och oönskad personalomsättning.

ÅSA SPARR är klinikchef i Mora. Hon tillhör en exklusiv grupp som varit distriktsveterinär nästan hela sitt yrkesliv. Efter examen 1992 vikarierade Åsa ”lite här och där” bland annat som distriktsveterinär och på slakteri. Kärleken förde henne från hemorten Trångsund till Dalarna 1993 och där blev hon kvar.

– Då var det mer att det satt en gubbe på varje ort, Älvdalen, Dala-Järna, Mora och Malung. Vid omorganisationen 1995 fick jag fast tjänst som regionvikarie och då utgick man från Mora och Dala-Järna. Idag finns bara kliniken i Mora kvar. Distrikten är större till ytan, men för oss i Mora har det blivit färre resor och

Åsa Sparr är klinikchef i Mora. Hon håller hårt på att den som haft helgberedskap inte ska jobba dagen efter.

mer smådjur, berättar Åsa som fick vara kvar i Mora sedan kliniken, fast då hette det stationen, i Dala-Järna lades ner under en period då Åsa var barnledig.

– När jag började i Mora var vi tre veterinärer på heltid och en djurvårdare. Lokalen vi hade då delades med en privat klinik, vilket var en lite annorlunda lösning.

– Idag ser det annorlunda ut. Vår nuvarande klinik är nyligen utbyggd och omfattar ca 450 kvadratmeter, bemannas av nio veterinärer, tre djursjukskötare och tre djurvårdare. Patientunderlaget består till övervägande del av smådjur, ca 75 procent. Vi har lite häst och ett 20-tal nötbesättningar finns också inom vårt område. Under 2016 hade vi i runda tal 6500 patientbesök/förrättningar, sammanfattar Åsa utvecklingen.

Även om nötbesättningarna minskar för varje år har man i Mora behållit en viss seminverksamhet, det är tre veterinärer som kan detta. En och annan resa till de fäbodar som fortfarande är i drift uppåt Älvdalen blir det också varje sommar.

– Men bönderna gör allt mer själva nuförtiden, t ex semin, och ViLA för mjölkbesättningar (villkorad läkemedelsanvändning) har även tillkommit under senare år. Vi har bara en besättning inom vårt område som är med i ViLA och den får våra kolleger i Borlänge som är utbildade i ViLA ta hand om, säger Åsa och tangerar ämnet utbildning och det förslag på en inbyggd karriärstege som finns med i nya lönemodellen.

> Bönderna gör allt mer själva nuförtiden.

– Djurägarna kräver mer vilket innebär behov av en viss specialisering. Idag väljer många distriktsveterinärer en inriktning och ges genom intern utbildning möjlighet till fördjupade kunskaper inom något djurslag. På klinikerna gäller det att fördela kunskaperna så att bredden behålls. Vi är i grunden allmänpraktiker och alla måste klara av det basala för alla djurslag, förklarar Åsa.

– Den interna utbildningen ansvarar våra överveterinärer för. Två av dem råkar finnas här i Mora, Anna Norlin och Lisa Haglund, som delar sina ordinarie tjänster med att vara överveterinärer för smådjur.

Smådjur, lantbruksdjur eller häst? Numera får även den allmänpraktiserande distriktsveterinären möjlighet att fördjupa sig i ett speciellt djurslag.

När Åsa flyttade till Dalarna för ca 20 år sedan "satt det en gubbe på varje ort". Numera har kliniken i Mora halva Dalarna som arbetsfält.

Som klinikchef har Åsa bland annat ansvar för schemaläggningen och hon sticker inte under stol med svårigheterna. Hon brottas ständigt med personalbrist. Förutom att man har en tjänst utlyst har man även haft svårt att få tag på sommarvikarier. En liten lättnad blev det när en tysk veterinär hoppade in och jobbade "som ett trevligt äventyr i Sverige".

Trots ständig brist på personal finns det en punkt där Åsa på sista tiden infört en uppskattad förändring, inget arbete dagen efter helgberedskap. Så är det bara.

Vad tror du om förslaget till ny lönemodell? Kan det fungera?

– Ja, jag tror det kommer att bli bättre men att det är mycket jobb kvar för att kunna räkna ut de nya lönerna. Då man kommer att utgå från 2016 års inkomst finns det en risk att några kommer anse sig få fel lön.

– Gällande förtroendearbetstiden är jag mycket tveksam till att behålla den. Som det ser ut nu betyder det bara att de flesta jobbar mer. Om man får till rätt bemanning kanske det fungerar bättre.

När du själv lyckas få vara ledig, vad gör du då?

– Då är det oftast hundarna eller ishallen som gäller, säger Åsa som tillsammans med maken Thomas tränar drag med familjens två vorsteh. I ishallen supportar hon sonen som tränar och tävlar i konståkning. Lite trädgårdsarbete och joggning blir det också på lediga stunder. ■

MARIE RHODIN, leg veterinär, VMD, docent, Dipl ACVSMR,
ELIN HERNLUND, leg veterinär
AGNETA EGENVALL, leg veterinär, VMD, professor i epidemiologi och
PIA HAUBRO ANDERSEN, leg veterinär, VMD, professor i stordjurskirurgi*

Prevalensen av rörelseasymmetrier hos ridhästar i träning

När en häst blir halt får den ett asymmetriskt rörelsemönster vilket veterinären bedömer för att utreda en hälta. Den subjektiva bedömningen har dock visat sig vara svår och därför har teknik utvecklats för att mäta symmetrin i rörelsemönstret hos hästar. I denna studie har rörelseanalyser utförts på ett stort antal hästar i träning, som inte upplevs som halta av ägaren, för att uppskatta prevalensen av rörelseasymmetrier hos en grupp väl presterande ridhästar. Artikeln är en sammanfattning av en internationellt publicerad artikel i PlosOne i ett samarbete med Royal Veterinary College, Storbritannien (19).

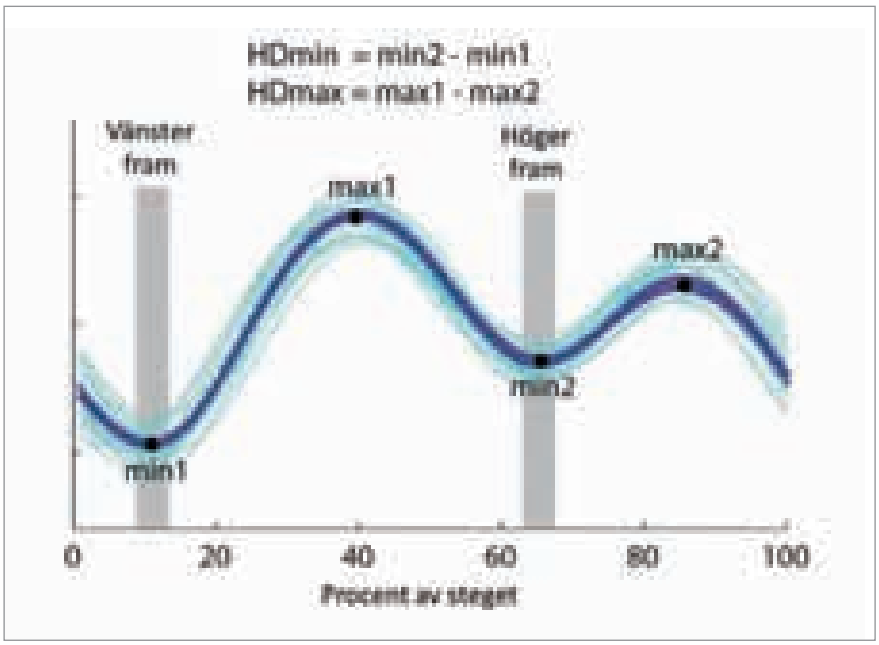

FIGUR 1. *Figuren visar huvudets vertikala rörelse under en stegcykel hos en höger frambenshalt häst. När hästen belastar vänster framben sjunker huvudet ned mer för att avlasta höger framben. Skillnaden mellan de två lägsta positionerna (HDmin) och de högsta positionerna (HDmax) kan beräknas och ger ett mått på hur halt hästen är. HDmin-asymmetri indikerar en belastningshälta och HDmax-asymmetri indikerar en frånskjutshälta. De grå staplarna visar mitten av belastningsfasen för vänster respektive höger framben.*

granskad artikel

BAKGRUND

Skador i rörelseapparaten är den mest frekventa orsaken till att hästar behandlas av veterinär (3, 13) och det vanligaste symtomet är att hästen blir halt. För att lokalisera smärtan och patologin som orsakar hältan, görs en hältutredning där avvikelser i rörelsemönstret är det centrala undersökningsmomentet. Veterinären avgör subjektivt om hästen rör sig asymmetriskt och om asymmetrin är tillräckligt stor för att vara kliniskt signifikant. Därefter används ofta diagnostiska anestesier för att lokalisera var smärtan kommer ifrån och skillnaden i symmetri före och efter bedövningen bedöms. Den subjektiva bedömningen har dock visat sig vara svår med låg samstämmighet mellan veterinärer som följd och bedömningen påverkas lätt av veterinärens förväntningar (1, 5, 6, 7). Att objektivt mäta hälta har därför varit i fokus för biomekanisk hästforskning under flera årtionden. Ett antal system har utvecklats som mäter symmetrin i rörelsen hos hästar som travar (8, 16) och ett stort antal kliniker runt om i världen använder sig nu av sådan utrustning vid hältutredningar för att få en mer sensitiv och korrekt bedömning.

Mätning av rörelsesymmetri kan göras med små sensorer som fästs på nackens och korsets högsta punkter (8). Dessa mäter vertikal acceleration som sedan beräknas om till positionsdata för huvudet och korset, vilka har en sinusformad rörelse med två minima och två maxima per stegcykel. Mitt i belastningsfasen av respektive diagonal inträffar de lägsta positionerna och i svävningsfasen efter frånskjutet för respektive diagonal inträffar de två högsta positionerna. När hästen blir halt blir denna rörelse asymmetrisk och hästen sjunker ned mindre på det halta benet och kan även skjuta ifrån sämre med det halta benet beroende på typ av hälta. Skillnaden i vertikal amplitud mellan de två minima i varje travsteg är ett bra mått på belastningshälta, för en frambenshälta mäter man huvudet (HDmin) och för en bakbenshälta mäter man pelvis (PDmin). Skillnaden mellan de högsta positionerna ➤

efter frånskjutet från respektive diagonal indikerar en frånskjutshälta fram (HDmax) eller bak (PDmax) (Figur 1). För mätningar på rakt spår har tröskelvärden tagits fram för när en rörelseasymmetri kan anses signifikant (8).

I flera studier har man visat att ett stort antal hästar, som av sina ägare uppfattas som ohalta och väl fungerande i träning, har ett asymmetriskt rörelsemönster. I en studie undersöktes 506 hästar och vid subjektiv bedömning utförd av en veterinär ansågs 46 procent vara halta (4). I en studie av Landman och medarbetare (9) konstaterades att 19,5 procent av 399 hästar, som veterinärbesiktigades inför köp, var minst två grader halta på en skala 0–5. Ingen av dessa studier kvantifierade objektivt graden av hälta, fördelningen av fram-/bakbenshältor, eller hur hältan påverkades om hästen longerades. Information om asymmetriernas kopplingar till ras, kön, disciplin och tävlingsnivå saknades också.

Longering

Longering, när hästen rör sig på en cirkel, är ett vanligt moment vid en hältutredning och besiktning. Det böjda spåret introducerar asymmetrier i rörelsemönstret även hos friska hästar vilket är en viktig kunskap för att inte missta friska hästar för att vara halta (18). I en studie där en hälta inducerades, via sultryck med en skruv, kunde man se att asymmetrin som uppstår på grund av det böjda spåret förstärkte hältan i ena varvet och minskade den när hästen sprang åt andra hållet (17). Hittills har forskningsstudier av den voltberoende asymmetrin utförts på ett mindre antal hästar (14, 15, 17), på hästar där hälta inducerats (17) och på hästar som rör sig symmetriskt på rakt spår (18). En djupare förståelse för hur dessa komplexa voltasymmetrier påverkar ett stort antal hästar som rör sig asymmetriskt skulle kunna hjälpa till med tolkningen av symmetrimätningar och den subjektiva bedömningen vid både hältutredningar och vid besiktning inför köp.

Syftet med studien var att undersöka prevalensen av rörelseasymmetrier i trav på rakt spår hos en population av väl fungerande ridhästar i träning som ansågs ohalta av sina ägare. Vi ville även se hur asymmetrier påverkas vid longering och om det finns någon koppling mellan grad samt typ (bak-/framben, belastning/påskjuts) av asymmetri och hästens ålder, kön, storlek, tävlingsdisciplin/-nivå när hästen travar på rakt spår.

FIGUR 2. *Symmetrin i rörelsemönstret mättes när hästarna travades på rakt spår på ett hårt underlag och vid longering på mjukt underlag med voltstorlek 10–15 meter.*

MATERIAL OCH METODER

Hästar

Till studien inkluderades 222 ridhästar, främst via personliga kontakter men även via annonsering i socialt medium (Facebook) och annonsering på en internetbaserad hästkunskapssida (HästSverige.se). För att inkluderas skulle hästen vara av varmblodstyp, högre än 148 cm i mankhöjd, i tävlingskondition, ohalt enligt ägaren, inte ha haft någon ortopedisk skada/hälta de senaste sex månaderna och fungera väl i träning.

Studieprotokoll

Tränings-/tävlingsdisciplin och -nivå, kön, ras, ålder och mankhöjd registrerades för alla hästar. Symmetrin i rörelsemönstret mättes när hästarna travades på rakt spår på ett hårt underlag och vid longering på mjukt underlag med voltstorlek 10–15 meter (Figur 2).

Objektiv rörelseanalys

Ett sensorbaserat rörelseanalyssystem (Lameness Locator) användes för att mäta symmetrin i hästarnas rörelsemönster i trav. Systemets två sensorer med accelerometrar fästes på huvudet och på korset, vilka mätte den vertikala accelerationen. En tredje sensor fästes på hästens högra framben, där man med hjälp av gyrometri registrerade stegcykeln. Data överfördes från sensorerna via bluetooth till en dator med specialprogrammerad mjukvara. Alla mätningar videofilmades för kontroll av avvikande rörelser som kunde påverka datakvaliteten vid registreringen.

Dataanalys

Skillnaden i minimihöjd för huvudet (HDmin) och bäckenet (PDmin) mellan höger och vänster understödsfas samt skillnader i maxhöjd för huvudet (HDmax) och bäckenet (PDmax) efter höger och vänster understödsfas beräknades för varje mätning. För att hästarna skulle klassas som asymmetriska skulle absolutvärdet av medelvärdet för HDmin och/eller HDmax vara ≥ 6 mm samt vara högre än standardavvikelsen (SD), eller med samma resonemang PDmin och/eller PDmax vara ≥ 3 mm för rakt spårmätningen.

Statistisk analys

Deskriptiv statistik beräknades och associationen mellan de fyra symmetrivariablerna på rakt spår och vid longering genom regressionsanalys. Mixade mo-

deller skapades i statistikprogramvaran SAS för att analysera hur ålder, mankhöjd, disciplin och tävlingsnivå (förklarande variabler) påverkade symmetrimåtten (beroendevariabler). Varje förklarandevariabel testades som fix effekt en i taget och riktningen på volten (höger eller vänster varv) kontrollerades. Häst och häst med ryttare inkluderades som slumpmässiga effekter i modellerna och signifikansnivån sattes till 0,05.

Etiskt tillstånd

Studien hade godkänt etiskt tillstånd från Uppsala djurförsöksetiska nämnd och alla hästägare godkände sin hästs deltagande i studien.

RESULTAT

Av de 222 hästarna hade 161 (72,5 %) något symmetrivärde på rakt spår som överskred gränsvärdena, se Tabell 1 för antal hästar och grad av asymmetri för de olika symmetrivariablerna. Av de 161 hästarna med rörelseasymmetrier hade 90 samtidiga fram- och bakbensasymmetrier.

Av de 161 varmblodiga hästarna med rörelseasymmetrier var 81 ston, tre hingstar och 138 valacker med en åldersfördelning på 3–25 år (medianålder tio år) och mankhöjd på 150–182 cm (median 165 cm).

Ålder, kön, mankhöjd, tävlingsnivå och -disciplin påverkade inte graden av frambensymmetri hos hästarna. För bakbenen såg man däremot en signifikant effekt på PDmin (p=0,01) där dressyrhästarna (65 stycken) hade en större belastningsasymmetri (PDmin estimerat till 5,3 mm) jämfört med hopphästarna (33 stycken, PDmin 3,8 mm). Asymmetri i frånskjutet med bakbenen visade sig vara större (3,1 mm, p=0,01) hos hästar som tävlade på svår nivå (12 stycken) jämfört med medelsvår nivå (52 stycken).

Longeringens effekt på symmetrin stämde överens med vad man funnit i tidigare studier av hästar som inducerats med en hälta (17). Hästarna med rörelseasymmetrier i denna studie sjönk ner mindre på det inre bakbenet i understödsfasen jämfört med det yttre (p=0,001). Det gjorde att bakbensasymmetrin förstärktes om det ”halta” benet var som innerben och minskade om det var som ytterben på volten. Det omvända sambandet sågs för frånskjutsasymmetrier för bakbenen. För frambenen var voltspårets påverkan av asymmetrin inte lika konstant. Hästar som hade HDmin-värden som visade på en asymmetri i nedsjunkningen på frambenen blev mer asymmetriska med benet som ytterben.

DISKUSSION

Den stora andelen hästar (73 %) med ett asymmetriskt rörelsemönster i det urval av den svenska ridhästpopulationen som studerats visar att många av våra hästar har rörelseasymmetrier. Graden av asymmetri var i många fall jämförbar med kliniskt halta hästar som diagnostiserats med ortopediska skador (10, 11), ➤

Tabell 1. Frambens- (HDmin, HDmax) och bakbens- (PDmin, PDmax) asymmetrier för det antal (n) hästar som överskred gränsvärdet för symmetri på rakt spår samt deras respektive värden när de longerades i vänster och höger varv. Negativa värden indikerar en asymmetri från vänster ben medan ett positivt värde indikerar en asymmetri orsakat av höger ben.

				Percentiler				
Variabel	n	Medel	Std	P_5	P_{25}	P_{50}	P_{75}	P_{95}
Rakt spår								
$HDmin_{höger}$	29	12,8	6,4	7,2	8,7	11,1	15,2	23,9
$HDmin_{vänster}$	29	-15,8	7,5	-30,5	-20,2	-13,5	-10,0	-7,9
$HDmax_{höger}$	24	11,3	3,6	7,4	8,5	10,7	13,5	17,4
$HDmax_{vänster}$	17	-14,6	7,2	-35,3	-17,4	-13,5	-9,3	-6,4
$PDmin_{höger}$	36	5,8	2,3	3,5	4,2	5,0	7,2	11,1
$PDmin_{vänster}$	43	-5,5	1,8	-8,7	-6,1	-5,2	-3,9	-3,4
$PDmax_{höger}$	43	6,9	3,4	3,5	4,1	5,4	9,6	13,6
$PDmax_{vänster}$	44	-6,1	2,8	-12,5	-6,6	-5,3	-4,3	-3,7
Vänster varv								
$HDmin_{höger}$	29	11,0	12,6	-3,7	1,5	9,7	15,4	34,8
$HDmin_{vänster}$	29	-7,6	14,2	-35,5	-14,0	-10,4	-4,4	17,4
$HDmax_{höger}$	24	4,0	9,0	-8,9	-2,7	4,0	10,0	20,7
$HDmax_{vänster}$	17	-3,6	11,3	-26,4	-12,1	-5,3	5,6	14,8
$PDmin_{höger}$	36	-2,1	6,1	-11,7	-5,9	-1,0	0,8	5,1
$PDmin_{vänster}$	43	-12,9	8,1	-24,2	-16,3	-12,7	-6,5	-3,7
$PDmax_{höger}$	43	5,9	6,3	-6,0	2,3	5,3	9,7	16,9
$PDmax_{vänster}$	44	-1,9	4,0	-7,7	-4,1	-2,5	-0,1	4,9
Höger varv								
$HDmin_{höger}$	29	2,1	14,4	-26,7	-6,5	14,0	10,5	25,2
$HDmin_{vänster}$	29	-15,1	15,6	-40,7	-27,0	-12,0	-2,9	6,2
$HDmax_{höger}$	24	10,1	9,5	-4,1	3,2	8,9	18,0	24,7
$HDmax_{vänster}$	17	-8,3	13,3	-35,5	-16,4	-4,8	-0,5	15,1
$PDmin_{höger}$	36	12,5	6,9	-0,5	9,1	14,0	16,5	22,7
$PDmin_{vänster}$	43	3,1	6,6	-4,8	-1,2	3,3	7,3	10,4
$PDmax_{höger}$	43	2,7	4,8	-4,6	-0,1	1,9	5,4	11,4
$PDmax_{vänster}$	44	-7,0	4,9	-16,9	-9,7	-6,8	-3,6	-0,5

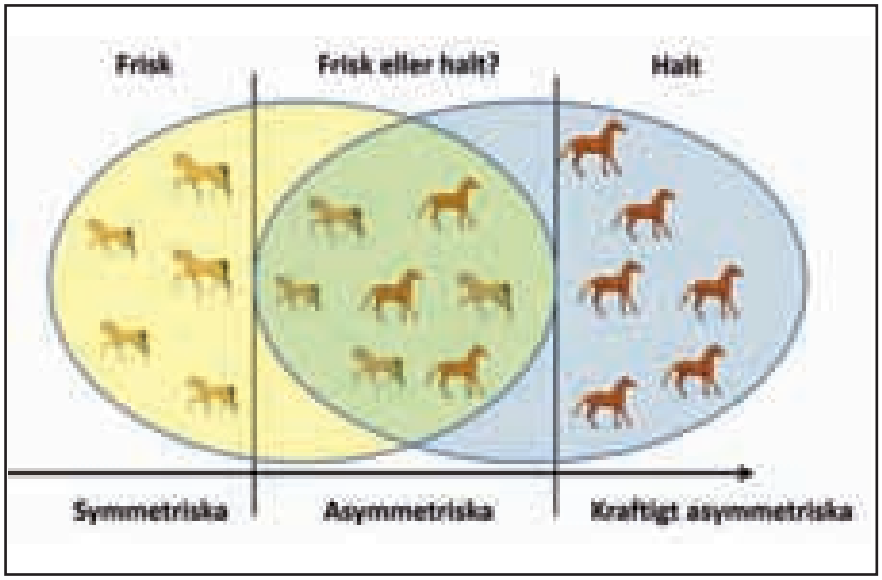

FIGUR 3. *Vi vet att en häst med ett mycket symmetriskt rörelsemönster är frisk och att en kraftig asymmetri är kopplad till smärta och patologi men det finns en stor grupp av hästar med rörelseasymmetrier som vi inte vet om de har ont och lider av ortopediska skador.*

vilket visar att det finns en tydlig överlappning i asymmetri mellan kliniskt halta hästar och arbetande hästar som uppfattas som friska av sina ägare (Figur 3).

Vi vet inte i vilken utsträckning asymmetrierna är smärtutlösta och ett potentiellt djurvälfärdsproblem. För många av hästarna i den här studien betyder det att om ägaren uppfattat ett rörelseproblem och sökt hjälp hos en veterinär så hade veterinären sannolikt gått vidare med en fullständig utredning för att hitta orsaken till asymmetrin. Vi vet inte heller om dessa hästar undersöks regelbundet och kontrolleras för eventuell hälta eller om ryttarna varit medvetna om att hästen inte rör sig symmetriskt. Hästarnas rörelsemönster registrerades på ett hårt underlag på rakt spår vilket ofta skiljer sig från det underlag ryttaren tränar sin häst på. Det kan hända att det hårda underlaget provocerar fram mer asymmetrier i rörelsemönstret hos hästarna än vad de visar till vardags. Vi vet inte heller hur ryttaren påverkar hästens asymmetri, om ryttaren kan dölja en hälta, vilket kanske kan förklara varför de inte upptäckt att hästen rör sig ojämnt.

Vid longering såg vi en tydlig effekt av voltasymmetrierna som induceras av det böjda spåret vilket beskrivits tidigare (18). De påverkade graden av initial asymmetri hos hästarna systematiskt beroende på om benet som var orsaken till asymmetrin var inner- eller ytterben. Detta var mycket förvånande då det i kliniska textböcker beskrivs att hältan både kan förvärras eller förbättras när det halta benet är som innerben för specifika diagnoser (2). Vi vet dock inte om eller vilka eventuella patologier hästarna i denna studie led av.

I studien var det 90 hästar med samtidiga fram- respektive bakbensasymmetrier och vi vet inte i vilken utsträckning det rör sig om kompensatoriska hältor eller om de är halta på flera ben. Det kan hända att en kompensatorisk hälta påverkas annorlunda jämfört med en primär hälta vid longering.

Eftersom proportionen av höger och vänster asymmetrier hos hästarna i studien var relativt jämnt fördelad är det inte troligt att ryttarnas höger- eller vänsterhänthet är en förklaring till hästarnas asymmetrier då högerhänthet är vanligare hos människor.

Om det kan finnas en koppling mellan den högre graden av bakbensasymmetrier hos dressyrhästarna i vår studie och den ökade risken för gaffelbandsskador på bakbenen hos dressyrhästar som beskrivits av Murray och medarbetare (12) kan vi inte svara på. Longitudinella studier där hästar i träning följs över tid kan dock besvara denna typ av frågeställning. Frånskjutsasymmetrin för bakbenen som visade sig vara större hos hästar som tävlar på högre nivå är svår att veta hur generaliserbar den är då endast tolv hästar som tävlade i svår klass inkluderats i studien. Utökade studier av elitpresterande hästar från olika discipliner krävs för att bekräfta och förklara resultaten.

Eftersom de 222 hästarna i studien rekryterats via kontakter och annonser finns en risk för selektionsbias då ägare som misstänker ett rörelseproblem hos sina hästar kan ha varit mer benägna att delta i studien. Det kan leda till en viss överskattning av prevalensen i den generella populationen men trots detta var alla hästar i studien i träning och hade inte behandlats av veterinär för ortopediska problem under de senaste sex månaderna.

Nya frågeställningar uppstår: Är det patologier och smärta som ger upphov till de asymmetrier vi kan mäta? Vi vet inte heller om medfödd lateralitet hos hästarna kan ha en effekt på den vertikala rörelseasymmetrin, vilket behöver studeras för att förstå om det kan vara medfödda asymmetrier.

Det kvarstår att veterinärer som utför hältutredningar och besiktningar står inför en svår uppgift när de ska bedöma om en rörelseasymmetri är kopplad till smärta och patologi eller om det kan vara en biologisk variation. Det är svårt att bedöma ortopedisk smärta utöver hälta hos hästar om det inte finns några tydliga palpatoriska fynd som indikerar smärta från rörelseapparaten.

SLUTSATSER

Resultaten visar att en stor andel (73 %) av ridhästar som anses prestera bra och som ägarna tycker är ohalta har ett oregelbundet rörelsemönster, där bakbensasymmetrier var vanligare än frambensasymmetrier. Dressyrhästarna i studien hade i större utsträckning oregelbundna bakbensrörelser jämfört med hopphästar.

Att studera vad som händer med asymmetrierna över tid är nödvändigt för att vi ska kunna utröna om det rör sig om rörelsepreferenser, t ex på grund av neuromotorisk oliksidighet eller ortopediska sjukdomar där hästen modifierar sitt rörelsemönster på grund av smärta.

För att öka ryttarens medvetenhet om

hästens eventuella asymmetrier rekommenderar vi regelbunden avsutten utvärdering av hästens rörelsemönster. För detta är utbildning av ryttare och tränare i att se rörelseasymmetrier/hälta en viktig pusselbit.

Flera frågor har uppstått. Beror alla rörelseasymmetrier på smärta? Vilken storlek ska asymmetrin ha för att den ska anses kliniskt signifikant? Kan anatomisk konformation och motoriska preferenser, liknande höger- och vänsterhänthet, spela in? Kan asymmetrierna vara upptränade på grund av ryttarens träningsmetod och egen oliksidighet?

Vi vet inte var gränsen går mellan friskt och sjukt, även om veterinärer förväntas kunna avgöra detta dagligen vid hältutredningar eller vid besiktningar inför försäljning och tävling. Antingen utreds och behandlas många hästar onödigt mycket i vår strävan efter perfekt symmetri, något som väldigt få hästar kan uppnå. Eller så tränas och tävlas alltför många hästar som egentligen borde behandlas för smärtsamma ortopediska lidanden. Detta är ett område som kräver mycket mer forskning då det kan vara potentiella djurskyddsproblem om en frisk eller halt häst hamnar i fel kategori.

SUMMARY

The prevalence of movement asymmetries at trot in riding horses in training

Recent studies evaluating horses in training have identified a large proportion of horses with motion asymmetries but the prevalence, type and magnitude of asymmetries have not been investigated. The aim of this study was to objectively investigate the presence of motion asymmetries in riding horses in training by identifying the side and quantifying the degree and type of forelimb and hind limb asymmetries found during straight line trot and on the lunge.

In a cross-sectional study, vertical head and pelvic movement symmetry was measured in 222 Warmblood type riding horses, all without perceived performance issues and considered free from lameness by their owners. Body-mounted uni-axial accelerometers were used and differences between maximum and minimum head (HDmax, HDmin) and pelvic (PDmax, PDmin) vertical displacement between left and right forelimb and hind limb stances were calculated during straight line trot and on the lunge. Previously reported symmetry thresholds were used and 161 horses exceeded those for at least one variable while trotting in a straight line. Contralateral and ipsilateral concurrent forelimb and hind limb asymmetries were detected in 41 and 49 horses, respectively. A large proportion (73 %) of horses in training showed movement asymmetries above previously reported asymmetry thresholds during straight line trot. It is not known to what extent these asymmetries are related to pain or to mechanical abnormalities. Therefore, one of the most important questions that must be addressed is how objective asymmetry scores can be translated into pain and orthopaedic abnormality.

Referenser

1. Arkell M, Archer R M, Guitian F J & May S A. Evidence of bias affecting the interpretation of the results of local anaesthetic nerve blocks when assessing lameness in horses, Vet Rec, 2006, 159, 11, 346–349.
2. Baxter G M (ed). Lameness in horses. In: Adams & Stashak's Lameness in Horses, 6th ed. Wiley-Blackwell, 2011, 479.
3. Egenvall A, Penell JC, Bonnett BN, Olson P & Pringle J. Mortality of Swedish horses with complete life insurance between 1997 and 2000: variations with sex, age, breed and diagnosis. Vet Rec, 2006, 158, 397–406.
4. Greve L & Dyson SJ. An investigation of the relationship between hindlimb lameness and saddle slip. Equine Vet J, 2013, 45, 5, 570–577.
5. Hammarberg M, Egenvall A, Pfau T & Rhodin M. Rater agreement of visual lameness assessment in horses during lungeing. Equine Vet J, 2016, 48, 1, 78–82.
6. Hewetson M, Christley RM, Hunt ID & Voute LC. Investigations of the reliability of observational gait analysis for the assessment of lameness in horses. Vet Rec, 2006, 158, 852–857.
7. Keegan KG, Dent EV, Wilson DA et al. Repeatability of subjective evaluation of lameness in horses. Equine Vet J, 2010, 42, 92–97.
8. Keegan KG, Kramer J, Yonezawa Y et al. Assessment of repeatability of a wireless, inertial sensor-based lameness evaluation system for horses. Am J Vet Res, 2011, 72, 9, 1156–1163.
9. Landman M, de Blaauw JA, van Weeren PR & Hofland LJ. Field study of the prevalence of lameness in horses with back problems. Vet Rec, 2004, 155, 6, 165–168.
10. Maliye S & Marshall JF. Objective assessment of the compensatory effect of clinical hind limb lameness in horses: 37 cases (2011–2014). J Am Vet Med Assoc, 2016, 249, 8, 940–944.
11. Maliye S, Voute LC & Marshall JF. Naturally-occurring forelimb lameness in the horse results in significant compensatory load redistribution during trotting. Vet J, 2015, 204, 2, 208–213.
12. Murray RC, Dyson SJ, Tranquille C & Adams V. Association of type of sport and performance level with anatomical site of orthopaedic injury diagnosis. Equine Vet J, 2006, 38, suppl 36, 411–416.
13. Penell JC, Egenvall A, Bonnett BN et al. Specific causes of morbidity among Swedish horses insured for veterinary care between 1997 and 2000. Vet Rec, 2005, 157, 470–477.
14. Pfau T, Jennings C, Mitchell H et al. Lungeing on hard and soft surfaces: Movement symmetry of trotting horses considered sound by their owners. Equine Vet J, 2015, 48, 1, 83–89.
15. Pfau T, Stubbs NC, Kaiser LJ et al. Effect of trotting speed and circle radius on movement symmetry in horses during lunging on a soft surface. Am J Vet Res, 2012, 73, 12, 1890–1899.
16. Pfau T, Witte TH & Wilson AM. A method for deriving displacement data during cyclical movement using an inertial sensor. J Exp Biol, 2005, 208, 2503–2514.
17. Rhodin M, Pfau T, Roepstorff L & Egenvall A. Effect of lungeing on head and pelvic movement asymmetry in horses with induced lameness. Vet J, 2013, 198, Suppl 1, e39–e45.
18. Rhodin M, Roepstorff L, French A et al. Head and pelvic movement asymmetry during lungeing in horses with symmetrical movement on the straight. Equine Vet J, 2015, 48, 315–320.
19. Rhodin M, Egenvall A, Haubro Andersen P & Pfau T. Head and pelvic movement asymmetries at trot in riding horses in training and perceived as free from lameness by the owner. PlosOne, 2017, DOI: doi.org/10.1371/journal.pone.0176253

***MARIE RHODIN,** leg veterinär, VMD, docent, Dipl ACVSMR, SLU, Institutionen för kliniska vetenskaper, Box 7054, 750 07 Uppsala.
ELIN HERNLUND, leg veterinär, SLU, Institutionen för anatomi och fysiologi, Box 7011, 750 07 Uppsala.
AGNETA EGENVALL, leg veterinär, VMD, professor i epidemiologi, SLU, Institutionen för kliniska vetenskaper, Box 7054, 750 07 Uppsala.
PIA HAUBRO ANDERSEN, leg veterinär, VMD, professor i stordjurskirurgi, SLU, Institutionen för kliniska vetenskaper, Box 7054, 750 07 Uppsala.

VI SLÄPPER 423 NYA HUND-FÖRSÄKRINGAR...

...TILL ATT BÖRJA MED

ANPASSAD FÖR DIN HUND

- UTÖKAD SJÄLVRISKPERIOD – 135 DAGAR
- REHAB OCH MEDICIN INGÅR
- MÖJLIGHET ATT UTÖKA MAXBELOPPET

OLIKA MEN LIKA TRYGGA! För att du ska veta precis vilken försäkring du ska välja, lanserar vi nu en labradorförsäkring, en basset houndförsäkring och 421 andra specialanpassade erbjudanden för vanliga och ovanliga hundraser. Vår skadestatistik sträcker sig långt tillbaka. Därför vet vi att behov, risker och besvär varierar kraftigt hundraser emellan. Vi gör det enkelt att vara trygg.

Vill du veta mer? Ring 0775-88 88 88 eller gå in på agria.se för att hitta din lokala säljare.

Agria Djurförsäkring är Länsförsäkringsgruppens specialistbolag för djur- och gårdsförsäkring.

Agria Djurförsäkring

HANS TJÄLVE, leg veterinär, VMD, seniorprofessor,
PETER EKSTRÖM, leg veterinär, klinisk utredare veterinärmedicin,
SUSANNE STENLUND, leg veterinär, VMD, klinisk utredare veterinärmedicin,
ANNA-KARIN BENGTSSON, leg sjuksköterska, biverkningshandläggare och
SARA BODEBY, leg apotekare, biverkningshandläggare*

Läkemedelsbiverkningar hos djur 2016, del 3

Biverkningar hos hund rapporterade för vacciner, antiparasitära medel och antibiotika

I en serie artiklar i Svensk Veterinärtidning redogörs för de biverkningar hos djur som rapporterats till Läkemedelsverket under 2016. Två av dessa rör biverkningar hos hund där föreliggande artikel beskriver de biverkningar som rapporterats för vacciner, antiparasitära medel och antibiotika. I nästa artikel kommer biverkningar hos hund som rapporterats för övriga läkemedel att beskrivas.

Foto: Martin Löew.

Figur 1. *Hos en dalmatiner sågs tre dagar efter vaccination inåtvända snörvlingar, minskad aptit, muskelryckningar när den sov och diffusa symtom på trötthet.*

VACCINER

Under 2016 inkom 365 rapporter rörande biverkningar hos hund. Av dessa utgjorde 123 rapporter vaccinationsbiverkningar.

De basvacciner som finns för hund inkluderar vacciner mot valpsjuka, infektiös hepatit (HCC) och parvovirusinfektion. Till detta kommer vacciner mot kennelhosta (vaccin mot parainfluensavirus eller kombinationsvaccin mot parainfluensavirus och *Bordetella bronchiseptica*-bakterier), rabies, borrelios, herpesvirusinfektion, leptospiros och leishmania. De aktuella vaccinerna är Nobivac DHPPi vet, Versican Plus DHPPi och Eurican DHPPI2 vet som är vacciner mot valpsjuka, hepatit, parvovirusinfektion och parainfluensa, Nobivac Pi vet och Versican Plus Pi som är vacciner mot parainfluensavirus, Nobivac KC vet som är ett vaccin mot parainfluensavirus och *Bordetella bronchiseptica*-bakterier, Nobivac Rabies vet och Rabisin vet som är vacciner mot rabies, Trilyme som är ett vaccin mot borrelios, Eurican Herpes 205 som är ett vaccin mot herpesvirusinfektion, Nobivac L4 som är ett vaccin mot leptospiros och CaniLeich som är ett vaccin mot leichmania. Nobivac KC vet ges intranasalt medan alla de andra vaccinerna ges subkutant.

I Tabell 1 ges en översikt av de rapporterade vaccinationsbiverkningarna.

Nobivac KC vet

Biverkningarna som rapporterades för Nobivac KC vet var i de flesta fallen nysningar, näsflöde, snörvlingar (ibland inåtvända) och hosta (Tabell 1). Biverkningarna kom cirka ett dygn till en vecka efter vaccinationerna. Symtomen avklingade som regel efter cirka en vecka till tio dagar, men i en del fall var de mera utdragna. Symtomen var oftast relativt lindriga men i några fall var de allvarligare. Det anges i produktresumén för Nobivac KC vet att biverkningar från de övre luftvägarna i form av hosta, nysningar och rosslingar kan förekomma.

Hos en hund (dalmatiner, 1 år, tik) sågs efter tre dagar inåtvända snörvlingar, minskad aptit, muskelryckningar ➤

➤ när den sov och diffusa symtom på trötthet (Figur 1). Efter fem dagar sågs en allvarlig försämring av hundens allmäntillstånd, den kräktes och tappade vikt. Blodprov visade anemi och som tecken på njurskada kraftigt förhöjda kreatininvärden i blodet. Hunden dog 18 dagar efter vaccinationen. Det är möjligt att det nedsatta allmäntillståndet efter vaccinationen kan ha bidragit till en sjukdomsutveckling som ledde till en njurskada och att hunden sedan dog. En hund började dagen efter vaccination med Nobivac KC vet klia och bita sig frenetiskt på frambenen och senare även på bakbenen. Klådan avtog efter en vecka. Det är troligen fråga om en allergisk reaktion. I två rapporter meddelas att hundarna av misstag givits Nobivac KC vet subkutant. En av dessa hundar fick en svullnad på injektionsstället och lindrig torrhosta. Allmäntillståndet var inte påverkat. Hos den andra hunden sågs ingen reaktion. Liksom tidigare har

Tabell 1. Översikt av vaccinationsbiverkningar hos hund 2016.

Preparat	Antal rapporter	Ålder	Symtom
Nobivac DHPPi vet	39	8–9 v: 3 st 12–13 v: 19 st 1 år: 9 st 2,5–9 år: 8 st	Hos de flesta hundarna sågs efter cirka 10 minuter till cirka 5 timmar svullnad/angioödem i huvudet (läppar, nosrygg och runt ögonen) samt nedsatt allmäntillstånd. Hos en del sågs även blekhet, urtikaria, klåda och kräkningar. I några fall reagerade hundarna efter 5–15 minuter med svag puls, bleka slemhinnor och nedsatt medvetande (anafylaktisk chock). Andra symtom som rapporterades var ömhet i kroppen, hälta, kramper och lokal reaktion på injektionsplatsen.
Versican Plus DHPPi	25	8–9 v: 5 st 12–13 v: 10 st 1 år: 4 st 3–12 år: 6 st	Hos de flesta hundarna sågs efter någon eller några minuter kollaps, då de ramlade omkull/föll ihop med bleka slemhinnor och svag puls. Hundarna återhämtade sig sedan som regel snabbt. Några hundar kräktes också och i en del fall var detta det enda symtomet. En hund blev efter en timme svullen i ansiktet och fick klåda.
Nobivac Pi vet	7	2–7 år	Hos två hundar sågs efter några minuter kräkningar och bleka slemhinnor. Hos två hundar sågs svullnader i huvudet. En hund fick ett krampanfall och kräktes efter ett par timmar. En hund fick hosta och nysningar. En hund darrade och tycktes må illa.
Versican Plus Pi	7	2–5 år	Hos tre hundar sågs efter några minuter symtom såsom bleka slemhinnor, svag puls och vinglighet. Hos två hundar sågs kräkningar som enda symtom. En hund blev efter några minuter mycket orolig. En hund kräktes efter en stund, blev därefter vinglig och ramlade sedan omkull och dog.
Nobivac Rabies vet	7	3 mån: 2 st 1 år: 1 st 6–12 år: 4 st	En hund reagerade efter fem minuter med kraftiga kräkningar, vinglighet och snabb andning. En hund fick svullnader ventralt på halsen och på frambenen. En hund föll efter 40 minuter omkull på sidan. En hund blev efter en timme okontaktbar, vinglade och krampade. En hund blev hängig och fick svårt att resa sig under några dagar. Två hundar fick lokala reaktioner på injektionsplatserna.
Nobivac L4	2	5 & 11 år	En hund fick vid två tillfällen krampliknande anfall. En hund blev efter 3 dagar öm i klorna, som sedan efter ett par månader blev anfrätta och spjälkade med misstanke på symmetrisk lupoid onykodystrofi (SLO). Biopsier togs dock inte.
CaniLeish	2	6 mån & 3 år	Hos en hund sågs efter 1,5 timme bleka slemhinnor, svag puls, svullnad i huvudet och kräkning. En hund fick en svullnad på injektionsplatsen.
Nobivac Pi vet + Nobivac Rabies vet	3	3, 6 & 9 år	En hund fick efter tio minuter en svullnad i ansiktet. En hund fick efter två dygn ett epilepsiliknande anfall. En hund fick diarré 1,5 dag efter vaccinationen.
Nobivac DHPPi vet + Nobivac Rabies vet	2	10 mån & 4 år	En hund fick en reaktion på injektionsplatsen och blev efter två dygn hängig och började salivera. En hund fick en kraftig rodnad och svullnad i huvudet.
Eurican DHPPI2 vet	1	4 år	Hunden blev efter fem minuter ostadig, fick bleka slemhinnor och defekerade. Den återhämtade sig efter 2–3 timmar.
Eurican Herpes 205	1	4 år	Hunden kollapsade inom en minut efter vaccinationen med bleka slemhinnor och låg puls. Den återhämtade sig snabbt utan behandling.
Rabisin vet	1	10 mån	Hunden fick en knöl på injektionsstället i nacken.
Nobivac DHPPi vet + Nobivac KC vet	1	13 v	Hunden fick efter ett par timmar svullna läppar och klåda i ansiktet. Symtomen var relativt lindriga och hunden återhämtade sig utan behandling.
Nobivac KC vet	20	1–5 år: 10 st 6–13 år: 9 st ej känd: 1 st	Hos de flesta hundarna sågs nysningar, nosflöde, snörvlingar och hosta av varierande allvarlighetsgrad. En hund blev mycket dålig med tecken på njurskada och den dog. En hund fick stark klåda på benen.
Trilyme	5	1,5–4 år	Hos fyra av hundarna sågs på injektionsställena i nacken svullnader av varierande storlek. Hos en hund sågs en kraftig kroppsömhet som höll i sig ett dygn.

biverkningar för Nobivac KC vet även under 2016 rapporterats enbart för vuxna hundar (Tabell 1). Det kan antas bero på att det huvudsakligen är vuxna hundar som ges detta vaccin.

Trilyme

För Trilyme finns fem biverkningsrapporter. Fyra av dessa rör lokala reaktioner på injektionsplatserna i form av svullnader. Det är troligen fråga om pannikuliter, dvs inflammationer i den subkutana fettvävnaden. Hos en hund sågs två timmar efter vaccinationen en kraftig kroppsömhet som höll i sig i ett dygn. Det anges i produktresumén för Trilyme att det på injektionsställena i mycket ovanliga fall kan förekomma svullnader på upp till 15 cm i diameter.

Övriga vacciner

När det gäller Nobivac-vaccinerna (Nobivac DHPPi vet, Nobivac Pi vet, Nobivac Rabies vet, Nobivac L4) och även CaniLeich, reagerade de flesta hundarna med allergiska överkänslighetsreaktioner (anafylaktiska reaktioner) (Tabell 1). De vanligaste symtomen var att hundarna en kort tid efter vaccinationerna fick nedsatt allmäntillstånd och svullnad/angioödem i läpparna, på nosryggen och runt ögonen. Ibland sågs även blekhet, klåda, urtikaria och kräkningar. I några fall sågs akuta reaktioner med svag puls, bleka slemhinnor och nedsatt medvetande (anafylaktisk chock). Exempel på andra biverkningar som rapporterades för dessa vacciner är lokala reaktioner på injektionsplatserna, ömhet i kroppen, hälta och kramper.

Vad gäller Versican Plus DHPPi, Versican Plus Pi och Eurican DHPPI2 vet och även Eurican Herpes 205 så reagerade de flesta hundarna med akuta överkänslighetsreaktioner. Karakteristiskt för dessa reaktioner var att hundarna inom någon eller några minuter kollapsade med svag puls och bleka slemhinnor och att de sedan återhämtade sig snabbt. Kräkningar förekom också, ibland som enda symtom. Detta biverkningsmönster har tidigare återkommande setts hos hundar som vaccinerats med Eurican DHPPI2 vet och ses nu således även för Versican-vaccinerna efter att dessa introducerats på den svenska marknaden. Även den finska läkemedelsmyndigheten har sett samma reaktionsmönster för Versican-vaccinerna (Martti Nevalainen, pers medd 2017). Det är inte känt varför Eurican- och Versican-vaccinerna är benägna att ge denna typ av överkänslighetsreaktioner.

En hund (rottweiler, 3 år) som vaccinerades med Versican Plus Pi blev efter en stund vinglig och föll sedan ihop död. Det är troligt att hunden drabbats av en akut anafylaxi med vaskulär kollaps och hjärtstopp. De anafylaktiska reaktionerna framkallas av att antigenet (dvs någon vaccinkomponent) interagerar med IgE-antikroppar bundna till mastceller och basofila granulocyter. Detta leder till en degranulering av cellerna med frisättning av histamin och andra vasoaktiva aminer, som i sin tur initierar produktion av inflammatoriska mediatorer och cytokiner. Symtom som ses är nedsatt allmäntillstånd, svullnad/angioödem i huden (främst i huvudet), urtikaria, klåda och kräkningar. Den allvarligaste reaktionen är en anafylaktisk chock, som karakteriseras av en vaskulär kollaps med allmän vasodilatation och symtom såsom sänkt blodtryck, bleka slemhinnor, takykardi och svag puls. I dessa fall kan hjärnan få så lite blod att resultatet blir ett sänkt medvetande eller medvetslöshet.

En hund som vaccinerades med Nobivac Pi vet reagerade med hosta och nysningar. En hund (storpudel, 4 år) vaccinerades två gånger med fyra veckors mellanrum med Nobivac L4 och reagerade tre dagar efter varje vaccinationstillfälle med ömhet i klorna (Figur 2).

FIGUR 2. *En hund vaccinerades två gånger med fyra veckors mellanrum med Nobivac L4 och reagerade tre dagar efter varje vaccinationstillfälle med ömhet i klorna.*

Klorna blev sedan under en fyramånadersperiod anfrätta och spjälkade. Veterinärens bedömning var att hunden förmodligen hade fått symmetrisk lupoid onykodystrofi (SLO, ”klokapselavlossning”). Biopsier togs dock inte. Patogenesen vid SLO är inte klarlagd i detalj, men det är troligt att det finns olika orsaker och åtminstone i en del fall kan sjukdomen vara immunologiskt betingad. Hos den här aktuella hunden kan en immun-allergisk reaktion till följd av vaccinationen vara en tänkbar orsak. Det kan nämnas att det även under 2015 till Läkemedelsverket kom in en rapport om SLO som skulle kunna vara vaccinationsrelaterad.

En biverkningsrapport rör en schnauzer (3 år, tik) som vaccinerades med Nobivac DHPPi vet och som drygt sex månader senare blev akut sjuk med diarré och kräkningar. Analys av faecesprov (med RT-PCR) visade förekomst av parvovirus, coronavirus och *Clostridium perfringens*. Det framgår inte av rapporten hur sjukdomsförloppet avlöpte och det går inte heller att avgöra vilket/vilka agens som orsakat symtomen. Oavsett detta tyder RT-PCR-analysen på att hunden trots vaccinationen hade en parvovirusinfektion. Det finns flera möjliga orsaker till utebliven skyddseffekt vid vaccinationer. Ibland kan således vaccinationer ge en försämrad skyddseffekt på grund av den variation i immunsvar som normalt finns i en djurpopulation. Immunsuppression orsakad av infektion, stress eller undernäring kan även ge en försämrad skyddseffekt. En schäfer (12 veckor, tik) som vaccinerades med Nobivac DHPPi vet blev en vecka senare sjuk med försämrad aptit, letargi, feber och smärta i käken. Hunden dog dagen därpå. Obduktion visade infektiös hepatit (HCC). Det är troligt att avsaknaden av skyddseffekt i detta fall beror på att infektionen inträffat innan immunitet hunnit utvecklats.

Ras- och åldersfördelning

Det finns i biverkningsrapporterna för de här angivna vaccinerna ett brett spektrum av hundraser. De hundraser för vilka biverkningar rapporterats hos två eller flera hundar är: chihuahua – tio rapporter, fransk bulldogg, shetland sheepdog och australian shepherd – fyra ➤

rapporter vardera, chinese crested, jack russell terrier och mops – tre rapporter vardera, dvärgpudel, malteser, cavalier king charles spaniel, akita inu, rottweiler, schäfer och labrador retriever – två rapporter vardera. För blandrashundar finns 37 rapporter, däribland många små hundar, varav tre är blandningar där chihuahua finns med. Det kan antas att antalet rapporter per ras till viss del återspeglar antalet hundar som vaccinerats av olika hundraser och blandrashundar. Sammanställningen indikerar dock att det även finns en överrepresentation för småväxta hundar och detta har även varit fallet i den tidigare svenska biverkningsrapporteringen. Undersökningar från andra länder, såsom England och USA, visar klart att låg kroppsvikt är en predisponerande faktor för vaccinationsbiverkningar (3, 5). Det kan dessutom finnas en genetisk predisposition hos en del hundraser, såsom chihuahua.

Åldersfördelningen hos hundarna i biverkningsrapporterna framgår av Tabell 1. För Nobivac DHPPi vet och Versican Plus DHPPi, som är de vacciner som tillsammans med Eurican DHPPI2 används vid grundvaccination av hundar, ses flest biverkningar vid 12–13 veckors ålder. Det finns även många rapporter för åtta till nio veckor och ett år gamla hundar för dessa vacciner. Detta återspeglar de vaccinationsprogram som tillämpas för hund, med grundvaccineringar vid 12–13 veckor och eventuellt även vid åtta till nio veckor och vid ett år. För de övriga vaccinerna där man utför vaccinationer vid olika åldrar, ses på motsvarande sätt biverkningar vid varierande ålder. Biverkningsrapporterna rörde ungefär lika många tikar som hanhundar.

Frekvensberäkningar

Beträffande frågan hur vanligt det är med vaccinationsbiverkningar: Man brukar dela in biverkningar utifrån frekvens i fem grupper: mycket vanliga fler än 1/10, vanliga 1/10 – 1/100, mindre vanliga 1/100 – 1/1000, ovanliga 1/1000 – 1/10 000 och mycket ovanliga fler än 1/10 000. Statistik över försäljningen av vacciner hämtar Läkemedelsverket från eHälsomyndigheten. Beräkningar som baseras på denna försäljningsstatistik och på antalet inkomna biverkningsrapporter visar att biverkningsfrekvensen för alla vaccinerna, utom Nobivac KC vet och Trilyme, finns inom kategorin ”ovanliga biverkningar”. Nobivac KC vet och Trilyme finns inom kategorin ”mindre vanliga biverkningar”. Detta indikerar att det inte är något vaccin som i betydande utsträckning avviker i biverkningspotential. Hur stor den verkliga biverkningsfrekvensen är finns det dock inte något definitivt svar på då den är beroende av antalet inkomna biverkningsrapporter till Läkemedelsverket och att det troligen finns en underrapportering. I en undersökning som gjordes i Frankrike 2014 åtog sig 30 veterinärer att under ett år systematiskt rapportera samtliga misstänkta biverkningar som de såg hos de djur som de behandlade (2). Det visade sig att dessa veterinärer rapporterade cirka fem biverkningar per veterinär för sällskapsdjur och cirka två biverkningar per veterinär för produktionsdjur till den franska läkemedelsmyndigheten. Detta är cirka nio gångar högre än det genomsnittliga årliga antalet rapporter per veterinär kalkylerat på basis av antalet rapporter den franska läkemedelsmyndigheten erhållit under ett år och på antalet praktiserande veterinärer i Frankrike.

Foto: Suzanne Fredriksson

Figur 3. *De sammanställningar som gjorts indikerar att svenska veterinärer är mycket duktiga på att rapportera biverkningar. Arkivbild.*

Det är oklart hur situationen ser ut i Sverige, men de sammanställningar som gjorts indikerar att svenska veterinärer är mycket duktiga på att rapportera biverkningar (Figur 3).

ANTIPARASITÄRA MEDEL

Makrocykliska laktoner

Det finns 15 biverkningsrapporter för hundar som fått preparat som innehåller makrocykliska laktoner, som är verksamma både mot rundmaskar (nematoder) och mot ektoparasiter (artropoder) och därför kallas endektocider. Tolv av rapporterna rör biverkningar hos hundar som behandlats med selamektin (Stronghold spot-on), en rapport rör en hund som behandlats med milbemycin (Interceptor vet tabletter) och två rapporter rör hundar som behandlats med milbemycin + prazikvantel (Milbemax vet tabletter).

För Stronghold finns sju rapporter där hundar visade neurologiska symtom såsom vinglighet, avsaknad av styrsel i kroppen, stelhet, svårighet att resa och sätta sig, spastiskt rörelsemönster och kramper. Symtomen kom efter ett till

sju dygn och hundarna återhämtade sig vanligen efter ett till två dygn. Hos två hundar sågs kräkningar och diarré. Hos två hundar sågs lokala reaktioner på applikationsstället i nacken.

Hos hunden som fick Interceptor vet sågs under en kort period darrningar och slöhet. En av hundarna som fick Milbemax vet (karelsk björnhund, valp, 10 veckor) reagerade efter några timmar med salivering och skakningar. Den blev sedan snabbt okontaktbar och det upplevdes att den inte såg eller hörde. Dagen där på var hunden lugnare men den fick på eftermiddagen krampanfall, som dock gick att häva med Stesolid. Kramperna fortsatte på natten och påföljande dag och beslut togs då om avlivning. Den andra hunden som fick Milbemax vet var en dräktig tik som behandlades på dag 59 av dräktigheten. Dagen därpå födde tiken tre levande och tre döda valpar. Det går inte att avgöra om behandlingen gjorde att valparna dog.

Selamektin och milbemycin är makrocykliska laktoner, som verkar som agonister till glutamat-reglerade inhibitoriska kloridjonkanaler i nerver hos parasiterna (7). Hos däggdjur begränsar blod-hjärnbarriären upptaget av de makrocykliska laktonerna i CNS. I de fall där hundar reagerar med neuronala symtom antar man att det har tagits upp så mycket av substanserna över blod-hjärnbarriären att detta framkallat en agonistisk effekt på de inhibitoriska GABA-reglerade kloridjonkanaler som finns i hjärnan hos däggdjur. Prazikvantel (som förutom milbemycin ingår i Milbemax vet) är huvudsakligen verksamt mot bandmask. Prazikvantel ändrar kalciumpermeabiliteten över parasiternas tegment och har generellt en låg toxicitet hos däggdjur.

En djurägare besökte en klinik med en hund (spetsblandras, 2,5 år, 18 kg) som en tid haft en skorvig nos och där en spridning nu setts längs nosryggen och upp mot ögonen. Hunden hade cirka tre veckor före besöket på kliniken fått en engångsdos av Stronghold spot-on (mot noskvalster). Vid den kliniska undersökningen sågs en mukokutan pyodermi med hyperkeratos, flagor och depigmentering på dorsalsidan av nosen och enstaka upphöjningar runt ögonen. Punchbiopsier togs vid sidan av nosspegeln och på nosryggen och mikroskopisk undersökning visade som PAD pemfigus foliaceus (av latin pemphigus = blåsa och foliaceus = lövlik), vilket är en autoimmun hudsjukdom som ger skorpbildning i huden (vanligast i huvudet) med cystor och pustler. Hunden behandlades med Medroltabletter (metylprednisolon) och Protopicsalva (trakolismus, immunsuppressivt medel).

Vid pemfigus foliaceus bildas autoantikroppar mot en intercellulär celladhesionsmolekyl (desmogelin 1) som finns mellan keratinocyterna i epidermis. Detta leder till akantolys, dvs förlust av den normala cellsammanhållningen mellan keratinocyterna. Det finns genetiska faktorer som predisponerar vissa hundraser (t ex chow chow och akita) för pemfigus foliaceus (Figur 4). Det förekommer även att pemfigus foliaceus framkallas av läkemedel, bland annat antibiotika såsom trimetoprimsulfa, amoxicillin och oxytetracyklin. För antiparasitära medel finns rapporter om pemfigus foliaceus hos hundar som behandlats med metaflumison + amitraz, som finns i spot-on-preparat mot ektoparasiter (6). I den tidigare svenska biverkningsrapporteringen finns en sådan rapport. För selamektin och andra makrocykliska laktoner, såsom ivermektin och milbemycin, finns i den internationella biverkningsrapporteringen några rapporter där man sett pemfigus foliaceus. Vid granskningen av biverkningsrapporterna görs en kausalitetsbedömning, dvs man uppskattar om det finns ett möjligt samband med läkemedlet eller om symtomen kan bero på annan orsak. Man använder följande kategorier: A – troligt samband, B – möjligt samband, O1 – osäkert samband, O – går inte att klassificera/bestämma och N – inget troligt samband. För selamektin och de andra makrocykliska laktonerna har kausalitetsbedömningarna i den internationella biverkningsrapporteringen varit ett O eller ett N. I det här aktuella fallet med selamektin har Läkemedelsverkets kausalitetsbedömning blivit ett O. Slutsatsen är att det behövs mer information för att säkert avgöra om makrocykliska laktoner kan orsaka pemfigus foliaceus.

Pyretroider

Det finns tolv biverkningsrapporter för hundar som har fått pyretroider, som är aktiva mot artropoder. Nio av dessa rör hundar som reagerat på Scalibor vethalsband, som innehåller pyretroiden deltametrin som aktiv substans. I två rapporter meddelas att hundar cirka en vecka efter applikation av Scalibor vethalsband regerade med tecken på neuro- ➤

Foto: Unsplash

Figur 4. *Det finns genetiska faktorer som predisponerar vissa hundraser som chow chow och akita för pemfigus foliaceus.*

logiska symtom såsom ataxi, okoordinerade rörelser och hälta. Symtomen försvann då halsbanden avlägsnades. En hund fick cirka en vecka efter applikation av ett Scalibor vet-halsband kraftig svullnad kring ögonen, urtikaria på hjässan och lindrig hudrodnad generellt. Hunden behandlades med kortison och antihistamin och symtomen försvann. Tre rapporter gäller hundar som har fått klåda på halsen och upp mot huvudet. Hos en hund som fått ett Scalibor vet-halsband sågs kräkningar och diarré. En hund började kräkas och fick andningssvårigheter.

Hos en hund som fått ett Scalibor vet-halsband sågs blodfyllda fästingar och hunden diagnostiserades även med anaplasmos och behandlades med antibiotika. Scalibor vet-halsbandet tycks i detta fall inte ha haft avsedd effekt.

Tre rapporter rör Seresto vet-halsband som innehåller pyretroiden flumetrin och imidakloprid som aktiva komponenter. En hund fick en kort tid efter applikation av ett Seresto vet-halsband håravfall och kraftig klåda. Halsbandet togs av och symtomen försvann. En hund fick en beteendeförändring och blev aggressiv och kände inte igen välbekanta människor. Hunden tvättades med schampo och diskmedel och symtomen försvann inom två dagar. En hund började cirka två veckor efter att ha fått ett Seresto vet-halsband kräkas och fick sedan kramper.

Pyretroiderna verkar hos artropoder genom att öppna spänningsberoende natriumjonkanaler i nerver, vilket leder till neuronal membrandepolarisation. Det är troligt att de hundar som fått neurologiska biverkningar har fått en så stor hudabsorption av pyretroiderna att systemeffekter erhölls. Mekanismerna för dessa effekter kan vara liknande de som föreligger hos artropoderna. Hudlesionerna kan antas ha en allergisk genes. Orsaken till kräkningarna är oklar. Imidakloprid (som förutom flumetrin finns i Seresto vet) har en affinitet för specifika kolinerga nikotinreceptorer som finns hos parasiter men saknas hos däggdjur, hos vilka substansen har en mycket god säkerhetsmarginal.

Fluralaner (Bravecto)

Det kom 89 biverkningsrapporter gällande hundar som behandlats med Bravecto tuggtabletter, där den aktiva substansen är fluralaner, som tillhör substansgruppen isoxazoliner (Figur 5). Detta är ett systemiskt verkande medel mot fästingar och loppor. Fluralaner verkar som en antagonist till GABA- och glutamatreglerade kloridjonkanaler i parasiternas neuron, medan mammala GABA-reglerade kloridjonkanaler inte påverkas (4). Undersökningar på hundar har visat att fluralaner efter oral tillförsel snabbt tas upp i olika vävnader med de högsta halterna i fett, lever, njurar och muskulatur. Fluralaner återfinns även i hud och hår. Fluralaner binds hårt till plasmaproteiner och är kvantifierbart i plasma upp till tre månader efter en oral dos. Fluralaner utsöndras främst via faeces, huvudsakligen i icke-metaboliserad form (1).

I de flesta rapporterna har hundarna reagerat med inappetens, kräkningar och diarré. Symtomen kom oftast kort tid efter tillförseln av Bravecto (upp till ett dygn), men ibland även efter en längre tidsperiod och de varade som regel ett par dagar. Det finns också ett par rapporter där hundar reagerat med hudbiverkningar såsom klåda, alopeci, utslag och eksem samt även rapporter om neurologiska symtom såsom darrningar, hälta och stelhet.

Det har även kommit några rapporter för hundar som varierande tidsperioder efter Bravecto-givan dött eller avlivats. I de flesta av dessa rapporter har kausalitetsbedömningen resulterat i ett O, dvs det går inte att bestämma om det finns ett samband, eller ett N, dvs det finns inget troligt samband mellan dödsfallen och Bravecto-behandlingarna (enligt de kausalitetskategorier som beskrivits). I några rapporter har dödsfallen inträffat lång tid efter tillförseln av Bravecto. I andra fall har rapporterna varit sådana att det inte gått att dra några säkra slutsatser.

I två rapporter har samband inte kunnat uteslutas. Det första fallet rör en hund (papillon, 9 år) som under fyra dagar efter en Bravecto-giva fick ett nedsatt allmäntillstånd och kräktes flera gånger. Dag fem blev hunden sämre, den fick kramper och svag hjärt- och lungfunktion och avlivades i mycket dålig kondition. Obduktion visade en hemorragisk gastroenterit med hyperemi i tarmslemhinnan och blod i tarminnehållet samt, som tecken på en toxinemi,

Foto: Smiguli

Figur 5. *Det kom 89 biverkningsrapporter gällande hundar som behandlats med Bravecto tuggtabletter. Trots det avsevärda antalet rapporter är biverkningsincidensen låg.*

blödningar i njurar och bukspottkörtel, hyperemi i hjärna och hjärta samt akut stas i lever och lungor. Den kausalitetsbedömning som gjordes för denna rapport var att ett samband bedömdes vara möjligt (B enligt de kategorier som beskrivits ovan). Det andra fallet rör en hund (golden retriever, 14 år) som natten efter Bravecto-behandlingen kräktes, tappade muskelkraft och blev väldigt vinglig och medtagen. Hunden var sedan fortsatt dålig under en vecka och beslut togs då om avlivning. Den kausalitetsbedömning som gjorts är även för denna rapport ett B.

Det finns några fall där reproduktionsstörningar har rapporterats hos hundar som behandlats med Bravecto. Exempel är utebliven dräktighet, perinatal mortalitet, färre antal valpar än förväntat och missbildade valpar. Som regel har hundarna fått Bravecto en tid före parningen/dräktigheten. Kausalitetsbedömningen har i dessa rapporter blivit ett O, dvs det går inte att bestämma om det finns ett samband med Bravecto-behandlingarna (enligt de kategorier som beskrivits).

Det finns fyra rapporter där hundar som behandlats med Bravecto har diagnostiserats med granulocytär anaplasmos, som orsakas av bakterien *Anaplasma phagocytophilum*. Vanliga fästingar sprider och infekterar hundarna med *A phagocytophilum*, som i regel ger mycket lindriga symtom (nedsatt allmäntillstånd och feber). Fästingen måste för att få i sig fluralaner bita hunden och därför kan risk för överföring av *A phagocytophilum* till hunden inte uteslutas.

Det anges i produktresumén för Bravecto att det kan förekomma milda och övergående gastrointestinala reaktioner såsom diarré, kräkning, aptitlöshet och dreglande samt letargi. Försäljningen av fluralaner är mycket stor och tillgänglig information indikerar att trots det avsevärda antalet biverkningsrapporter är biverkningsincidensen låg.

Afoxalaner (Nexgard)

Det finns 13 biverkningsrapporter för ett preparat där den aktiva substansen är afoxalaner (Nexgardtabletter), som liksom fluralaner tillhör substansgruppen isoxazoliner. De flesta rapporterna rör hundar som reagerat med kräkningar och diarré. Det finns även flera rapporter där hundarna reagerat med tecken på allergi (hudrodnad, svullnad i huvudet, klåda). En hund blev några timmar efter tablettgivan svullen i halsen med ätproblem som följd. Hunden fick kortison och var återställd inom någon dag. Detta är troligen en allergi. En rapport rör en hund som efter behandlingen vid två tillfällen fick epilepsiliknande anfall. En annan hund fick efter två dagar ett epilepsiliknande anfall och sedan under en period om fyra månader ytterligare sex anfall. Sambandet med Nexgard-behandlingen bedöms i detta fall som osäkert.

Övriga antiparasitära medel

Tre rapporter rör Frontline vet spot-on (fipronil) och tre rapporter rör Frontline Comp spot-on (fipronil + S-metopren). En hund som fick Frontline vet reagerade efter några timmar med kräkningar och inappetens samt blev slö. En hund fick ett epileptiskt anfall. En hund reagerade tio timmar efter administreringen av Frontline vet med svullnad i ansiktet och nedsatt aptit. Hunden fick kortison, tvättades och symtomen gick tillbaka. Det är i detta fall troligen fråga om en allergi. En hund som fick Frontline Comp spot-on blev några dagar efter behandlingen kladdig i pälsen och fick en hot-spot. Hos en hund som fick Frontline Comp sågs kramper. En annan hund som fick Fronline Comp kissade mycket och blev lite flåsig.

Fipronil, som tillhör substansgruppen fenylpyrazoler, verkar liksom fluralaner och afoxalaner hos artropoder som en antagonist till specifika GABA- och glutamatreglerade kloridjonkanaler i parasiternas neuron (3). Det finns i den tidigare svenska biverkningsrapporteringen flera rapporter om biverkningar, främst neurologiska symtom och hudaffektioner, hos hundar som behandlats med fipronil. S-metopren imiterar juvenilt hormon (det är en så kallad insect growth regulator, indikationen är loppor) och anses vara en säker substans från biverkningssynpunkt.

En valp (cavalier king charles spaniel, 5 veckor) som fick Welpan oral suspension (innehåller febantel + pyrantel) blev dagen därpå dålig och ville inte äta (Figur 6). Den fick sedan ett kraftigt sänkt allmäntillstånd med spänd buk och tung andning och beslut togs om avlivning. En annan valp i samma kull fick likartade symtom, men återhämtade sig. Febantel är en probensimidazol som i kroppen snabbt omvandlas till bensimidazolerna fenbendazol och oxfendazol. Både febantel och pyrantel är svårlösliga i vatten och absorberas endast i ringa utsträckning och de har generellt en låg toxicitet. I Sverige finns sedan tidigare några biverkningsrapporter för dessa substanser, främst kräkningar, diarré och apati.

Det finns en biverkningsrapport för en hund (tervueren, 7 år) som behandlats med Practic spot-on (pyriprol). Enligt rapporten visade hunden tecken på stressreaktioner, ➤

Foto: Global P

Figur 6. *En cavalier king charles spaniel-valp som fick Welpan oral suspension blev dagen därpå dålig och ville inte äta.*

➤ såsom ”den blev tokig”, ”jagade sig själv”, ”rullade med ögonen” och ”verkade se skuggor”. Symtomen avtog successivt under fyra dagar. Pyriprol tillhör, liksom fipronil, substansgruppen fenylpyrazoler och verkningsmekanismen för pyriprol är även densamma som för fipronil, dvs den är en antagonist till specifika GABA- och glutamatreglerade kloridjonkanaler hos artropoder. Efter kutan applikation sker en viss perkutan absorption av substansen. Det anges i produktresumén för Practic spot-on att preparatet har en god säkerhetsmarginal, men att man i mycket sällsynta fall kan se övergående tecken på neurologiska symtom såsom bristande koordination och osäker gång.

ANTIBIOTIKA

I en rapport meddelas att en hund som mot en hudinfektion fick Bactrim Forte tabletter (sulfametoxazol-trimetoprim) efter fyra dagars behandling blev kraftigt svullen i hela ansiktet och fick ett nedsatt allmäntillstånd. Hunden behandlades med kortison och antihistamin. En annan hund som mot en bursit fick Kefavet vet tabletter (cefalexin) reagerade efter tre dagars behandling med svullna hudpartier över hela kroppen och den tappade hår. Det är i dessa rapporter troligen fråga om allergier. Hos en hund som behandlades med Vetrimoxin vet tabletter (amoxicillin) mot en juverinflammation i samband med skendräktighet sågs efter två veckors behandling inappetens och en svullnad kring underläppen och munnen på vänster sida. Det kan även i detta fall vara en allergi. Hos en hund som fick Synulox vet tabletter (amoxicillin) mot hosta konstaterades initialt en förvärring av hostan, med de kraftigaste symtomen några timmar efter varje tablettgiva. En förbättring sågs efter avslutad behandling.

SUMMARY

Adverse reactions to veterinary drugs reported in Sweden during 2016, part 3

A series of articles in Svensk Veterinärtidning describe the adverse drug reactions in animals reported to the Swedish Medical Products Agency during 2016. Two of these articles concern adverse drug reactions reported in dogs: the present article deals with vaccines, anti-parasitic agents and antibiotics, the next deals with drugs acting on different organ systems.

The number of reports received for vaccines and a short description of the adverse reactions are indicated in Table 1. For Nobivac KC vet most negative effects were due to rhinitis. For Trilyme local swellings were seen on the sites of the injections. For the other vaccines, most reactions were due to allergies. Most vaccine reactions were seen in dogs with a low body weight. Dogs up to three months of age and one year old dogs were the age groups for which most reports were obtained. For anti-parasitic agents, most reports concern Bravecto (fluralaner). In most instances, the dogs showed diarrhoea and vomiting. Pyrethroids and macrocyclic lactones are other anti-parasitic agents for which several reports were received. For antibiotics, there were only a few reports – two reports for amoxicillin, one report for cephalexin and one report for sulfamethoxazole-trimethoprim.

Referenser

1. Committee for Medicinal Products for Veterinary Use. CVMP assessment report for Bravecto. European Medicines Agency (EMA), report 18748, 2014.
2. Fresnay E, Laurentie S & Orand JP. Etude de cas d´événements indésirables dus aux médicaments vétérinaires. Bulletin des GTV, 2015, 80, 95–102.
3. Gaskell R, Gettinby G, Graham S & Skilton D. Veterinary Products Committee Report on Feline and Canine Vaccination. Final Report, Defra Publications, UK, 2001.
4. Gassel M, Wolf C, Noack S et al. The novel isoxaline ectoparasiticide fluralaner: Selective inhibition of arthropod γ-aminobutyric acid- and L-glutamate-gated chloride channels and insecticidal/acaricidal activity. Insect Biochem Mol Biol, 2014, 45, 111–124.
5. Moore G, Guptill LF, Ward MP et al. Adverse events diagnosed within three days of vaccine administration in dogs. J Am Vet Med Assoc, 2005, 227, 1102–1108.
6. Oberkirchner U, Linder KF, Dunstone S et al. Metaflumizone-amitraz (Promeris)-associated pustular acantholytic dermatitis in 22 dogs: evidence suggests contact drug-triggered pemphigus foliaceus. Vet Dermatol, 2011, 22, 436–448.
7. Wolstenholme AJ. Glutamate-gated chloride channels. J Biol Chem, 2012, 287, 4032–4038.

***HANS TJÄLVE,** leg veterinär, VMD, seniorprofessor, Enheten för Läkemedelssäkerhet, Läkemedelsverket, Box 26, 751 03 Uppsala.
PETER EKSTRÖM, leg veterinär, klinisk utredare veterinärmedicin, Enheten för Läkemedelssäkerhet, Läkemedelsverket, Box 26, 751 03 Uppsala.
SUSANNE STENLUND, leg veterinär, VMD, klinisk utredare veterinärmedicin, Enheten för Läkemedelssäkerhet, Läkemedelsverket, Box 26, 751 03 Uppsala.
ANNA-KARIN BENGTSSON, leg sjuksköterska, biverkningshandläggare, Enheten för Läkemedelssäkerhet, Läkemedelsverket, Box 26, 751 03 Uppsala.
SARA BODEBY, leg apotekare, biverkningshandläggare, Enheten för Läkemedelssäkerhet, Läkemedelsverket, Box 26, 751 03 Uppsala.

SLU
Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences
Institutionen för Kliniska vetenskaper (KV)

Kurs i
ARTIFICIELL INSEMINATION NÖT
9–13 april 2018 – SLU, Uppsala
16–18 april 2018 – Skara

Målgrupp: Veterinärer (med svensk behörighet att utöva veterinäryrket) som arbetar med AI och djurhälsovård vid husdjursförening eller som distrikts-/privatpraktiserande veterinär.

Antal deltagare: 15 deltagare (minst 10, max 18).

Kursavgift: 18 000 kr (exkl kostnader för transport, mat och logi), 25 % moms tillkommer.

Kursansvariga: Renée Båge, Jane Morrell och Bodil Ström Holst.

Ansökning till kursen skickas till Susanne Pettersson, SLU, Inst för KV, Administrationen, Box 7054, 750 07 Uppsala eller via e-post susanne.pettersson@slu.se.

I ansökan ska anges namn, personnummer, adress, telefonnummer, år för avlagd examen och motivering för önskan att gå kursen samt arbetsgivarens namn (och faktureringsadress) alternativt namn på egen firma.

OBS! Sista ansökningsdag är den 18 december 2017.

HELLE ERICSSON UNNERSTAD, leg veterinär, VMD, laborator,
BENEDICTA MOLANDER, leg veterinär, grishälsoveterinär,
ANNICA LANDÈN, biomedicinsk analytiker,
PER WALLGREN, leg veterinär, VMD, professor och
MÄRIT PRINGLE, leg veterinär, VMD, laborator*

Tiamulinresistens hos Brachyspira hyodysenteriae gör svindysenteri svårbehandlad

Under 2016 påvisades tiamulinresistent *Brachyspira hyodysenteriae* för första gången i Sverige. Terapisvikt med tiamulin observerades i en smågrisproducerande besättning med svindysenteri. Fyndet är oroande och försvårar möjligheterna till effektiv behandling i drabbade besättningar. Det är viktigt att hindra spridning av en sådan resistens. Smittspårning och bekämpande åtgärder pågår.

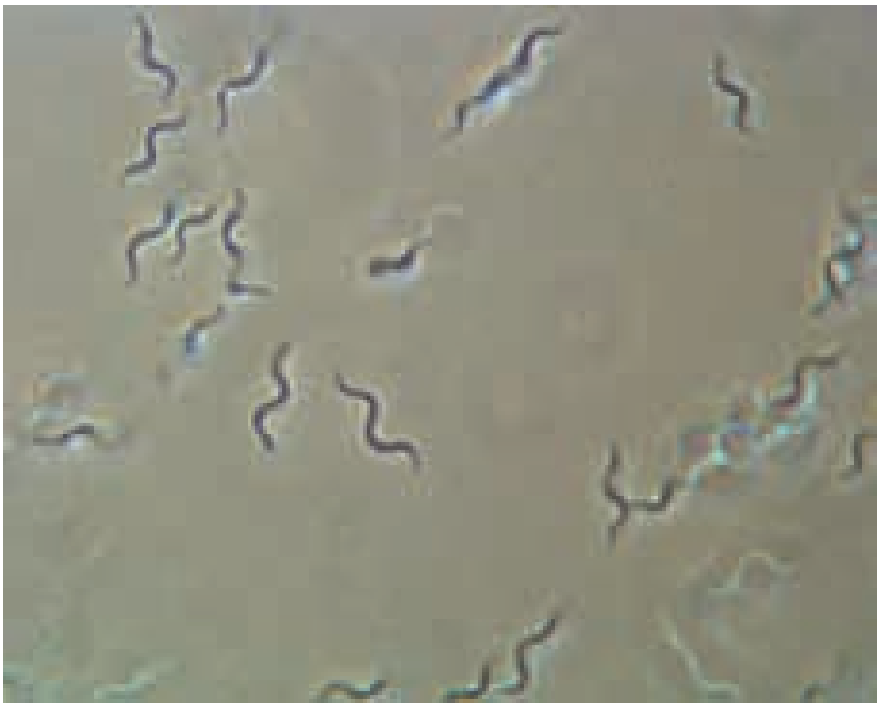

FIGUR 1. *Spiroketen* Brachyspira hyodysenteriae *orsakar svindysenteri. Bild tagen i faskontrastmikroskop.*

FOTO: MÄRIT PRINGLE

BAKGRUND

Den allvarliga diarrésjukdomen svindysenteri orsakas av den anaeroba spiroketen *Brachyspira hyodysenteriae* (Figur 1). Det antibiotikum som används vid sanering av grisbesättningar med svindysenteri i Sverige är tiamulin. Även ett annat pleuromutilinantibiotikum, valnemulin, är godkänt för behandling av svindysenteri men är för närvarande inte tillgängligt på den svenska marknaden. Båda dessa pleuromutiliner är viktiga för kontroll av svindysenteri i världen.

Tiamulin introducerades på den svenska marknaden 1988 och under 1990-talet ökade användningen markant. Under dessa år var den dominerande indikationen för användning av tiamulin svindysenteri. Ett kontrollprogram mot svindysenteri startades i Sverige av Svenska Djurhälsovården år 2000 och sedan dess har antalet positiva prover vid SVA minskat (1, 6). Denna minskning sammanfaller även med en minskning i användning av pleuromutiliner i Sverige där användningen nu är på samma nivå som under de första åren tiamulin fanns på den svenska marknaden.

I kontrollprogrammet certifieras livdjursproducerande besättningar som är fria från svindysenteri efter att de genomgått en provtagnings- och observationsperiod på sex månader. När en besättning är certifierad som fri behövs två negativa provtagningsserier per år från grisar som är känsliga för svindysenteri (20–40 kg kroppsvikt) för att besättningen ska kunna behålla certifieringen (2).

Förutom pleuromutiliner kan även makroliderna tylosin och tylvalosin användas vid behandling av *Brachyspira*-infektioner. Resistens mot dessa makrolider är dock utbredd. Både pleuromutiliner och makrolider verkar genom att hindra bakteriens proteinsyntes. Hos *Brachyspira* spp orsakar olika mutationer varierad grad av resistens. Resistens mot tiamulin orsakas av flera mutationer och ökar stegvis. För resistens mot tylosin räcker det med en mutation, medan mekanismen för tylvalosinresistens inte är helt känd hos *Brachyspira*. Det finns isolat med mycket höga minsta hämmande koncentrationer (MIC) av tylvalosin (>32 mg/l) och sådana med intermediära MIC (4–16 mg/l) vilket tyder ➤

➤ på att flera olika mutationer är involverade (4). Lokalt i tarmlumen uppnås höga koncentrationer vid peroral administration vilket gör att klinisk effekt kan fås även vid förhöjda MIC. Vid en sanering är det dock sannolikt även av betydelse vilken serumkoncentration som nås eftersom bakterierna kan finnas i vävnaden, under slemhinnans epitel (3).

UTBROTTET OCH DESS HANTERING

En delvis integrerad besättning med 500 suggor (Besättning A) diagnostiserades med svindysenteri i början av 2016. Resistensundersökning visade känslighet för tiamulin. Ett saneringsprogram mot svindysenteri där suggor och förmedlingsgrisar behandlades med tiamulin genomfördes omgående. Kliniska tecken på dysenteri återkom i juni och mot slutet av sommaren hade tiamulin inte längre förväntad klinisk effekt vid behandling av sjuka djur. I augusti sändes prover till SVA för odling och resistensundersökning. Isolat från augusti visade sig vara resistenta mot pleuromutiliner men känsliga för makrolider. Resistensundersökning av isolat från besättningen visade MIC >8 mg/l för tiamulin. Det finns inga internationellt accepterade kliniska brytpunkter för *Brachyspira* spp men på SVA används >2 mg/l som klinisk brytpunkt för tiamulinresistens hos *B hyodysenteriae*.

Under hösten 2016 startades ett nytt saneringsprogram där makroliden tylvalosin gavs till vuxna djur. Tylvalosin valdes eftersom resistensutveckling mot tylvalosin sannolikt är långsammare än mot tylosin. Medicineringen utfördes tillsammans med ett utökat hygienprogram med tydliga smittskyddsbarriärer. Samtidigt som detta andra saneringsprogram startade påvisades ett isolat (133:4 i Tabell 1) med höga MIC för både makrolider och pleuromutiliner. Därför valdes en hög dos tylvalosin. Alla vuxna djur behandlades i sju dagar, därefter tvättades de i samband med flytt till en nyligen rengjord och desinficerad avdelning där de behandlades i ytterligare fem dagar. För att undvika att riskera underdosering medicinerades samtliga djur med 3,0 g tylvalosin per dag, vilket motsvarar 10 mg/kg vid 300 kg vikt, 12 mg/kg vid 250 kg, respektive 15 mg/kg vid 200 kg vikt.

Fram till dess att saneringen var helt genomförd användes även klortetracyklin för att behandla osanerade förmedlingsgrisar innan försäljning. Klortetracyklin valdes för att minska mängden makrolider som användes och därmed minimera risken för selektion av stammar med mutationer som orsakar makrolidresistens under programmet. Det andra försöket till sanering i besättning A avslutades i december 2016. Några prover från grisar med lös avföring i besättningen har därefter analyserats och hittills har alla varit negativa vid odling för *B hyodysenteriae*.

Under september och oktober 2016 isolerades *B hyodysenteriae* med resistens mot pleuromutiliner i ytterligare fem besättningar med slaktgrisar. Tre av dessa besättningar (B, E och F) hade köpt tillväxtgrisar från besättning A. Besättning D hade inte köpt grisar från besättning A, men hade sannolikt smittats via en transportbil som inte blivit ordentligt rengjord och desinficerad efter att ha transporterat tillväxtgrisar från besättning A. Besättning C är en liten besättning med två suggor och avkomman till dessa, utan någon känd koppling till de andra besättningarna. Denna besättning behandlades med tylosin och är sedan dess utan kliniska tecken på dysenteri. Arbete med sanering i slaktgrisbesättningar som köpt grisar från besättning A pågår i samband med tömning mellan omgångar. Gemensamt resistensmönster (Tabell 1), preliminära resultat från undersökning med random amplification of polymorphic DNA (RAPD) och de epidemiologiska kopplingarna mellan besättningarna tyder på att det är en och samma pleuromutilinresistenta klon som har påvisats i dessa besättningar. Detta indikerar att det är en klon som har spritts mellan

Tabell 1. Resistensmönster[A] för isolat av *B hyodysenteriae* från utbrottet.

			Antibiotika, MIC (mg/l)					
Besättning	Isolat	Månad	Tiamulin	Valnemulin	Doxycyklin	Linkomycin	Tylosin	Tylvalosin
A	128:1	Feb	0,063	0,031	0,25	0,5	2	1
A	131:5	Jun	0,25	0,5	0,12	1	4	1
A	130:2	Jul	0,12	0,5	0,12	1	2	0,5
A	130:3	Aug	>8	>4	0,12	2	2	0,5
A	130:4	Aug	>8	>4	0,25	2	2	0,5
A	133:4	Okt	4	4	0,12	4	>128	16
B	131:1	Jun	0,063	0,031	0,25	0,5	2	1
B	130:5	Sep	>8	>4	0,12	2	4	0,5
C	135:2	Sep	>8	>4	0,25	2	4	0,5
D	131:2	Sep	>8	>4	0,12	2	4	1
D	131:3	Sep	>8	>4	0,12	2	2	0,5
E	132:1	Okt	0,12	0,25	0,12	0,5	2	0,5
E	132:4	Okt	8	>4	0,12	2	2	0,5
F	135:3	Okt	>8	>4	0,25	2	4	1

[a] *Skuggade fält visar MIC över gränsvärde för vildtyp föreslaget av Pringle m fl (5). MIC över gränsvärde för vildtyp innebär att isolatets känslighet är lägre än normalpopulationens och att isolatet har förvärvat någon form av resistensmekanism.*

besättningarna, men fördjupade studier med hjälp av helgenomsekvensering är planerade för att säkerställa släktskap.

KONKLUSION

Hittills har inga tydliga tecken på svindysenteri observerats efter den andra saneringen i besättning A och *B hyodysenteriae* har heller inte påvisats. Det är dock ännu för tidigt att dra slutsatser om saneringen har haft bestående framgång. Vid saneringen användes tylvalosin. Nästan alla isolaten var makrolidkänsliga, men isolat 133:4 hade ett förhöjt tylvalosin-MIC på 16 mg/l, vilket kan ge behandlingssvikt. Därför användes den höga dosen tylvalosin vid saneringen. Det är därmed möjligt att även detta isolat skulle kunna vara behandlingsbart med tylvalosin. Det är också möjligt att *B hyodysenteriae* med förhöjt tylvalosin MIC inte hade spritts till utrymmen med vuxna djur och därför inte orsakade några problem vid behandling av suggorna.

Sverige har ett gott läge med mycket få besättningar som har svindysenteri (Figur 2). Ändå har tiamulinresistent *B hyodysenteriae* utvecklats och lyckats spridas, främst via försäljning av djur. Ett värsta scenario skulle vara om en klon med resistens mot både pleuromutiliner och makrolider sprids. Vi har inte kännedom om genomförd sanering av *B hyodysenteriae* med någon annan typ av antibiotika än dessa två. Om det inte finns några behandlingsalternativ kvar under ett saneringsprogram skulle det enda kvarvarande alternativet för att få en smittad besättning dysenterifri vara att slakta eller avliva alla grisar och sedan bygga upp besättningen igen med nya grisar. Det är viktigt att vi försöker undvika en sådan utveckling.

Foto: Anna Sollen/SVA

Figur 2. *Friska tillväxtgrisar. Sverige har ett gott läge med mycket få besättningar som har svindysenteri, ändå har tiamulinresistent* B hyodysenteriae *utvecklats och lyckats spridas.*

SUMMARY

Tiamulin-resistance in Brachyspira hyodysenteriae obstructs treatment of swine dysentery

Despite the favourable situation in Sweden with very few swine dysentery herds, a tiamulin resistant clone has emerged and spread, mainly due to movement of animals. Eradication with high doses of tylvalosin has been performed in the index herd with a good clinical result so far, and merchandising fattening herds are sanitised when emptied and cleaned between consecutive batches of pigs. However, the monitoring in all affected herds needs to be prolonged to certify success.

Since increasing MICs of tylosin and tylvalosin were noted in the index herd, a worst-case scenario could be that a clone with both pleuromutilin and macrolide resistance is disseminated. To our knowledge there is no experience of eradication of *B hyodysenteriae* with any other antibiotic. If there would be no treatment option left for an eradication programme, the only alternative is depopulation and repopulation of an infected herd. Avoiding such a scenario is of utmost importance.

Referenser

1. Fellström C, Råsbäck T, & Gerth Löfstedt M. Svindysenteri i Sverige – historik, bekämpning och framtidsutsikter. Svensk VetTidn, 2005, 57, 19–24.
2. Fellström C & Råsbäck T. How to handle swine dysentery – the Swedish approach. Proceedings of the 5th International Conference on Colonic *Spirochaetal Infections* in Animals and Humans, León, Spain. 2009, 41–43.
3. Jensen TK, Boye M, Møller K, Leser TD, & Jorsal SE. Association of *Serpulina hyodysenteriae* with the colonic mucosa in experimental swine dysentery studied by fluorescent in situ hybridization. Acta Pat Microbiol Immunol Scand, 1998, 106, 1061–1068.
4. Karlsson M, Aspán A, Landén A & Franklin A. Further characterization of porcine *Brachyspira hyodysenteriae* isolates with decreased susceptibility to tiamulin. 2004, J Med Microbiol, 53, 281–285.
5. Pringle M, Landén A, Unnerstad HE, Molander B & Bengtsson B. Antimicrobial susceptibility of porcine Brachyspira hyodysenteriae and *Brachyspira pilosicoli* isolated in Sweden between 1990 and 2010. Acta Vet Scand, 2012, 54, 54.
6. Råsbäck T, Johansson K-E, Jansson DS, Båverud V & Fellström C. Laboratoriediagnostik av Brachyspira-arter och en ny svindysenteribakterie. Svensk Vet Tidn, 2009, 61, 11–16.

***HELLE ERICSSON UNNERSTAD,** leg veterinär, VMD, laborator, Avdelning för djurhälsa och antibiotikafrågor, Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA), 751 89 Uppsala.

BENEDICTA MOLANDER, leg veterinär, grishälsoveterinär, Gård & Djurhälsan, Box 164, 245 22 Staffanstorp.

ANNICA LANDÈN, biomedicinsk analytiker, Avdelning för djurhälsa och antibiotikafrågor, SVA, 751 89 Uppsala.

PER WALLGREN, leg veterinär, VMD, professor, Avdelning för djurhälsa och antibiotikafrågor, SVA, 751 89 Uppsala.

MÄRIT PRINGLE, leg veterinär, VMD, laborator, Avdelning för djurhälsa och antibiotikafrågor, SVA, 751 89 Uppsala.

Konstverk utfört av Bruce och Hector.

onsior®
(robenacoxib)

Kontrollera dina patienters smärta

Efter oral give av Onsior uppnås maximal blodkoncentration inom en halvtimma. Till behandling av smärta och inflammation i samband med kronisk osteoartrit hos hund och till behandling av akut smärta och inflammation i samband med muskuloskeletala sjukdomar hos katt. Efter oral administrering av tabletterna var eliminationshalveringstiden i blodet 1,2 timmar hos hund och 1,7 timmar hos katt. Robenacoxib stannar kvar längre och i högre koncentrationer i inflammationshärdar än i blod. Onsior finns tillgänglig som injektion och smaksatta tabletter.

Elanco

ANN-KRISTINA LIND, PhD, forskare,
EVA SANDBERG, AgrD, universitetslektor,
BJÖRN FORKMAN, PhD, professor,
YEZICA NORLING, MSc, forskningsassistent och
LINDA KEELING, PhD, professor*

Bedömning av stress hos hundar på kliniken

Att bedöma hundens stressnivå vid veterinärbesök har betydelse för både hundens välfärd och klinikpersonalens säkerhet. I en SLU-studie skattade klinikpersonal och hundägare hundens stress och smärta. Hundägaren besvarade även frågor om relationen hund–ägare. Svaren jämfördes med hundarnas reaktion i olika beteendetester. Mest relevant tycktes kontakttestet vara, där hundar som bedömdes vara mer stressade också var mer ovilliga att ha kontakt med en obekant person. Studien visar på potential att utveckla ett sätt att systematiskt utvärdera stress hos hundar under veterinärbesöket.

FOTO: ANN-KRISTINA LIND

FIGUR 1. *Att kunna bedöma hundens stressnivå vid veterinärbesöket har stor betydelse för att ställa rätt diagnos, för hundens egen välfärd och för klinikpersonalens säkerhet.*

BAKGRUND

Många hundar uppfattas som stressade eller nervösa vid ett besök hos veterinären, vilket också bekräftas i flera studier, den så kallade ”vitrockseffekten”. Att kunna bedöma hundens stressnivå vid veterinärbesöket har stor betydelse för att kunna ställa rätt diagnos, för hundens egen välfärd och för klinikpersonalens säkerhet (Figur 1). Att hunden visar symtom på stress kan ibland förklaras av smärta från exempelvis skada eller sjukdom, men ses även hos hundar som kommer till kliniken för rutinbesök eller besök i preventivt syfte. Utöver smärtupplevelse är tidigare negativa erfarenheter av klinikmiljö och andra djur i väntrummet exempel på faktorer som kan bidra till stress. Ägarens relation till hunden, tillsammans med dennes förväntningar och agerande i situationen, kan också ha stor betydelse för hundens stressnivå. En orolig hundägare kan påverka hunden negativt.

Hur kan man då bäst bedöma smärta och stress när man tar emot en patient på kliniken? Och vem är bäst lämpad att göra det?

GENOMFÖRANDE

I denna studie (2), utförd av forskare vid SLU och Köpenhamns universitet, gavs besökande hundägare vid ett klinikbesök möjlighet att delta i en enkätundersökning. Totalt inkom 233 svar och av dessa deltog 105 hundägare i studiens praktiska del där stress och smärta skattades av flera personer: hundägaren själv, veterinären, djursjukvårdaren och studiens testledare. En skala från 1 (”inte alls”) till 10 (”mycket”) användes som mått på stress respektive smärta. Hundägaren besvarade även flera frågeformulär, dels ett generellt om hunden och dels ett formulär om relationen hund–ägare.

Hundarna fick genomgå tre olika beteendetest: social kontakt (Figur 2), lek (Figur 3) samt godistest, både inne i kliniken och utanför. De tre beteendetesterna gav hunden möjlighet att själv ➤

Foto: Ann-Kristina Lind

Foto: Ann-Kristina Lind

Figur 2 och 3. *Kontakt- och lektest inne i veterinärkliniken.*

visa när den ville leka eller äta godis och bemöta social kontakt med en för hunden främmande person. De data som inhämtats från de olika personernas bedömningar jämfördes sedan med hundarnas reaktioner i beteendetesterna. I studien ingick totalt 105 hundar vilka gjorde ett eller flera beteendetest (105 stycken i social kontakt, 74 i lektest respektive 67 i godistest).

RESULTAT OCH SLUTSATSER

Resultaten visar att de olika observatörernas skattningar av stress och smärta generellt överensstämde väl. Det beteendetest som var mest relevant för att avslöja hundens stressnivå var social kontakt. Hundar som bedömdes vara mer stressade var också mer ovilliga att ha social kontakt med en obekant person. En hund som avvisar kontakt kan därmed indikera att den är stressad eller påverkad på annat sätt och man kan som klinikpersonal bättre bedöma hur stor risken är att hunden ska agera negativt och eventuellt bita. Lek- och godistesterna avslöjade att hundpatienterna var signifikant mer villiga att leka och ta emot godis utanför veterinärkliniken jämfört med inne, vilket kanske tyder på att själva kliniken upplevdes som mer negativ.

Veterinärerna fick vid undersökningen bedöma i vilken grad hundägaren hade en lugnande effekt på hunden. Att hundens och ägarens relation kan påverka hundens stressbeteende under veterinärundersökningen kunde åtminstone anas. Relationen hund–ägare mättes med hjälp av enkätformuläret Monash Dog Owner Relationship Scale (MDORS) som utvecklats av Dwyer (1). Enkätsvaren sammanställdes i form av tre faktorer som mäter 1) hur ägaren upplever fördelar med hundägandet, 2) känslomässig närhet och 3) hur man uppfattar kostnader av hundägandet.

Tendenser till skillnader vid jämförelsen tyder på att ägarna som var mindre känslomässigt nära hunden, eller mindre bekymrade över kostnaden för att ha en hund, hade en större lugnande effekt än ägarna som var känslomässigt nära eller oroade över kostnaderna för djurägandet. Såvitt vi vet är detta första gången som sådana tendenser har kunnat påvisas. Resultaten kan lyfta frågan om en orolig hundägare ska vara med under undersökningen av hunden eller inte.

Hundägare som i högre grad upplevde känslomässig närhet med hunden hade också hundar som var mer villiga att leka och äta godis, åtminstone inne på kliniken. Det kan vara så att personer som har ett nära band till hunden leker mer med den, men det kan också vara så att leken i sig är det som skapar en närmare känslomässig relation. Att leken påverkas så mycket av ägarrelationen gör att lektestet inte är ett pålitligt sätt att mäta stress. Likaså har godistestet sämre potential att användas då många hundar står på specialdiet.

Enligt hundägarna hade nära hälften av de hundar som besökte veterinärkliniken ett beteendeproblem av något slag. I studien gjordes ingen skillnad mellan onormala beteenden och oönskade beteenden, vilket kan förklara den höga andelen positiva svar. De mest frekventa problembeteendena var de oönskade vilka skapar problem mest för hundägaren själv: att hunden jagar bollar, pinnar och stenar samt ägnar sig åt överdrivet skällande. Andra problem var överdrivet slickande och att jaga svansen, vilka är beteenden som anses vara onormala och kan utgöra ett välfärdsproblem för hunden. När ägaren och testledaren rankade stress visade det sig att hundar med ett beteendeproblem generellt var mer stressade än hundar som enligt ägaren inte hade några beteendeproblem.

Det finns flera sätt att fysiologiskt mäta stress genom att exempelvis titta på kortisolnivåer i saliv eller blodprov, men sådana tidskrävande, kostsamma och invasiva metoder kan inte användas som rutin för hur hunden upplever besöket på kliniken. Denna studie visade dock att det finns god potential för att utveckla ett sätt att systematiskt utvärdera stress hos hundar när de besöker veterinären.

Det har tidigare utvecklats system för att gradera smärta i samband med klinikbesök (3, 4). Det skulle därför vara av stor vikt att utveckla en liknande,

praktiskt tillämpbar metod för stressbedömning av hundpatienter grundat på validerade fysiologiska mätningar och beteendetester.

Som sammanfattning visar denna studie att hundar som bedömdes vara mer stressade på kliniken också var ovilliga att ha social kontakt med en obekant person. Det tyder på att ett beteendetest inkluderande social kontakt kan ge god information om hundens stressnivå. Den fullständiga studien kan läsas på nätet i Journal of Veterinary Behavior (2).

SUMMARY

Towards an easier assessment of stress in dogs at the clinic

The aim of this study was to develop a simple, non-invasive scoring system to assess stress in dogs at the clinic by the use of questionnaires and behaviour tests.

Questionnaires were filled in by the owner, the nurse and the veterinarian. To assess the dog-owner relationship, the Monash Dog Owner Relationship Scale was filled in by the dog-owner. There were 233 dog-owners who took part in the questionnaire study and 105 of their dogs (patients at the clinic) were tested. The dog-owner, the test-leader, the nurse and the veterinarian were each asked to score if the dog was stressed and to evaluate overall how the dog experienced the visit. Dogs rated as more stressed were less likely to take social contact with an unfamiliar person and more willing to play and eat a treat outside the veterinary clinic compared to inside the clinic. The results also indicated that the type of relationship the owner has with the dog may influence the dog's behaviour during the clinical examination. Dog-owners who had a high perceived emotional closeness with their dog or a high perceived awareness of the cost of having a dog were scored by the veterinarian as tending to be worse at calming their dog during the clinical examination.

Finally, the good agreement between the different measures in this study suggests that there is potential for a scoring system to be developed to assess the extent to which the dog is stressed in the clinic. Awareness of dog's different reactions to a veterinary clinic is important for them to be handled accordingly (for their own safety and for that of the examining veterinarian), and so that their overall experience of the clinic is improved.

Referenser

1. Dwyer F, Bennett PC & Coleman GJ. Development of the Monash dog owner relationship scale (MDORS). Anthrozoos, 2006, 19, 243–256.
2. Lind A-K, Hydbring-Sandberg E, Forkman B & Keeling LJ. Assessing stress in dogs during a visit to the veterinary clinic: Correlations between dog behavior in standardized tests and assessments by veterinary staff and owners. J Vet Behav, 2017, 17, 24–31.
3. van Loon JPAM, Back W, Hellebrekers LJ & van Weeren PR. Application of a composite pain scale to objectively monitor horses with somatic and visceral pain under hospital conditions. J Equine Vet Sci, 2010, 30, 641–649.
4. Reid J, Nolan AM, Hughes JML et al. Development of the short-form Glasgow composite measure pain scale (CMPS-SF) and derivation of an analgesic intervention score. Animal Welfare, 2007, 16, 97–104.

***ANN-KRISTINA LIND,** PhD, forskare vid RISE, Enheten för jordbruk och livsmedel, Box 7033, 756 51 Uppsala.
EVA SANDBERG, AgrD, universitetslektor vid Institutionen för anatomi, fysiologi och biokemi, Sveriges lantbruksuniversitet (SLU), Box 7011, 750 07 Uppsala.
BJÖRN FORKMAN, PhD, professor vid Det Veterinær og Husdyrvidenskabelige institut, Grønnegårdsvej 8, 1870 Frederiksberg C, Danmark.
YEZICA NORLING, MSc, forskningsassistent vid Institutionen för husdjurens miljö och hälsa, SLU, Box 7068, 750 07 Uppsala.
LINDA KEELING, PhD, professor vid Institutionen för husdjurens miljö och hälsa, SLU, Box 7068, 750 07 Uppsala.

Snabba och tillförlitliga provsvar med hjälp av högklassig analysteknik

- Veterinärmedicinskt klinisk kemiskt laboratorium med diagnostik för smådjur och stordjur.
- Flexibel samarbetspartner med över 30 års erfarenhet i branschen.
- Omfattande analyspaket till fördelaktiga priser.
- Flertalet specialanalyser, Borrelia IgG Line blot, ACTH, Insulin med mera.

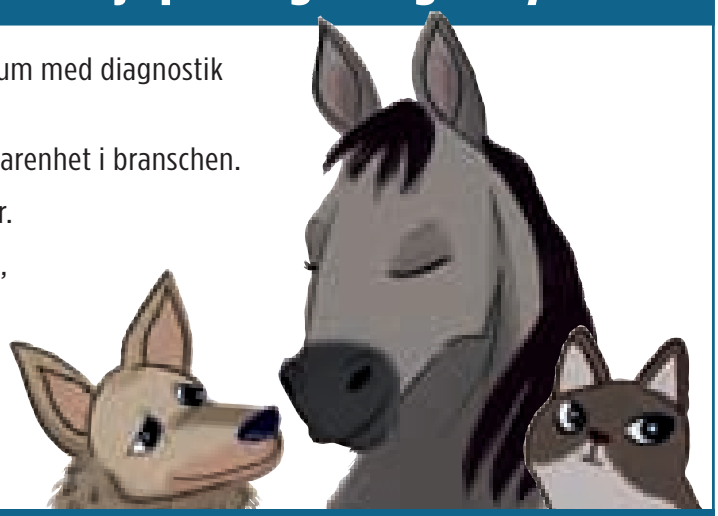

CaniLab-EquiLab

adress: Box 7065, 300 07 Halmstad tel: 035-22 81 40 e-mail: info@canilab.se hemsida: www.canilab.se

Vilken är din diagnos? – Bilddiagnostik

En unghund togs till djursjukhus på grund av akut hälta på vänster bakben efter en skogspromenad där hunden fått springa lös. Fallet är sammanställt och tolkat av Veronica Näslund, Institutionen för kliniska vetenskaper och Jessica Ingman, Universitetsdjursjukhuset, SLU.

Svensk lapphund, tik, ett och ett halvt år

Anamnes: En intakt tik av rasen svensk lapphund, 18 månader gammal, kom till djursjukhuset på grund av akut hälta på vänster bakben efter en skogspromenad där hunden fått springa lös. Tiken var enligt uppgift frisk för övrigt och hade aldrig visat hälta tidigare.

Klinisk undersökning: Tiken visade 4- till 5-gradig hälta på vänster bakben och ömmade kraftigt vid palpation av tassen på samma ben. Vid sträckning av höftlederna visade hon lindrigt motstånd bilateralt genom att försöka dra tillbaka bakbenen.

Bilddiagnostik: Hunden sederades intramuskulärt med medetomidin och butorphanol enligt vikt varefter röntgenbilder av vänster baktass och bäcken/höftleder togs när full muskelavslappninng inträtt.

Den huvudsakliga orsaken till hältan kunde kliniskt och radiologiskt lokaliseras till distala delen av vänster bakben där man hittade frakturer i tredje och fjärde tån. Eftersom utseendet på bäcken/höftleder också är av intresse är det dessa som tas upp i fallet (Figur 1).

Frågor: Vad tycker du om röntgentekniken? Skulle du bett om annan positionering/andra projektioner?

Vilka radiologiska förändringar kan du se och vilken är din radiologiska diagnos?

Figur 1. *VD-projektion av bäcken/höftleder med sträckta bakben.*

SVAR SE SIDAN 66

FÖREBYGG RINGORM TILL LÄGSTA KOSTNAD
VACCINERA MED TRICHOBEN VET.

Förpackning	Trichoben	Konkurrent	Diff pris
5 doser	18 :-	31,60 :-	+ 75%
20 doser	15,80 :-	18,30 :-	+ 16%

Kontrollhudar International Falkenberg
0346-990 50 info@khi.se

Läs mer på fass.se. Senaste produktresumé godkänd 2016-01-12.
Priser per dos augusti 2017 från Djurfarmacia Apoteket Trollet Trollhättan, ordinarie priser

Kom ihåg, i din tjänstepension ITP ingår:

Livförsäkring – värd upp till en kvarts miljon.

Sjukförsäkring – som ger upp mot 90 % av din lön.

Pension – mer pengar i plånboken som pensionär.

Och du kan få ut ännu mer, gå in på ptk.se/merpension och se hur. Besök också radgivningstjanst.se, collectum.se och minpension.se.

apoquel®
oclacitinib

En lättnad...

En riktad behandling av klåda vid allergisk dermatit hos hund

APOQUEL® 3,6 mg, 5,4 mg och 16 mg
finns i förpackningsstorlekar med
20 och 100 tabletter.

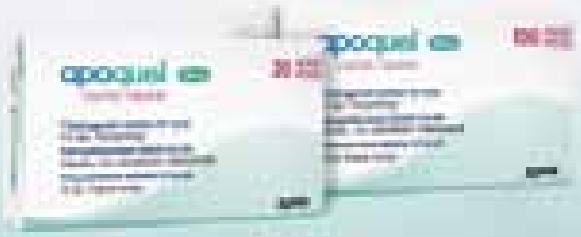

APOQUEL® (oclacitinib) filmdragerade tabletter för hund. Receptbelagt. **Indikationer:** Behandling av klåda förknippad med allergisk dermatit hos hund. Behandling av kliniska symptom på atopisk dermatit hos hund. **Kontraindikationer:** Använd inte vid överkänslighet mot aktiva substansen eller mot några hjälpämnen. Använd inte till hundar som är yngre än 12 månader eller vägar mindre än 3 kg. Använd inte till hundar med tecken på immunsuppression, som hypoadrenocorticism, eller tecken på progressiva oklarta tumörer eftersom den aktiva substansen inte har utvärderats i dessa fall. Datum för godkännande av produkten: 2016-04-08. För ytterligare info om produkten se www.fass.se

agrifac

ORION PHARMA
animal health

Orion Pharma Animal Health | Box 520 | 192 05 Sollentuna | Telefon 08-623 64 60 | www.orionvet.se

NYHET!

EN HELT UNIK PRODUKT

– ENDAST 4% STÄRKELSE OCH 4% SOCKER.

WITH LEVUCELL SC LIVE YEAST

* HELPS MAINTAIN A BALANCED DIGESTIVE SYSTEM

SLOW RELEASE ENERGY*

* SLOW RELEASING AND LONG-LASTING ENERGY FEED & WELL-BALANCED DIGESTIVE TRACT

HIGH 115g PROTEIN*

* DIGESTIBLE CRUDE PROTEIN PER KILO FEED

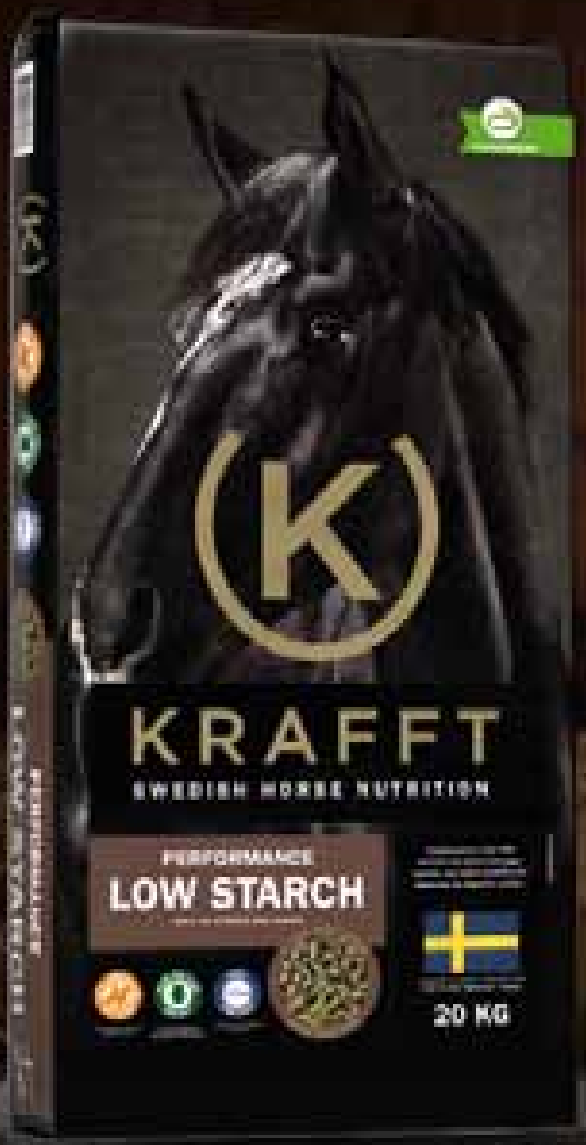

PERFORMANCE LOW STARCH

Low Starch är ett kompletteringsfoder med en mycket låg andel stärkelse (4%) och socker (4%). Det energin framförsätt kommer från en extra hög andel fibrer och fett. Fodret har ett högt proteininnehåll, extra tillsatta mineraler och aktiv levande jäst som hjälper till att balansera hästens fodersmältningssystem.

Hela vårt sortiment hittar du på krafft.se och har du frågor är du välkommen att ringa KRAFFT Direct på 020-30 40 40.

KRAFFT
SWEDISH HORSE NUTRITION

Den europeiska livsmedelssäkerhetsmyndigheten varnade i juli för livsmedelsburna infektioner hos människor orsakade av hepatit E-virus (HEV). Viruset smittar i första hand via ofullständigt tillrett kött och inälvsmat från grisdjur. Epizteln är denna gång inskickad av Mikael Propst, SVA.

HEPATIT E-INFEKTIONER ÖKAR I EUROPA

Den europeiska livsmedelssäkerhetsmyndigheten EFSA publicerade i juli ett yttrande om folkhälsorisker med livsmedelsburna infektioner som orsakas av hepatit E-virus (HEV). Viruset finns hos grisar och vildsvin världen över, så även i Sverige. Det har också påträffats hos hjortdjur. Hos djuren förlöper infektionen utan kliniska symtom. Viruset förekommer i fyra genotyper, varav genotyp 3 och 4 är zoonotiska.

Under de senaste tio åren har fler än 21 000 fall av akut HEV-infektion hos människa rapporterats inom EU/EEA-området och trenden är kraftigt ökande. Det är i första hand riskgrupper som drabbas: personer med leverskada eller med nedsatt immunförsvar på grund av sjukdom eller behandling. Men även människor utan underliggande sjukdom kan drabbas. Merparten av fallen har rapporterats från Frankrike, Tyskland och Storbritannien, men man kan utgå ifrån att sjukdomen är underrapporterad, då den inte är anmälningspliktig i alla medlemsländer.

Livsmedel utgör den huvudsakliga smittvägen under europeiska förhållanden. Viruset avdödas vid en ordentlig värmebehandling (genomstekning) som t ex vid normal tillagning av mat. Det är därför i första hand ofullständigt tillrett kött och inälvsmat som utgör en risk. EFSA avråder från konsumtion av sådana produkter från gris, vildsvin och hjortdjur. Man föreslår också att det behövs mer forskning på epidemiologi och möjligheter till kontroll av HEV i grisbesättningar, t ex genom att med biosäkerhetsåtgärder minska andelen grisar som är höggradigt smittsamma vid den tidpunkt då de går till slakt. Vid jakt på vildsvin är det viktigt att hålla god hygien då kroppen tas om hand.

Foto: Bengt Ekberg

I Sverige har HEV hos gris aldrig förknippats med sjukdom vare sig hos grisar eller hos deras skötare men människor, grisar och vildsvin har snarlika virusstammar.

HEV-sjukdom ovanligt hos människor i Sverige

I Sverige har HEV hos gris aldrig förknippats med sjukdom – vare sig hos grisarna eller hos deras skötare. Antikroppar mot hepatit E-virus

■■ Telefonnumret till SVAs epizootologjour är 018-67 40 01.

■■ Detta nummer kan enbart användas då SVAs växel är stängd, dvs utanför ordinarie arbetstid. Epizootijouren ger råd och hjälp till veterinärer vid misstanke om epizootisjukdom. Provsvar eller allmänna råd kan inte ges på detta nummer.

har dock påvisats hos en relativt stor andel människor, både hos dem som har kontakt med och dem som inte har kontakt med grisar. Sjukdom orsakad av humant HEV är ändå ovanlig hos människor i Sverige. Jämförande studier av hepatit E-virus hos människor, grisar och vildsvin i Sverige har identifierat snarlika virusstammar hos sjuka människor respektive grisar och vildsvin vilket understryker risken för smitta från vildsvin till människor.

Smitta hos djur

De flesta grisar smittas i åldern två till fyra månader. Smittvägen inom en besättning är fekal-oral. Grisar som infekterats börjar utsöndra virus en vecka efter infektion och fortsätter att utsöndra virus under tre veckor. Viruset kan dock påvisas i levern under fyra veckor eller mer. Utsöndring under längre tid har också dokumenterats undantagsvis. Utsöndring av virus är som högst vid två till fyra månaders ålder. Efter genomgången infektion utvecklar grisarna immunitet. Hos vildsvin är smittspridningen inte lika väl studerad men det är troligt att den är mer utsträckt i tid då vildsvinen inte lever lika tätt som tamgrisar.

Smittan är allmänt förekommande hos gris, men orsakar inte någon iakttagbar sjukdom hos djuren. Därför förekommer i dagsläget varken behandlingar eller specifika förebyggande åtgärder för att förhindra infektion. Den omgångsuppfödning som tillämpas i så gott som alla besättningar bidrar till att dämpa det generella smittrycket, så även för HEV.

För två år sedan presenterades en avhandling vid SVA/SLU som visade förekomst av HEV hos klövdjur som vildsvin, rådjur, hjort och älg i Sverige. Resultaten visar att 53 av 245 klövdjur hade pågående eller avslutad virusinfektion, vilket motsvarar 22 procent. ■

SVS Försöksdjurssektion

RÅTTARY

kallar till

ÅRSMÖTE 2017

Fredag 10 november, kl 11:30

Sal J, Undervisningshuset, Ultuna

Kallelse med föredragningslista skickas ut till alla medlemmar.

Vi bjuder på lunchsallad och dryck till medlem som anmäler sig före den 7 november till anna.granlund@ki.se.

Välkommen!

Sugen på nytt jobb?

På veterinärförbundets hemsida www.svf.se hittar du såväl fasta tjänster som kortare vikariat under rubriken "Jobbtorget". Gå dit och titta redan idag!

FVF

företagande veterinärers förening

Ekonomiförståelse i praktiken

29–30 september 2017

lunch kl 12 fredag – kl 15.30 lördag

Göteborg

Hotell Arken & Art Garden Spa

Tycker du det är kul med företagets ekonomi?
Hur får du ett rationellt flöde i din ekonomiadministration?
Tar du rätt betalt och är det enkelt att bokföra?
Vad står det egentligen i resultat- & balansrapporterna?
Hur kan du styra och följa upp ditt företag med hjälp av ekonomin som utgångspunkt?

Fakturera, bokföra och följa upp verksamheten underlättas om du har ett bra flöde för dina administrativa rutiner i ekonomin. Välkommen att få praktiska kunskaper om hur du kan sköta ditt företag enkelt och göra bokföringen mer intressant!

***Conny Rosenhall* har genom sitt egna företag utbildat 1000-tals ekonomiadministratörer och företagsägare de senaste 15 åren i bokföring, bokslut, lönehantering och konsten att starta och driva sitt företag framgångsrikt**.

Anmälan görs snarast till Johanna Habbe, via e-post vetjohanna@gmail.com eller via telefon 0707-969474.

I mån av lediga hotellrum kan även övernattning ordnas.

FVE-möte i Tallinn

Internationellt samarbete utvecklar den veterinära professionen

FVE – den europeiska veterinärfederationen – höll sitt årliga sommarmöte i Tallinn, Estland den 9–10 juni. Från Sverige deltog denna gång bara en delegat, som här sammanfattar mötet.

TEXT: EVAMARI LEWIN, *SVFs representant i FVE*

Estlands huvudstad Tallinn utgjorde mötesplatsen för sommarens generalförsamling i FVE.

FOTO: MAIGI

FVEs ordförande Rafael Laguens hälsade samtliga delegater välkomna till mötet i den vackra medeltida staden Tallinn. Stora utmaningar väntar för veterinärer i en föränderlig värld. Huvudfrågorna är sedan tidigare väl kända: veterinär folkhälsa, hållbarhets- och miljöfrågor och inte minst problematiken med antibiotikaresistens. I anförandet poängterades rollen för FVE som en gemensam värdeskapare i arbetet med dessa samhällsviktiga frågor. Den veterinära professionen har ett ansvar som förpliktigar. Ordföranden efterlyste här engagemang och synpunkter från medlemmarna i utformningen av det framtida veterinära samarbetet inom EU.

Det amerikanska veterinärförbundet AVMA gästade mötet och dess ordförande Tom Meyer var inne på samma spår. Han poängterade vikten av samar- ➤

bete och medlemsengagemang över gränserna. Det krävs ett förstärkt samarbete mellan humanmedicin och den veterinära professionen med en ansvarsfylld användning av antibiotika. För att bota patienten krävs en effektiv och riktad antibiotikabehandling.

VACCINATION – EN VETERINÄR HANDLING

Nancy De Briyne, som är FVEs representant i EMA (European Medicin Agency) (och även hedersledamot i Sveriges Veterinärförbund sedan 2010), påpekade att veterinärmedicin måste innefatta mer än hantering av antibiotika och antibiotikaresistens.

Nästa handlingsplan i FVE fokuserar på diagnostika, anthelmintika och vaccinationsprogram. Beträffande vaccination underströks att det är en veterinär handling som ska hanteras av veterinärer. Detta är särskilt viktigt vid anmälningspliktiga sjukdomar där den veterinära bedömningen och intygsskrivningen utgör en hörnsten i det förebyggande smittskydds- och kontrollarbetet.

Nancy De Briyne framförde även vikten av fortsatt gott samarbete med Storbritannien. Brexit-processen får inte leda till förlust av expertkompetens i veterinära frågor.

Foto: Kristi Kamenik

Det amerikanska veterinärförbundets ordförande Tom Meyer poängterade vikten av samarbete och medlemsengagemang över gränserna.

ARBETSGRUPPEN FÖR DJURENS VÄLFÄRD

Anthony Robinson redogjorde för arbetet i FVEs arbetsgrupp för djurens välfärd och framförde beröm till gruppens ledare, Lotta Berg från Sverige, för hennes insatser på detta område.

Gruppen driver sedan länge ett djurtransportprojekt där djurskyddet vid långväga transporter står i fokus. Detta arbete startades i maj 2015 och beräknas pågå fram till maj 2018. Ett pågående informationsarbete innefattande 16 fakta-

Överläggningar i generalförsamlingen. FVEs medicingrupp menade att antibiotikaförskrivning inte ska tillåtas på internet och att förskrivning bara ska utföras av veterinär.

Foto: Jaan Luht

Foto: Kristi Kamenik

FVE-ordföranden Rafael Laguens blev glad över det förnyade förtroendet att leda federationen under 2017–2019.

blad samt organiserade ”road-shows” i åtta länder planeras vara färdigställt senast november 2017. Två ytterligare områden som bevakas just nu är ökad och förbättrad kontroll på slakterier liksom definition av ett ansvarsfyllt hästägande.

Handlingsplan för skydd av sällskapsdjur

En ny FVE-plan har tagits fram för perioden 2016–2018 med särskild inriktning på sällskapsdjurens välmående. Den generella inställningen är att valpar inte ska utbjudas till försäljning på internetmarknaden, en marknad som behöver regleras. Här poängterades uppfödarnas särskilda ansvar.

Arbetet med en fortsatt genomlysning av de ärftliga sjukdomarna hos främst hundar fortskrider.

FVEs MEDICINARBETSGRUPP

Rens van Doubbenberg rapporterade från FVEs medicingrupp och menade att antibiotikaförskrivning inte ska vara tillåtet över internet. Det krävs en ny lagstiftning på detta område inom EU. Förskrivning ska endast utföras av veterinär, underströk arbetsgruppen.

Uppmaning att utöka 6-månaderslistan för hästar

Den europeiska hästveterinärfederationen FEEVA och FVEs medicingrupp presenterade ett förslag om utvidgning av den så kallade 6-månaderslistan med sju ytterligare läkemedel. Dessa har ansetts vara väsentliga för behandling av sjukdom/skada hos hästar och kan ge dessa djur ett ökat kliniskt välbefinnande.

6-månaderslistan består av preparat som saknar MRL-värde (maximum residue limit) och har istället åsatts sex månaders slaktkarens för att kunna godkännas/ingå i livsmedelskedjan. ANSES (French agency for food, environmental and occupational health & safety) har på franska myndigheters uppdrag kommit fram till att de uppmätta nivåerna av de sju nya föreslagna substanserna ligger långt under tröskelvärdet för toxikologisk påverkan på människa. Med hänvisning till ANSES bedömning av risk- och livsmedelssäkerhet rekommenderade FEEVA och FVEs medicingrupp generalförsamlingen att acceptera förslaget.

Den nordisk-baltiska gruppen av FVE-delegater kom med ett motförslag, att en av de sju föreslagna substanserna, fenylbutazon, togs bort från listan. Tysklands representant var av samma mening. Sveriges Veterinärförbund fanns inte representerat vid den nordisk-baltiska gruppens möte och beslut, vilket beklagades från flera håll. Undertecknad, liksom Frankrikes representant, argumenterade mot den nordisk-baltiska gruppens förslag.

Vid den slutliga omröstningen röstade generalförsamlingen ja till det ursprungliga förslaget, omfattande samtliga sju preparat. Nästa steg är att FVE rekommenderar den europeiska kommissionen att utvidga läkemedelslistan i enlighet med FEEVAs och FVEs medicingrupps förslag.

OMVAL AV ORDFÖRANDE

Sittande FVE-ordförande Rafael Laguens fick under generalförsamlingen förnyat förtroende att leda federationen ytterligare en period, 2017–2019. Han tackade deltagarna för ett givande möte när det var dags att avsluta.

Nästa generalförsamling äger rum i Bryssel den 10–11 november och sommarmötet 2018 i det nordiska grannlandet Norge, i Bergen. ■

Prenumerera på nyheter från Saco

Följ med i debatten och prenumerera på nyheter relevanta för dig som är akademiker. Saco ger ut nyhetsbrev via e-post inom olika sakpolitikområden ca två gånger per månad. Du kan också prenumerera på nyhetsbrev från Saco Studentråd och nyhetsbrev om EU, som kommer ut en gång i månaden. Dessutom skickas Chefsnyheterna, Sacos nyhetsbrev om chef- och ledarskap, ut varannan fredag. Aktivera din prenumeration på www.saco.se/Nyheter--debatt/Prenumerera-pa-nyheter/

Ny Saco-rapport

Psykisk ohälsa bland akademiker

Akademiker är den grupp där den psykiska ohälsan har ökat snabbast de senaste åren, visar en ny Saco-rapport. Det finns en tydlig koppling mellan utbildningsnivå och ökningstakten av sjukfrånvaron. Ju högre utbildning, desto mer ökar sjuktalen. Störst är ökningen för kvinnliga akademiker. För att komma tillrätta med detta behöver arbetsgivare och chefer agera förebyggande.

THOMAS ANDRÉN, välfärdsekonom*

Saco har analyserat data från Försäkringskassan om akademikers sjukskrivningar, i en rapport som publicerades den 28 juni. Det är första gången en sådan sammanställning görs. Resultatet visar att akademiker är den grupp där den psykiska ohälsan har ökat snabbast de senaste åren. Det finns en tydlig koppling mellan utbildningsnivå och ökningstakten av sjukfrånvaron. Ju högre utbildning, desto mer ökar sjuktalen.

Störst ökning är det för kvinnliga akademiker – det är fem gånger vanligare för kvinnliga akademiker att drabbas av psykisk ohälsa jämfört med manliga. Stress står för hälften av diagnoserna som är kopplade till psykisk ohälsa hos kvinnliga akademiker. Det är också den diagnos som ökar mest.

Psykisk ohälsa som inte hanteras snabbt leder till långa sjukskrivningar, vilket innebär stora kostnader för arbetsgivarna i ett läge där det redan är svårt att hitta kvalificerad kompetens.

RISKFAKTORER

Chefer behöver stöd och kunskap för att kunna jobba förebyggande och identifiera tidiga signaler hos den enskilde och organisationen. Några riskfaktorer att hålla ögonen på är höga krav och liten kontroll över det egna arbetet, otydliga roller, bristande ledarskap, obalans mellan arbetsinsats och belöning liksom obalans mellan arbete och fritid.

Det är viktigt att låta proffsen vara proffs. Akademiker är experter på sina yrken och måste få utlopp för sin kompetens och erfarenhet. Detaljstyrning och ökad administration leder till sämre resultat och stressade medarbetare.

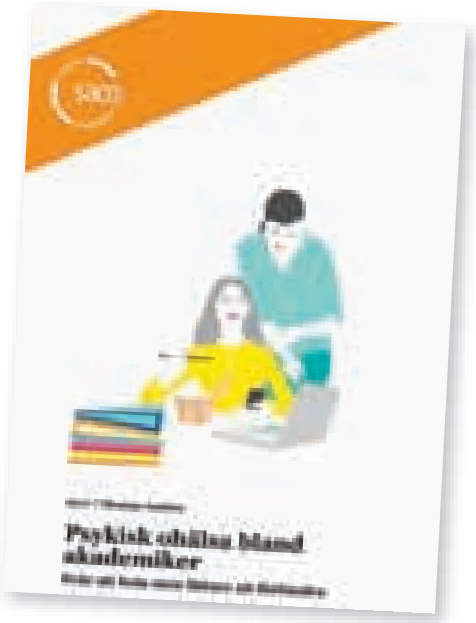

Sacos rapport visar att akademiker är den grupp där den psykiska ohälsan har ökat snabbast de senaste åren.

Det gränslösa arbetslivet är en möjlighet men också en riskfaktor. Vi måste få till en bättre dialog och överenskommelser på våra arbetsplatser om var, när och hur vi förväntas vara tillgängliga efter arbetstid. Det saknas ofta rutiner och policyer för att hantera problem med psykisk ohälsa, vilket måste utvecklas på arbetsplatsen, konstaterar Saco-rapporten.

Den fullständiga rapporten kan laddas ner från www.saco.se.

*THOMAS ANDRÉN, välfärdsekonom, Saco, Box 2206, 103 15 Stockholm..

SSVO

SVENSKA SÄLLSKAPET FÖR VETERINÄR OFTALMOLOGI
SWEDISH SOCIETY OF VETERINARY OPHTHALMOLOGY

SSVO

INBJUDER TILL FÖRENINGSMÖTE

Lördagen den 21 oktober 2017, kl 10
RADISSON BLU SKYCITY HOTEL • ARLANDA AIRPORT

Medlemmar i SSVO hälsas hjärtligt välkomna.
Anmälan och mer information hittar ni på vår hemsida www.ssvo.se.

SCANEX *Avancerad diagnostik för smådjur och hästar*

Magnetkamera smådjur

VetGrande

Världens mest sålda MR för veterinärer

Magnetkamera hästar

Gscan Vet

Nu även stående sederade hästar

Datortomograf smådjur

Fidex

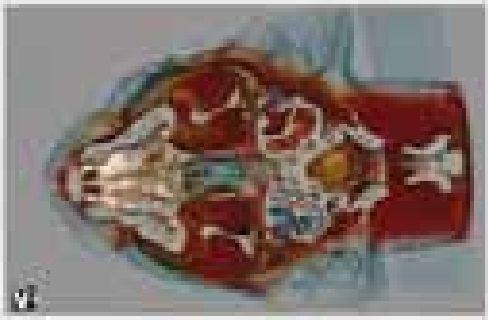

CT/röntgen/fluoroskopi - allt i ett

SCANEX medical systems har 30 års erfarenhet med veterinär och human diagnostik.
Med en Scanex-utrustning följer alltid en omfattande utbildning och en trygg service.

Kontakta oss för ytterligare information per tel 042 373400 Email: laran@scanex.se
Mobil: 0708506666 eller på vår hemsida www.scanex.se

Fåglar blir immuna mot influensa

Sjöfåglar, särskilt gräsänder, bär ofta på lågpatogent influensa A-virus. Tidigare trodde forskare att fåglar som infekterats av en variant av viruset inte kunde dra fördel av det genom att bygga upp ett skydd mot andra virusvarianter. Men i en ny forskningsstudie från Lunds universitet konstateras att gräsänder som infekterats med en lågpatogen virusvariant bygger upp signifikant immunitet och resistens mot varianter av samma virus.

– Man har trott att fåglarna inte har varit särskilt bra på att skydda sig mot senare infektioner, men faktum är att de klarar det bra, säger Neus Latorre-Margalef, biolog vid naturvetenskapliga fakulteten i Lund.

Studien som hon gjort tillsammans med forskare vid University of Georgia i USA visar att änder efter en infektion blir delvis immuna och resistenta mot senare influensainfektioner som de utsätts för. Hur hög resistensen blir beror dels på vilket virus det handlar om, dels hur genetiskt lika de är.

– För framtida infektioner är det alltså viktigt vilka infektioner fåglarna har haft tidigare. Fåglar som haft influensa kan få ett partiellt skydd mot elaka varianter, exempelvis H5N1 eller H5N8, säger Neus Latorre-Margalef.

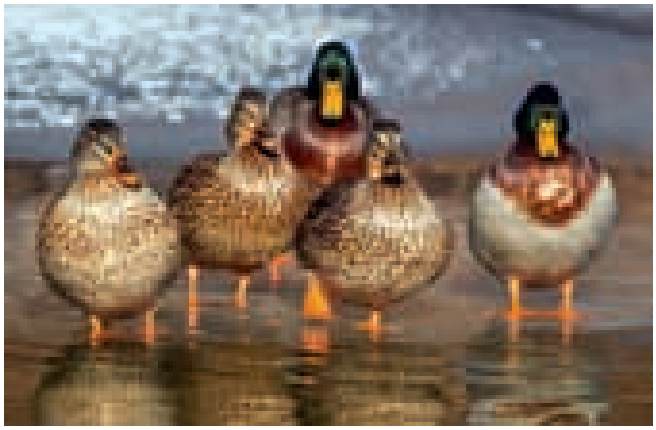

Foto: Pixabay

Ny forskning från Lunds universitet visar att fåglar som infekterats med en lågpatogen virusvariant bygger upp resistens mot varianter av samma virus.

Källa: Latorre-Margalef N, Brown J D et al. Competition between influenza A virus subtypes through heterosubtypic immunity modulates re-infection and antibody dynamics in the mallard duck. PLoS Pathogens, 22 juni 2017.

Veterinärer en viktig del av Sveriges rabiesskydd

Mörkertalet för smuggelhundar och -katter som passerar obemärkta in till Sverige är svårt att uppskatta. Dessa djur kan utgöra en folkhälsorisk i form av rabies, då de ofta saknar giltig vaccination. Praktiserande veterinärer är en viktig källa till upptäckt av de djur som kommit in på olagligt vis. Jordbruksverket uppmanar veterinärer att kontrollera införseldokument för alla utländska djur som kommer till kliniken.

ALEXANDRA HELMFRID, leg veterinär och smittskyddshandläggare*

Rabies är en anmälningspliktig epizooti som orsakas av lyssavirus och kan smitta alla varmblodiga djur. En stor del av humanfallen i världen uppkommer via bett från smittade hundar, men Sverige har lyckligtvis inte haft något fall av klassisk rabies sedan 1886. Skulle smittan komma in i Sverige skulle det kunna medföra stora socioekonomiska konsekvenser. Den 28 september firas den internationella rabiesdagen i världen. Inför denna dag vill Jordbruksverket belysa arbetet mot rabies i Sverige, och uppmärksamma den viktiga roll som landets veterinärer spelar.

Införsel av hundar och katter regleras i Sverige av EU-lagstiftningen, vars primära smittskyddsmål är att förhindra att rabies sprids i medlemsstaterna. Därför krävs rabiesvaccinering för alla hundar och katter som förs in i Sverige från utlandet (förutom Norge). När hundar och katter förs in i landet utan införseldokument som styrker giltig rabiesvaccination, utgör de därmed en smittskyddsrisk. Jordbruksverket har som uppgift att fatta beslut om dessa djur men har de väl kommit in i landet är de svåra att upptäcka.

FOTO: JORDBRUKSVERKET

Majoriteten av rapporter till Jordbruksverket om smuggeldjur inne i landet kommer från veterinärer som upptäcker djuren när de besöker kliniken.

VETERINÄRER VIKTIG DEL AV SVERIGES SMITTSKYDD

2016 hanterade Jordbruksverket 477 ärenden med smuggelhundar och -katter. Mer än hälften av dessa upptäcktes inne i landet, inte vid gränsen. Majoriteten av rapporter till Jordbruksverket om smuggeldjur inne i landet kommer från veterinärer som upptäcker djuren när de kommer in för vaccinering, besiktning eller på grund av sjukdom. Svenska veterinärer utgör därmed en viktig del av Sveriges smittskydd mot rabies, och Jordbruksverket uppmanar landets veterinärer att bidra till det viktiga arbetet genom att kontrollera dokumentationen för djur med utländska införseldokument.

Kraven på vilka införseldokument som behövs varierar beroende på vilket land djuret kommer från. Baskraven är hälsointyg utfärdat av officiell veterinär eller EU-pass, rabiesvaccination och ID-märkning med chip. Utöver detta tillkommer bland annat krav på rabiestiter om djuret kommer från ett land med en okontrollerad rabiessituation. En vaccination mot rabies kan ges tidigast vid tolv veckors ålder, och därefter krävs en väntetid på minst 21 dagar innan man får resa med djuret. Det innebär att en kattunge eller valp aldrig kan föras in lagligt till Sverige om den är under 15 veckor gammal, förutom från Norge. EU-pass eller hälsointyg ska vara ifyllda ➤

➤ på korrekt sätt enligt lagstiftning, och pass utfärdade utanför EU är inte godkända införseldokument. Ett pass till en hund eller katt får inte lämnas ut förrän djurägaren har signerat det, då ett EU-pass inte är en giltig resehandling utan djurägarens signatur. Exakta regler för att få ta med en hund in i Sverige från olika länder kan man läsa på Jordbruksverkets webbplats.

HUR SKA MAN SOM VETERINÄR HANTERA SMUGGELDJUR?

När ett utländskt djur kommer in på kliniken kan man med fördel kontrollera att det finns korrekta dokument, liksom djurets vaccinationsstatus. Om man som veterinär misstänker att man har ett smuggeldjur inne på kliniken bör man be ägaren stanna hos djuret, ta kopior på införseldokument och kontakta enheten för försöksdjur och sällskapsdjur på Jordbruksverket. Då fattas vanligtvis ett beslut om en smittskyddsåtgärd. Veterinärer kan få tillgång till ett journummer där man kommer i direkt kontakt med en handläggare. Har man inte redan tillgång till detta nummer finns det en lathund för smuggeldjurshantering att beställa från Jordbruksverket. Är man orolig för smitta till människa kan man även kontakta smittskyddsläkare.

För ytterligare information eller beställning av instruktionsblad, kontakta Jordbruksverket på 0771-223 223 eller hundkatt@jordbruksverket.se, eller besök vår webbplats www.jordbruksverket.se/resameddjur.

*ALEXANDRA HELMFRID, leg veterinär och smittskyddshandläggare, Enheten för försöksdjur och sällskapsdjur, Jordbruksverket, Vallgatan 8, 551 82 Jönköping.

Sveriges Veterinärförbund kungör lediga stipendier 2017

Skriftlig ansökan ska ha inkommit senast tisdagen den 31 oktober 2017 till Sveriges Veterinärförbund, Box 12 709, 112 94 Stockholm.

Distriktsveterinär Hjalmar Håkanssons stipendiestiftelse
Totalt stipendiebelopp: 42 000 kronor

Enligt stadgarna för den av distriktsveterinär Hjalmar Håkansson i Ängelholm år 1931 instiftade stipendiefonden ska avkastningen vartannat år utdelas såsom ”belöning åt svensk veterinär, som genom vetenskaplig forskning inom veterinärvetenskapen eller praktiska rön inom veterinäryrket därav gjort sig särskilt förtjänt”.

Beslut om utdelning ska enligt stadgarna fattas av veterinärförbundets styrelse.

SVFs medlemmar, föreningar och sektioner inbjuds att lämna förslag på mottagare av stipendiet 2017. Förslag ska åtföljas av en motivering.

Skriftligt förslag på mottagare av årets utdelning ska ha inkommit senast tisdagen den 31 oktober 2017. Förslaget ska vara ställt till Sveriges Veterinärförbunds styrelse och skickas till Sveriges Veterinärförbund, Box 12 709, 112 94 Stockholm.

Sveriges Veterinärförbund
Box 12 709, 112 94 Stockholm
www.svf.se • kansli@svf.se
08-545 558 20

Brexit-utmaningar för brittiska veterinärer

Det kommande brexit påverkar redan flera branscher i Storbritannien och veterinärerna är några av dem som är allra mest oroliga för vad som ska hända. Närmare hälften av alla veterinärer kommer från utlandet och större delen av dessa från andra EU-länder. Brittiska veterinärorganisationer varnar för förödande följder eftersom de utländska veterinärerna är i majoritet inom avgörande områden.

KAJSA KAX, frilansjournalist*

Ett tydligt exempel är kött- och charkindustrin. På slakterier krävs en besiktningsveterinär närvarande och idag är nästan alla, ca 95 procent, av dessa från andra EU-länder.

– Om de skulle tvingas lämna landet kommer hela kedjan att kollapsa. Slakterierna kommer inte att kunna leverera kött, köttdiskar kommer att gapa tomma, köttexporten stoppas och vi kommer inte heller att korrekt kunna kontrollera det kött som kommer in, säger Gudrun Ravetz, ordförande i the British Veterinary Association, BVA.

– Matbutiker och konsumenter kommer att bli helt utan flera viktiga livsmedel.

STUDENTERNA FÖREDRAR SMÅDJUR

Gudrun Ravetz förklarar att en orsak till dominansen av så kallade EU-veterinärer på vissa positioner som t ex kött- och hygienkontroll är att veterinärer från andra EU-länder många gånger accepterar lägre löner.

– Dessutom, nyutexaminerade britter väljer nästan uteslutande att arbeta med sällskapsdjur eller hästar. Det är alltså inte bara inflödet av utländska veterinärer som är ett problem utan också hur utbildningarna ser ut och vart studenterna sedan tar vägen. ➤

Foto: Kajsa Kax

Gudrun Ravetz, ordförande för the British Veterinary Association, vill se garantier från regeringen att EU-veterinärer kan stanna i landet.

Foto: Kajsa Kax

– Arbetsförhållandena är fortfarande för dåliga för veterinärer, menar Chris Tufnell, ordförande för The Royal College of Veterinarian Surgeons.

Foto: Medivet Stanmore, Storbritannien

Polska Magda Kropiwnicka driver sedan många år egen klinik i en by norr om London. – Storbritannien är mitt hem nu, poängterar hon.

– Vi måste som bransch se till att göra fler specialiteter attraktiva, som t ex livsmedelshygien.

Chris Tufnell, ordförande för The Royal College of Veterinarian Surgeons, RCVS, är inne på samma linje. Organisationen vill modernisera yrket, liksom även öka antalet veterinärer och djursjukskötare som utexamineras.

– Dessutom, en kompletterande väg skulle kunna vara att ge de djursjukskötare och assistenter som vill möjlighet att höja sina kvalifikationer och få utökade befogenheter. Om de skulle ha kompetensen och få tillåtelse att kunna göra mer än idag, skulle det minska trycket på att få in nya veterinärer.

NYA ARBETSFORMER BEHÖVS

Ytterligare en viktig del handlar om att höja statusen på yrket och förbättra arbetsvillkoren. Det är vanligt att brittiska veterinärer arbetar kliniskt några år och sedan byter till en annan karriär. Dåliga arbetsförhållanden anses vara en orsak, berättar Chris Tufnell.

– Många lämnar det kliniska arbetet efter att de har bildat familj, det är alltför oregelbundna tider och långa pass som inte fungerar. Det handlar om att förnya professionen, införa mer innovationer och ny teknik och därmed hitta flexiblare roller.

– Arbetstider ska kunna anpassas till familjelivet och vi tittar även på sådant som karriärutveckling och hur lönenivåerna ser ut.

Men på kort sikt är det bara en sak som gäller, det säger både Gudrun Ravetz på BVA och Chris Tufnell vid RCVS.

BREXIT – TIDTABELL

Hösten 2017: Förhandlingar med EU är igång där EU-medborgarnas rättigheter anses som den viktigaste frågan att starta med. En stridsfråga är parternas olika syn på utträdeskostnaden för Storbritannien.

Hösten 2018: Avtalet för framtida relationer måste vara färdigförhandlat. Både EU och Storbritannien måste godkänna avtalet senast i november 2018 för att det ska kunna börja gälla vid utträdet.

Våren 2019: I april lämnar Storbritannien EU – oavsett om det finns ett avtal eller inte. Finns inget avtal kommer visum, arbetstillstånd m m att behövas för att studera eller arbeta.

– Vi vill ha garantier för att de EU-veterinärer som redan är här ska få stanna.

BYBOR LITAR PÅ SIN EU-VETERINÄR

Även i det kliniska arbetet spelar EU-veterinärerna en viktig roll.

– Det känns bra att intresseorganisationerna stödjer oss som kommer från övriga Europa, men jag ska ändå för säkerhets skull söka permanent uppehållstillstånd och medborgarskap, säger Magda Kropiwnicka som kom till Storbritannien för sju år sedan från Polen. Hon hade då redan arbetat kliniskt flera år i yrket.

– Trots det blev jag tvungen att ta ett inledande år som praktikant hos andra veterinärer, både för att lära mig andra rutiner men också för att inhämta språkliga facktermer.

Idag är Magda Kropiwnicka partner i kedjan Medivet och driver egen klinik i en liten by norr om London.

– Storbritannien är mitt hem nu och även om brexit kom som en chock förra året vill jag försöka stanna. Den främlingsfientlighet som många pratar om, den har inte jag märkt alls, men kanske för att folk här lärt känna mig och har förtroende för det jag gör. De vet att jag behövs.

*KAJSA KAX, frilansjournalist, Daredevil Productions AB, Venusvägen 2, 133 44 Saltsjöbaden.

Styrelseberättelse för Sveriges Veterinärförbund 2016

Sveriges Veterinärförbunds styrelseberättelse för 2016 utgör en del av förbundets årsredovisning. Berättelsen återges här i förkortad version. Medlemmar som önskar en fullständig styrelseberättelse kan beställa en sådan från förbundskansliet, eller läsa den på den lösenordsskyddade delen av förbundets hemsida www.svf.se.

FÖRBUNDSSTYRELSEN

Förbundsstyrelsens ledamöter utgjordes under tiden 1 januari–30 maj 2016 av Marja Tullberg (ordförande), Anders Forslid (vice ordförande), Marlene Areskog, Karolina Dahlkvist, Karin Lundborg, Lotta Möller, Lars-Erik Staberg, Lotta Hofverberg och Torkel Ekman (SVS ordförande). Under perioden 1 juni–31 december 2016 ändrades styrelsens sammansättning till: Marja Tullberg (ordförande), Anders Forslid (vice ordförande), Marlene Areskog, Karolina Dahlkvist, Lotta Hofverberg, John-Filip Lundin, Lotta Möller, Lars-Erik Staberg och Susanna Sternberg Lewerin (SVS ordförande).

SAMMANTRÄDEN

Förbundsstyrelsen sammanträdde under året 14 gånger varav flera möten var telefonmöten. Ständigt adjungerade till förbundsstyrelsens möten var respektive ordförande i AVF och FVF samt kanslichefen. Sammanträden med förbundsstyrelsens verkställande utskott hölls tio gånger under året. Ordinarie fullmäktigemöte arrangerades den 30 maj i Stockholm.

MEDLEMMAR

SVF ökade sitt totala medlemsantal med 165 personer (+5 %) under 2016. Antalet medlemmar uppgick den 31 december 2016 till 3 453 stycken, varav 2 561 yrkesverksamma, 612 pensionärer och 271 studerandemedlemmar.

FÖRBUNDSKANSLIET OCH SVTs REDAKTION

Förbundskansliet utgjordes under året av Per Carlsson, kanslichef, Anders Graneld, förhandlingschef (slutade i augusti), Jessica Berlin, jurist, Henrik Sjösten (började i augusti), Johan Beck-Friis, informationschef och ansvarig utgivare SVT, Suzanne Fredriksson, journalist, Brita Trybom, sekreterare på redaktionen, Birgitta Ahlkvist, korrekturläsare SVT, Simone Häusler, generalsekreterare SVS, Vasso Norlund, administrativ assistent SVS, Linda Wikström, redovisningsansvarig, Rune Koskinen, kamrer, Karin Henriksson, administrativ assistent, Anders Norgren, vaktmästare.

SVERIGES VETERINÄRMEDICINSKA SÄLLSKAP

För verksamheten inom Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap under året hänvisas till separat verksamhetsberättelse.

ALLMÄN VERKSAMHET

Remisser

Under 2016 besvarade förbundet tio remisser. Remissvaren läggs fortlöpande ut på förbundets webbsida.

FULLMÄKTIGE

Ordinarie fullmäktigemöte hölls den 30 maj 2016 på konferensanläggningen Piperska Muren i Stockholm. Till mötesordförande valdes Jenny Lundström, mötessekreterare kanslichef Per Carlsson och till justeringspersoner Anna Bäckvall och Lena Eliasson-Selling. Av de 30 fullmäktigedelegaterna var samtliga närvarande hela mötet. Då det var ett endagsmöte hanns bara de stadgereglerade mötespunkterna med. De viktigaste punkterna:

Förbundets årsredovisning redovisades och revisorsberättelsen lästes upp. Förbundsstyrelsen beviljas därefter ansvarsfrihet.

Val till olika poster inom förbundet genomfördes.

Verksamhetsplanen för 2017 presenterades och antogs enligt förslag med några mindre justeringar och styrelsens förslag till nivåer för medlemsavgifter 2017 antogs.

VAL AV LEDAMÖTER TILL FULLMÄKTIGE

Precis som tidigare år genomfördes valet under en tvåveckorsperiod efter Veterinärkongressen. Valdeltagandet vid 2016 års val var 14 procent (14 % 2015). Val av förbundsordförande, vice förbundsordförande, SVS-ordförande, vice SVS-ordförande och ledamöter i förbundsstyrelsen väljs numera direkt av fullmäktige.

FÖRBUNDSSTYRELSENS ARBETE

Under 2016 prioriterade styrelsen förbundets organisation och ekonomi. Det är viktigt för styrelsen att skapa förutsättningar för ett veterinärförbund som ska vara det självklara valet för alla veterinärer. Ett förbund där medlemmarna erbjuds fackligt stöd, trygghet i sin yrkesroll, vetenskapligt stöd och möjlighet till utbildning. Det är av största vikt att medlemmarna får valuta för sitt medlemskap.

Den tidigare initierade omorganisationen fortlöpte under året. Omorganisationsgruppen bestod av ordförande SVF Marja Tullberg, ordförande AVF Fredrike Ritter, ordförande FVF Johanna Habbe, kanslichef Per Carlsson samt ordförande och viceordförande i SVS, Susanna Sternberg Lewerin och Torkel Ekman, som alternerade som representant för SVS. För att förbättra samarbetet mellan organisationens alla delar och för att säkerställa ett varaktigt och ändamålsenligt resultat i arbetet sökte styrelsen stöd av en organisationskonsult med bred erfarenhet av förändringsarbete. En samlad organisation skulle möjliggöra ett förtydligande av ansvar, mandat och befogenheter, förenklad ekonomihantering och minskade kostnader för interndebitering av kanslitjänster. De av organisationens delföreningar och sektioner som behöver fatta två på varandra följande beslut vid ordi- ➤

Sektionen för
veterinär folkhälsa
Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap

kallar till

ÅRSMÖTE 2017

OCH
PRESENTATION AV BÄSTA EXAMENSARBETE

Fredag 10 november, kl 12:00
Sal K, Undervisningshuset, Ultuna

Motioner och anmälan skickas senast den 23 oktober till elina.asbjer@lansstyrelsen.se.

Anmälda bjuds på lättare lunch.

Möteshandlingar skickas ut till sektionens medlemmar med e-post 1–2 veckor före årsmötet.

Välkommen!

➤ narie årsmöten om upphörande, fattade samtliga under året ett första positivt beslut i riktning mot sammanslagning med förbundet.

Förbundets ekonomisystem genomgick en översyn för att moderniseras och uppdateras utifrån det regelverk och de myndighetskrav som råder. Detta krävde extern hjälp, vilket innebar en betydande men nödvändig utgiftspost under året. Verksamheten är skattetekniskt komplex då förbundet bedriver både ideell och kommersiell verksamhet. Utöver SVFs ekonomi hanteras också en rad stiftelsers och delföreningarnas ekonomier, vilka är helt skilda från SVFs ekonomi.

I januari hölls ett visionsseminarium med styrelsen för att påbörja arbetet med att hitta en gemensam värdegrund och riktning i förbundet. Arbetet fortsatte under våren. Tillsammans med den tidigare utförda medlemsenkäten låg detta arbete till grund för utformningen av ett förslag till verksamhetsplan 2017–2020. Verksamhetsplanen fastställdes i maj av fullmäktige.

Kanslipersonalen framförde i juni önskemål om en externt utförd kansliöversyn vilket styrelsen samtyckte till. Syftet var att identifiera förbättringsområden för att stärka arbetsmiljön och trivseln på kansliet. Översynen rapporterades till styrelsen under hösten och visade på en rad områden som kan förbättras. Översynen pekade också på att det finns utrymme för effektivisering av kansliet. För att ge kansliet stöd i att prioritera arbetet utifrån den av fullmäktige beslutade verksamhetsplanen genomfördes en heldags workshop för kansliet.

För att utveckla styrelsearbetet genomfördes under hösten en utvärdering av styrelsens arbete, vilket avslutades med ett strategiseminarium i december. Insatsen fokuserade på att förbättra det strategiska arbetet. Med ett mer strategifokuserat styrelsearbete vill styrelsen skapa ökad tydlighet i sin strategiska roll gentemot kansliets operativa roll.

Förbundets informationsmaterial till medlemmar, potentiella medlemmar och externa intressenter reviderades under året. Samtidigt sågs också olika alternativ till webbshop med profilmaterial över. Ett önskemål som har kommit från medlemmar är behovet av en seriös e-receptservice utan inlåsning för förskrivaren eller djurägaren. Förbundet utförde därför under året ett arbete för att kunna erbjuda medlemmarna denna service till ett fördelaktigt pris, tjänsten kommer att lanseras under 2017.

Som ett bevis på medlemskap i förbundet skickades det ut ett medlemskort till alla medlemmar. Kostnaden för kortet täcktes upp av intäkter för annons på baksidan av kortet. Medlemskortet berättigar till en rad medlemsförmåner som förbundet förhandlat fram.

REPRESENTATION I ANDRA ORGANISATIONER OCH FÖRETAG

Saco Folksam Försäkrings AB

Samtliga Sacoförbund är delägare i Saco Folksam Försäkrings AB. Sacoförbunden äger 49 procent och Folksam äger 51 procent. SVFs ägarandel står i proportion till medlemsantalet och förbundets aktieinnehav är ca 0,1 procent av den totala aktiestocken. SVF representerades på bolagsstämman av kanslichefen.

Akademikernas Erkända Arbetslöshetskassa (AEA)

AEA administrerar arbetslöshetsförsäkringen för Sacoförbundens medlemmar. Under 2016 var avgiften 100 kr/månad vilket gör AEA till en av de billigaste a-kassorna i landet. AEA leds av en styrelse som utses av den årliga föreningsstämman, där AEAs medlemsförbund är representerade. Veterinärförbundet representerades vid föreningsstämman av kanslichefen Per Carlsson, som även är förtroendevald revisor i AEA.

ARBETSMILJÖ

Det operativa arbetet med arbetsmiljöfrågor ligger inom AVFs och FVFs mandat och ansvar.

LÖNESTATISTIK

Under 2016 skickades lönestatistikenkäten på sedvanligt sätt ut via e-post till samtliga anställda förbundsmedlemmar. En pappersenkät skickades senare ut till dem som inte besvarat enkäten elektroniskt. Svarsfrekvensen var 57 procent.

SACO MEDLEMSUTVECKLING

2016 fortsatte Sacoförbundens medlemsökning. Vid årsskiftet bestod Sacofederationen av ca 679 903 medlemmar, en ökning med 2,6 procent från 2015.

KOLLEGIALT NÄTVERK

Kollegiala nätverket består av förbundsmedlemmar som på ideell grund står till förfogande som samtalspartner, då någon behöver prata om sin situation på arbetet eller i privatlivet. Medlemmar i SVFs kollegiala nätverk 2016 var Erik Kjellgren, Florin Gurban-Marcu och Ilmars Dreimanis.

INTERNATIONELLT ENGAGEMANG

FVE (Federation of Veterinarians of Europe) är en viktig lobbyingorganisation för veterinära frågor i Europa som samlar de europeiska veterinärförbunden. SVF har historiskt ett gott anseende inom FVE och därmed goda möjligheter att få gehör för väl underbyggda åsikter. Den årliga medlemsavgiften baseras på antalet aktiva veterinärer i landet.

FVE har fyra sektioner: EVERI (European Veterinarians in Education, Research and Industry), UEVP (Practising Veterinarians), EASVO (State Veterinary Officers) och (UEVH (Hygienists and Public Health Veterinarians). SVF representerades i varje sektion.

Det hålls två General Assembly (GA) varje år, en på våren och en på hösten. Innan varje GA hålls en nordisk-baltisk ordförandekonferens för koordinering och diskussion om gemensamma ståndpunkter, överlåtande av fullmakt för röster vid frånvaro m m. Det nordiskt-baltiska samarbetet är viktigt då vi är en liten organisation i Sverige och rösterna är viktade utifrån organisationernas storlek i respektive land. Tillsammans med de nordiska och baltiska kollegerna kan SVF göra sin röst hörd i FVE. Det är också viktigt att utbyta erfarenheter och diskutera gemensamma frågor med grannländer i Norden och Baltikum.

Internationella möten 2016

Nordiskt-baltiskt möte 1 juni i Marche-en-Famenne, Belgien. Från SVF deltog Marja Tullberg, Anders Forslid och Simone Häusler.

FVE sektionsmöten och GA 2–3 juni i Marche-en-Famenne, Belgien. Från SVF deltog Marja Tullberg, Anders Forslid, Simone Häusler, Evamari Lewin och Cecilia Fröberg.

Nordiskt-baltiskt möte 28 oktober i Köpenhamn, Danmark. Från SVF deltog Marja Tullberg.

FVE sektionsmöten och GA 11–12 november i Bryssel, Belgien. Då mötet låg samtidigt som Veterinärkongressen representerades SVF endast av Evamari Lewin. Då hon bara kunde delta ena dagen, lämnades en formell fullmakt till de norska delegaterna att rösta för SVF.

INFORMATIONSVERKSAMHETEN

Svensk Veterinärtidning

Svensk Veterinärtidning (SVT) är medlemstidningen för Sveriges Veterinärförbund. Den är landets enda regelbundet utgivna facktidskrift för veterinärer. Förutom förbundets medlemmar prenumererar ett antal institutioner, bibliotek, myndigheter och dagstidningar på Svensk Veterinärtidning. Upplagan (TS Fackpress) var under 2016 3 500 exemplar. Tidningen är en betydelsefull kanal för information från förbundet, vetenskapliga institutioner, myndigheter etc till landets veterinärer, liksom en möjlighet för veterinärförbundets medlemmar att debattera eller sprida nyheter.

Under 2016 var Johan Beck-Friis chefredaktör och ansvarig utgivare. Under hela året arbetade Suzanne Fredriksson som journalist vid tidningen på 60 procents tjänst. Brita Trybom hade en heltidstjänst som sekreterare på redaktionen, främst som ansvarig för annonser och annonsörskontakter. Birgitta Ahlkvist hade ett uppdrag som korrekturläsare motsvarande 35 procents tjänst. Prenumerationsregistret handlades av Karin Henriksson.

Material till tidningen inkom under året i stor mängd, såväl vetenskapliga artiklar som reseberättelser, insändare etc. Tidningens layout vidareutvecklades under 2016 enligt tidigare års riktlinjer. Layoutuppdraget sköttes under hela året av Exponera. Samarbetet med chefredaktörerna för de andra nordiska veterinärtidningarna upprätthölls under året. Två redaktörsmöten hölls under 2016, i Oslo i januari och i Stockholm i augusti. Dessa resulterade i planeringen av ett samnordiskt temanummer om veterinärt djurskyddsarbete som beslutades publiceras sommaren 2017.

Det samarbetsavtal som 1997 knöts mellan SVT och annonsförsäljningsfirman Annonshuset AB förnyades under 2016. Annonshuset sålde annonser för SVT i högre omfattning än under föregående år. Annonsförsäljningen gav ett betydande ekonomiskt överskott för tidningen.

Volym 68 av Svensk Veterinärtidning utkom med 15 ordinarie nummer, varav två dubbelnummer. Antalet trycksidor var 852.

Hemsidan

Sveriges Veterinärförbunds hemsida www.svf.se fick en ny layout i december 2014, i enlighet med förbundets grafiska profil. Hemsidan bygger på publiceringsverktyget Episerver. Under 2016 utökades hemsidans innehåll och det gjordes löpande justeringar för att underlätta dess användning. Förbundet startade även en Facebooksida under året, som delvis kompletterar hemsidans information genom en interaktiv dialog med läsarna.

SVF-hemsidan används både för att föra fram förbundets åsikter externt och för direktinformation till förbundets medlemmar i ärenden som kräver snabb publicering. Tidigare års verksamheter fortsatte med elektroniskt ifyllande av lönestatistik och röstning i SVFs personval via hemsidan. 2016 hade hemsidan 63 243 unika användare som besökte sidan i 147 610 sessioner.

Huvudansvarig för utformningen av hemsidan och för driften var under 2016 Johan Beck-Friis.

Övrig informationsverksamhet

SVF arrangerade i januari en sedvanlig informationsdag för veterinärstudenter i sista årskursen på SLU, där såväl facklig information som vägledning om specialistutbildningsprogrammen gavs. SVF har även medverkat vid flertalet informationsmöten tillsammans med andra organisationer, myndigheter och övriga avnämare.

Förbundet hade via förbundsordföranden, informationschefen och utskick av pressmeddelanden ett antal mediekontakter i olika frågor under året. Namnet "Sveriges Veterinärförbund" nämndes i 233 externa artiklar eller nyhetsinslag i riks- och lokalmedia under 2016, enligt förbundets mediestatistiktjänst Meltwater News.

AVF OCH FVF

För verksamheten inom Anställda Veterinärers Förening (AVF) och Företagande Veterinärers Förening (FVF) under året hänvisas till separata verksamhetsberättelser.

FÖRBUNDETS EKONOMISKA FÖRVALTNING

SVFs ekonomi utgörs av tre huvuddelar: Allmänna kassan/Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap, Stödfonden (strejkkassan) och fastighetsförvaltningen. Det är delarnas sammanlagda resultat och ställning som redovisas i resultat- och balansräkningen.

Resultaträkningen

Årets resultat blev ett överskott på 497 000 kronor. Omsättningen ökade med ca 1,5 miljoner kronor från 2015. Det var ett år med höga kostnader för den pågående omorganisationen men detta uppvägdes av ökade intäkter från bland annat Veterinärkongressen, medlemsavgifter (fler medlemmar), fastighetsförvaltningen och kapitalförvaltningen.

Balansräkningen

Av förbundets totala tillgångar på 32,1 miljoner kronor var 6,2 miljoner kronor eget kapital. Det gav en soliditet på 19 procent, vilket är lågt. Soliditet är ett mått på den finansiella uthålligheten där en hög soliditet innebär hög uthållighet och tvärtom. Styrelsen fattade ett långsiktigt beslut om att effektivisera verksamheten och det ekonomiska resultatet som syftar till att bland annat förbättra soliditeten.

Kapitalförvaltningen

Kapitalförvaltningen sköts av två externa förvaltare, Catella och Öhmans. Det totalt förvaltade kapitalet är ungefär jämnt fördelat på dessa två. Catella förvaltar Enskilda pensionsfonden, Agrias Understödsfond och del av Allmänna Kassan. Öhmans förvaltar Understödsfonden, Stödfonden och del av Allmänna Kassan. Förbundsordföranden och kanslichefen hade regelbundna möten med båda aktörerna under året.

Stiftelser som förvaltas av SVF

Förbundet förvaltar ett antal stiftelser. Dessa tillgångar tillhör inte SVF och kan således inte användas i driften av förbundet. Stiftelserna har separata redovisningar och återfinns därför inte i denna årsredovisning.

Understödsfonden är en gemensam förvaltning av 17 olika stiftelser. Dessa delar ut understöd till veterinärer och anhöriga till veterinärer, resestipendier och till forskning.

Enskilda pensionsfonden, eller Herofonden som den också kallas, utbetalar pension till dem som är med.

Agria Försäkringsbolags understödsfond för veterinärer delar ut understöd till veterinärer och anhöriga till veterinärer.

Marja Tullberg
ordförande
Anders Forslid
vice ordförande
Marlene Areskog
Karolina Dahlkvist
Lotta Hofverberg
John-Filip Lundin
Lotta Möller
Lars-Erik Staberg
Susanna Sternberg Lewerin

Verksamhetsberättelse för Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap 2016

Verksamhetsberättelsen för SVS 2016 presenteras här i förkortad form. SVF-medlemmar som önskar en fullständig verksamhetsberättelse kan rekvirera den från veterinärförbundets kansli.

KOLLEGIET

Sveriges Veterinärmedicinska Sällskaps (SVS) kollegium hade under året följande sammansättning: Torkel Ekman (ordförande SVS 1 januari – 30 maj 2016, vice ordförande sedan 31 maj 2016) och Susanna Sternberg Lewerin (vice ordförande 1 januari – 31 maj 2016, ordförande SVS sedan 31 maj 2016), Håkan Landin (husdjurssektionen), Lena Malmgren (hästsektionen), Erika Chenais (sektionen för veterinär folkhälsa), Hanna Bremer (smådjurssektionen), Karin Sandstedt (försöksdjurssektionen – 31 december 2016).

Generalsekreterare Simone Häusler ansvarade för administrationen av kollegiets ärenden fram till sin sjukskrivning den 15 september 2016. Därefter hjälptes Christina Arosenius och Vasso Norlund åt med uppdraget.

Kollegiet sammanträdde under året sex gånger, varav fyra möten hölls i kansliets sammanträdeslokal, ett per telefon och ett på internat (Särsta Värdshus, Knivsta) tillsammans med sektionernas utbildningsansvariga för att starta upp planeringen av årets kongress.

ADMINISTRATION

SVS centrala administrativa funktion var placerad på veterinärförbundets kansli och bestod fram till september 2016 av SVS generalsekreterare Simone Häusler. Assistent på heltid under 2016 var Vasso Norlund.

SVS arbetsområden dominerades under året av specialistutbildningsprogrammen och av förberedelse och genomförande av Veterinärkongressen. Det hölls en examination för specialistkompetens i sjukdomar hos hund och katt och en examination för specialistkompetens i sjukdomar hos häst.

MEDLEMMAR

Samtliga medlemmar i Sveriges Veterinärförbund är automatiskt även medlemmar i SVS, men medlemskap i sektion måste sökas aktivt och betalas i enlighet med beslut vid respektive sektions årsmöte.

SVS består av fem sektioner: husdjurssektionen (284 medlemmar), hästsektionen (511 medlemmar), sektionen för veterinär folkhälsa (144 medlemmar), smådjurssektionen (626 medlemmar) och försöksdjurssektionen (54 medlemmar). Medlemskap i en eller flera sektioner är frivilligt och en SVS-medlem kan vara medlem i mer än en sektion.

SEKTIONER

Sektionen för veterinär folkhälsa

Enligt stadgarna är sektionens syfte ”att inom veterinär folkhälsa och angränsande områden befordra den vetenskapliga och praktiska utvecklingen samt tillgodose medlemmarnas behov av fortbildning”. Under 2016, vilket var det sjätte verksamhetsåret för denna sektion, uppfylldes syftet bland annat genom fortsatt arbete mot en specialistutbildning inom området och genom arbetet med sektionens program på Veterinärkongressen. Styrelsen vidarebefordrade även via e-post inbjudan till sektionens medlemmar avseende en mängd seminarier, kongresser, kurser, föreläsningar och workshops inom ämnesområdet. Styrelsen besvarade via Sveriges Veterinärförbund en rad remisser.

Hästsektionen

Sektionens huvuduppgifter under året 2016 var att arrangera vidareutbildning och delta i möten med SVF och SVS kollegium och andra intresseorganisationer som efterfrågade närvaro av sektionen. Vinterkursen detta år gick av stapeln i Göteborg. Temat för årets kurs var ”Silly walks – orthopedic or neurological?”. Sektionen arrangerade även det vetenskapliga hästprogrammet vid Veterinärkongressen 2016 på temat hovar. Styrelsen besvarade via Sveriges Veterinärförbund en rad remisser.

Husdjurssektionen

SVS-riktlinjerna för antibiotikaanvändning till nöt, gris, får och get översattes, efter förslag på årsmötet 2015, till engelska och under våren 2017 planeras en PDF-version att kunna laddas ner från SVFs hemsida. I övrigt fortgick oförtrutet arbetet med att i samverkan med Jordbruksverket tillskapa den nya Steg 1-specialistkompetensen Veterinär produktionsrådgivning nötkreatur. Initiativ togs under året för att, tillsammans med VFH-sektionen, ta ansvar för ett mentorskap för till Sverige nyanlända veterinärer innefattande support för att dessa lättare skall kunna förstå ”den svenska modellen” vad avser sådant som grundläggande lagstiftning, ansvarsfördelning och behandlingsprinciper för praktiserande veterinärer i landet. Huvudtemat för Veterinärkongressen 2016 var ett djurslagsöverskridande program med titeln ”Få dina råd att räknas” där hela skalan från avancerad ekonomisk förståelse till en fungerande kommunikation till djurhållare innefattades. Styrelsen besvarade via Sveriges Veterinärförbund en rad remisser.

Försöksdjurssektionen

Sektionen arrangerade en vårkurs 7–8 april på SLU, med titeln ”Forskningsresultat och refinement, translation i ljuset av djurhantering och sinnesfysiologi”. Sektionen arbetade även intensivt med det vetenskapliga försöksdjursprogrammet vid Veterinärkongressen. Det handlade om ”Genetic monitoring & breeding of mice” respektive ”Need for high standard in our research animals”. Styrelsen besvarade via Sveriges Veterinärförbund en rad remisser.

Smådjurssektionen

Sektionen deltog i arbetet inom SVS kollegium. Styrelsen besvarade en rad remisser. Genom en internationellt ansvarig ledamot var sektionen representerad i FECAVA och WSAVA. Sektionens styrelse värvade ledamöter till ESK steg 1 hund och katt samt till normgruppen. Utöver detta lämnades som vanligt ett flertal olika nomineringar inom sektionens verksamhetsområde in under året, till poster både inom och utanför SVS och SVFs organisation. Sektionen arbetade även med revidering av nuvarande utbildningsplaner och bilagor till specialistutbildningen steg 1 hund och katt.

Huvudtemat för smådjurssektionens program under 2016 års Veterinärkongress var infektionssjukdomar.

Information om sektionens verksamhet delgavs medlemmarna via sektionens hemsida smadjurssektionen.se/ssava.se och via e-post till medlemmarna.

Sektionens normgrupp antog en ny norm och uppdaterade de befintliga normerna. Normgruppens arbete presenterades i de rapporter som publicerats i veterinärtidningen, på www.svf.se och www.ssava.se.

SPECIALISTKOMPETENS

SVS sektioner ägnade mycket tid och arbete åt en översyn av specialistutbildningsprogrammen. Tyvärr gav detta inte önskat resultat då Jordbruksverket inte prioriterade översyn av föreskriften. SVS kansli och ordförande hade kontakt med Jordbruksverket vid flera tillfällen angående ändringen av den nuvarande föreskriften som reglerar specialistutbildningsprogrammen. Under hösten gjordes försök att få in de två nya specialistutbildningarna (produktionsrådgivare nötkreatur och veterinär folkhälsa) under den gamla föreskriften men detta visade sig svårt, främst vad gäller veterinär folkhälsa. Det är SVS förhoppning att Jordbruksverket nu kan avskaffa den gamla föreskriften och överlåta huvudansvaret för utbildningarnas upplägg på SVS, under 2017.

Specialistkompetens – steg 1

Specialistkompetens i sjukdomar hos hund och katt

Vid årsskiftet 2016/2017 fanns det 450 veterinärer med specialistkompetens i sjukdomar hos hund och katt. Inom specialistutbildningsprogrammet fanns det 246 aspiranter registrerade på 38 utbildningsplatser med 152 handledare.

Examinations- och styrkommittén

för specialistutbildning rörande sjukdomar hos hund och katt (ESK-hund och katt) bestod under året av Anne-Li Ljunggren (ordförande), Ole Frykman, Anna Selin, Gustaf Svensson, Kristine Bastholm-Jensen och Christophe Bujon. Sekreterare i ESK-hund och katt var SVS generalsekreterare.

I februari anordnades den årliga examinationen varvid 30 aspiranter examinerades, 24 med godkänt resultat. Under året granskades 34 examensarbeten. ESK hund och katt sammanträdde sex gånger, oftast i form av telefonmöten. Arbetet med framtagandet av en övergripande utbildningsplan pågår inom smådjurssektionen.

Specialistkompetens i sjukdomar hos häst

Vid årsskiftet fanns det 117 veterinärer med specialistkompetens i sjukdomar hos häst. Inom specialistutbildningsprogrammet fanns 41 aktiva aspiranter registrerade på 17 utbildningsplatser med 27 handledare. Examinations- och styrkommittén för specialistutbildning i sjukdomar hos häst (ESK-häst) bestod under 2016 av Miia Riihimäki (ordförande), David Weckner, Flemming Winberg och Dylan Gorvy. Sekreterare i ESK-häst var SVS generalsekreterare. ESK-häst sammanträdde fem gånger under året.

Specialistutbildning i sjukdomar hos gris

Det fanns vid årsskiftet 29 veterinärer med specialistkompetens i sjukdomar hos gris. Inga aspiranter fanns anmälda att ingå i utbildningsprogrammet.

Specialistutbildning i sjukdomar hos nötkreatur

ESK-nöt utgjordes av Lena Stengärde (ordförande), Håkan Landin, Renée Båge och Kerstin Vikman. Det fanns vid årsskiftet 46 veterinärer med specialistkompetens i sjukdomar hos nötkreatur. Tre aspiranter fanns registrerade i programmet.

Specialistutbildning i livsmedelshygien

Det fanns vid årsskiftet 25 veterinärer med specialistkompetens i livsmedelshygien. Programmet kommer inom kort att ersättas med ett specialistprogram inom veterinär folkhälsa.

Specialisering inom specifika ämnesområden hund och katt – steg 2

Utbildning till specialist i specifika ämnesområden finns inom området hund och katt och går ofta under beteckningen steg 2. ÖSK (Övergripande styrkommitté) har representanter för samtliga åtta ämnesområden och följande ingick under 2016 i kommittén: Kerstin Bergvall (dermatologi), Kerstin Hansson (bilddiagnostik, ordförande ÖSK), Kristine Bastholm Jensen (internmedicin), Anna Tidholm (kardiologi), Fredrik Danielsson (kirurgi), Eva Axnér (reproduktion), Titti Sjödahl-Essén (oftalmologi) och Ann Pettersson (odontologi).

24 personer var engagerade i de åtta olika ESK-grupperna för steg 2.

Det fanns vid årsskiftet totalt 77 specialister inom specifika ämnesområden. 35 aspiranter hade antagits till de olika specialistutbildningsprogrammen steg 2 och de handleddes av 21 handledare (för steg 2).

SVS-PROJEKT

Under 2016 pågick eller initierades följande SVS-projekt:

Riktlinjer för hantering och behandling av hundar och katter med speciella resistensfenotyper av bakterier såsom MRSP, MRSA och ESBL-bildande bakterier. Detta projekt avslutades under 2016 och riktlinjerna finns nu tillgängliga på förbundets hemsida.

Kvalitetssäkring av klinisk kemisk och bakteriologisk provtagning vid djursjukhus och kliniker. Projektet startades om under 2016 då den första rapporten var alltför kortfattad och vag i vissa avseenden. Projektgruppen fick i uppdrag att ta fram tydligare och mer handfasta riktlinjer.

Tandnomenklatur hos hund och katt. För att öka samstämmigheten och förståelsen mellan olika yrkeskategorier inom djurens hälso- och sjukvård, djurägare och försäkringsbolag i journalinformationen ska en ordlista för svenskt bruk inom tandvården för hund och katt framställas. Urvalet av ord i listan ska baseras på vad som är relevant i svenskt perspektiv idag och svensk etik. Projektet pågår.

Infektionskontroll inom hästsjukvården. Detta projekt avslutades under 2016 och riktlinjerna lades upp på förbundets hemsida.

Handhavande av djurskyddsfall. Projektet pågår.

Operativa ingrepp. Projektet startade i slutet av året.

Riktlinjer för antibiotika till produktionsdjur i engelsk översättning. Översättningen är klar och rapporten ska layoutas och produceras som en bläddringsbar pdf att lägga på förbundets hemsida m m.

VETERINÄRKONGRESSEN

Under året ansvarade kollegiet tillsammans med respektive sektion för planeringen av programmet vid Veterinärkongressen. Kollegiets vice ordförande har enligt tradition ett särskilt ansvar för SVS efterutbildningsfrågor och för plenarsessionen vid kongressen. Denna post innehades under början av året av Susanna Sternberg Lewerin som därför ansvarade för plenarsessionen. De utbildningsansvariga i SVS sektioner var Lena-Mari Tamminen (husdjurssektionen), Karin Holm Forsström (hästsektionen), Camilla Wallander (veterinär folkhälsa), Anne Halldén Waldemarson (försöksdjurssektionen) och Hanna Bremer (smådjurssektionen). Generalsekreteraren ansvarade för den övergripande planeringen av kongressen. Sektionerna, ordförande och vice ordförande samt SVS assistent ansvarade för genomförandet av kongressen i generalsekreterarens frånvaro.

Veterinärkongressen 2016, med strax över 800 deltagare, arrangerades på SLU i Uppsala. Enligt den mångåriga traditionen öppnades mötet med en välbesökt plenarsession. Årets session hade huvudtemat ”Vetenskap och klinisk vardag”.

Sektionen för veterinär folkhälsa hade två sessioner tillsammans med smådjurssektionen om smådjurszoonoser, och en tillsammans med husdjurssektionen om bin och bisjukdomar.

Husdjurssymposiet innehöll bland annat ”Få dina råd att räknas”, ”Aktuellt från fältet” nötkreatur respektive gris, hobbyhöns och, tillsammans med veterinär folkhälsa, om bin.

Hästsymposiet behandlade ämnet hovar, hovskador och hovsjukdomar.

Smådjurssymposiets tema var infektionssjukdomar hos hund och katt under båda kongressdagarna, med två sessioner om smådjurszoonoser tillsammans med veterinär folkhälsa.

Försöksdjurssektionens program handlade om ”Genetic monitoring & breeding of mice” respektive ”Need for high standard in our research animals”.

”Call for abstracts” skickades, liksom föregående år, ut i början av året. Accepterade abstracts presenterades i ordinarie sektionssymposier, som postrar eller i en sektionsgemensam abstractsession. Alla författare av abstracts som accepterades som poster erbjöds även att hålla en kort muntlig presentation vid en ”postertour”. Även i år kunde SVF-medlemmarna ladda ner kompendiet kostnadsfritt från förbundets hemsida.

Vid kongressmiddagen på torsdag kväll hade såväl kongressdeltagare som utställare och föreläsare möjlighet att träffas och uppdatera varandra.

INTERNATIONELLA KONTAKTER FVE

Generalsekreteraren var svensk kontaktperson för SVF i FVE (Federation of Veterinarians of Europe), vilket innebär att vara ansvarig för planering av förbundets aktiviteter inom FVE och Nordic Baltic Group (de nordiska och baltiska veterinärförbundens samarbete i FVE-frågor). Under 2016 representerade följande veterinärer SVF i de fyra FVE-sektionerna: Cecilia Fröberg, UEVH (Hygienists and Public Health Veterinarians), Patricia Hedenquist, EVERI (European Veterinarians in Education, Research and Industry), Evamari Lewin, UEVP (Practicing Veterinarians) och Simone Häusler, EASVO (State Veterinary Officers).

Vid FVEs generalförsamling i juni närvarade förbundets ordförande och vice ordförande samt SVS generalsekreterare. Vid generalförsamlingen i november närvarade Evamari Levin.

REMISSER

Sällskapets sektioner deltog under året i förbundets omfattande remissarbete. De behandlade remisserna finns redovisade på SVFs hemsida.

ÖVRIGT

SVS var representerat i samrådsmöten med andra organisationer, bland annat med branschorganisationen Svensk Djursjukvård samt med Apotekarsocieteten och Jordbruksverket, vid Antibiotikaforum och presentation av årets SVARM-rapport och vid rundabordssamtal om antibiotika och antibiotikaresistens på Socialdepartementet.

EKONOMISK FÖRVALTNING

Genom beslut i 1989 års fullmäktige om organisationsförändringar och stadgeändringar har SVS ingen egen ekonomisk förvaltning.

Susanna Sternberg Lewerin
ordförande SVS
Torkel Ekman
vice ordförande SVS
Erika Chenais
ordförande Sektionen för veterinär folkhälsa
Bengt Eriksson
ordförande Försöksdjurssektionen
Håkan Landin
ordförande Husdjurssektionen
Lena Malmgren
ordförande Hästsektionen
Hanna Bremer
ordförande Smådjurssektionen

Jobbat dygnet runt?
Läs mer om arbetstid på AVFs hemsida www.svf.se/sv/AVF under Arbetsmiljö.

N-vet
LÄKEMEDEL
Tel: 018 - 57 24 30
info@n-vet.se
www.n-vet.se

Peptinor vet Rx

370mg/g oral pasta till häst.
Omeprazol
Syrahämmande medel, protonpumpshämmare.
Generikum till originalet Gastro Gard.

Hämmar utsöndringen av saltsyra i magsäcken och medför en snabb höjning av pH-värdet i magen, vilket ger en symtomlindring. Reduktionen av magsyra möjliggör läkning av magsår. En dos Peptinor hämmar utsöndringen av magsyra i 24 tim.

För behandling av magsår samt förebyggande av återfall
Ges med fördel på morgonen innan utfodring
En spruta räcker till 700 kg kroppsvikt

Pris *(ca pris apoteket. se juli-17)*:
1st 180 kr, 7-pack 887 kr.

Inga kända biverkningar.

Dosering vid behandling av magsår:
4 mg omeprazole per kg kroppsvikt en gång dagligen i 28 dagar, åtföljt av 1 mg omeprazole/kg kroppsvikt en gång dagligen i 28 dagar.

Vid recidiv: rekommenderas återigen behandling med 4 mg omeprazole/kg kroppsvikt.

Förebyggande behandling av återfall av magsår:
1 mg omeprazole/kg kroppsvikt.

Karens: Häst: Kött och biprodukter, 1 dag.
Tävlingskarens : 96 timmar.

Kontraindikation/Varning: Rekommenderas inte till föl yngre än 4 veckor eller med en kroppsvikt under 70 kg. Ej godkänt för lakterande ston som producerar mjölk till human konsumtion. Rekommenderas inte till dräktiga och lakterande ston.

För ytterligare information se Fass.se. Läs bipacksedeln före användning.
Senaste översyn av SPC: 2015-08-19

N-vet is an Alivira Group Company
ALIVIRA

Norbrook®
www.norbrook.com

noterat

Inget samband mellan Bravecto och allvarliga biverkningar

Den europeiska läkemedelsmyndigheten EMA och Läkemedelsverket konstaterade i mitten av juli att något samband mellan preparatet Bravecto och de allvarliga misstänkta biverkningar som rapporterats inte kunnat påvisas, förutom att tidigare förekomst av kramptillstånd föreföll i EMAs granskning vara en riskfaktor för att drabbas av krampanfall. Bravecto är godkänt i Europa sedan 2014 för behandling av katt och hund för att motverka fästingar och loppor.

Foto: Makamuki

Bravecto används främst för att motverka fästingar. EMAs granskning visar att samband mellan behandling och allvarliga biverkningar inte kunnat påvisas.

Granskningen inleddes efter rapporter om misstänkta allvarliga biverkningar vid användning av Bravecto tuggtablett. Inget samband återfanns mellan de allvarliga biverkningar som rapporterats och Bravecto. Undersökningen fann dock att produktinformationen för Bravecto ska uppdateras med att krampanfall och letargi har förekommit i biverkningsrapporteringen med incidensen ”mycket ovanlig” (1,2/100 000) och att användning ska ske med försiktighet till hundar med en historia av epilepsi.

Källa: Nyhetsbrev från Läkemedelsverket den 2 augusti.

Lönesättande samtal viktiga för löneutvecklingen

Vid lönesättande samtal ska arbetstagare och lönesättande chef sätta den lön som ska gälla ett år framåt. Den enskildes löneutveckling blir ofta bättre om man kommer överens vid dessa samtal än om man påkallar facklig förhandling.

FRÅGA

Jag arbetar på ett djursjukhus och undrar lite över lönesamtal och vad det blev för löneökning i årets centrala förhandlingar?

SVAR

Vi börjar med att reda ut lite om lönesamtal. Enligt veterinärförbundets kollektivavtal på privata sidan har man varje år rätt att ha ett lönesättande samtal. Vid detta samtal ska man direkt mellan arbetstagare och lönesättande chef sätta den lön som ska gälla ett år framåt. Ambitionen är att man blir överens om lönen vid detta samtal. Båda parter ska lägga fram välgrundade och sakliga argument för en viss lönerevision. Samtalet handlar om att vara förberedd, att ha välgrundade argument och att diskutera.

Om man inte blir överens har man rätt att anmäla ärendet till lokal facklig företrädare som kan påkalla förhandling. Vid den förhandlingen ska man ta sikte på att lönesättningen är saklig och utgår från riktlinjerna i avtalet. Att kräva förhandling och tro att man får högre lön för att man begär det går inte. Förhandlingen går ut på att se om man har haft/fått sakliga argument och fått reda på vad man kan göra för att till nästa gång få en bättre lönehöjning.

Är det inte ett lönesättande samtal utan bara ett samtal där man får reda på vilken lön man får så är det inte i överensstämmelse med kollektivavtalet. Finns inte förutsättningarna för lönesättande samtal har man så kallad traditionell förhandling då arbetsgivaren överlämnar sina löneförslag till lokal facklig företrädare och parterna diskuterar sedan förslaget i en förhandling. Det är inte givet att det blir bättre lönerevision då, det är många gånger bättre med enskilda lönesamtal.

Är man inte överens vid en förhandling ska man begära en handlingsplan för att tydliggöra vad man ska göra för att uppnå målen och få en bättre revision. Arbetsgivaren ska tillsammans med lokala fackliga företrädare (om sådana finns) göra en plan för vad som gäller för den aktuella arbetsplatsen, vilka mål arbetsgivaren har och hur dessa ska uppnås.

Årets lönerevision

Årets lönerevision för djursjukhusanställda veterinärer slutade på, om inte de lokala parterna enas om annat, 2,0 procent per den 1 juni 2017. Man beslutade också höja premierna till delpension med 0,2 procent den 1 juni 2017.

Årets avtal är treårigt så man har redan beslutat vad som gäller för 2018 och 2019. Det handlar om 2,0 procent per den 1 juni 2018 och 2,0 procent per den 1 juni 2019. Även delpensionspremierna är beslutade med en höjning på 0,3 procent den 1 juni 2019.

När det gäller veterinärer som arbetar för hushållningssällskap och husdjursföreningar är det samma höjningar.

Beträffande statliga avtal gäller även där lönesättande samtal men de börjar inte förrän nu i höst och dessa avtal är sifferlösa.

FREDRIKE RITTER
ordförande AVF

noterat

Per Wallgren belönad av Sveriges Grisföretagare

Per Wallgren, veterinär, professor och chef för enhet för djurhälsa och antibiotika vid SVA, har fått Sveriges Grisföretagares hederspris 2017. Priset delades ut i samband med organisationens årsstämma i Tylösand i slutet av maj. I motiveringen till priset står att Per Wallgren är en "framsynt professor med glimten i ögat". "Han är drivande ut på gårdsnivå, jordnära. Han har tagit ett ansvar för att överföra forskning till tillämpad praktik ute på gårdar och på samma sätt från gård till forskning."

Motiveringen avslutas med konstaterandet att: "Per finns alltid där som den ansvarsfulle professorn från SVA". Belöningen bestod av en flaska rosévin och ett fint diplom, och äran förstås, påpekade Per Wallgren själv. Det är mycket ovanligt att personer utanför själva grisnäringen belönas med detta diplom.

Källa: meddelande från SVA den 1 juni.

FOTO: LEIF EIMAN, SVA

En glad pristagare. Per Wallgren fick Sveriges Grisföretagares hederspris 2017.

TANKE PÅ ATT

VETMEDIN VET. (PIMOBENDAN) HAR BLIVIT

MINDRE, HÖGRE, STÖRRE!

NYHET 1

MINDRE TUGGTABLETTER

Vetmedin Vet. tuggtabletter har blivit ca 40% mindre. Bra för compliance!

NYHET 2

HÖGRE SMAKLIGHET

För att ytterligare höja compliance har våra tuggtabletter dessutom blivit smakligare.

NYHET 3

STÖRRE FÖRPACKNING

Vi ersätter 50 tablett(er) burken med en större blisterförpackning på 100 stycken tuggtabletter. Mer praktiskt och ekonomiskt för både veterinärer och hundägare.

Boehringer Ingelheim

Boehringer Ingelheim
Box 667, 201 24 Malmö
Tel. 040 23 34 00
www.boehringer-ingelheim.se

vetmedin®
pimobendan

Vetmedin vet (pimobendan) Receptbelagt hjärtstimulerande och kärlvidgande läkemedel för hund (QC01CE90). Boehringer Ingelheim Vetmedica. Tuggtabletter 1,25 mg x 100 st, 5 mg x 100 st, 10 mg x 100 st. Pappkartong innehållande 10 blister med 10 tabletter i varje. **Indikationer:** Kongestiv hjärtsvikt hos hund härrörande från dilaterad kardiomyopati (DCM) eller hjärtklaffinsufficiens (mitralis- och/eller trikuspidalisinsufficiens). För behandling av DCM i det prekliniska stadiet (asymtomatiskt med en ökning av LVESD och LVEDD (vänsterkammarens slutsystoliska och slutdiastoliska diameter)) hos Doberman Pinscher efter ekokardiografisk diagnos av hjärtsjukdomen. Läkemedlet har inte testats på fall av asymptomatisk DCM på Doberman med förmaksflimmer eller ihållande kammartakykardi. **Kontraindikationer:** Hypertrofisk kardiomyopati (HCM) eller kliniska tillstånd där en ökning av minutvolymen inte är möjlig p.g.a. funktionella eller anatomiska orsaker (t.ex. aortastenos). Eftersom pimobendan metaboliseras huvudsakligen via levern, skall den inte användas på hundar med gravt nedsatt leverfunktion. **Biverkningar:** I sällsynta fall har mild positiv kronotropisk effekt (förhöjd hjärtfrekvens) och kräkningar förekommit. Dessa biverkningar är emellertid dosberoende och kan undvikas med dosreduktion. Sällsynta fall av övergående diarré, minskad aptit och letargi. I sällsynta fall har det observerats en ökning av tillbakaflödet av blod vid mitralisklaffen under kronisk pimobendanbehandling på hundar med mitralisklaffssjukdom. Trots att ett samband med pimobendan inte har klart fastställts, kan det i mycket sällsynta fall vid pimobendanbehandling ses tecken på effekter på primär hemostas (petekier på slemhinnor, subkutana blödningar). Dessa tecken försvinner vid upphörande av behandlingen. **Dräktighet och laktation:** I laboratoriestudier på råttor och kaniner har pimobendan inte visat några teratogena effekter eller toxiska effekter på foster. Emellertid har dessa studier påvisat toxiska effekter på moderdjur och embryotoxisk effekt vid höga doser, samt dessutom att pimobendan utsöndras i mjölken. Läkemedlets säkerhet har inte undersökts på dräktiga och lakterande tikar. Används endast i enlighet med ansvarig veterinärs nytta/riskbedömning. **Särskilda försiktighetsåtgärder:** För djur: Blodglukos bör testas regelbundet under behandling av hundar med diagnostiserad diabetes mellitus. För användning i det "prekliniska stadiet" av DCM ska en diagnos med hjälp av en omfattande hjärtundersökning (inklusive ekokardiografisk undersökning och ev. Holter-undersökning) utföras. Övervakning av hjärtfunktion och –morfologi rekommenderas på djur som behandlas med pimobendan. Tabletterna är smaksatta. För att förhindra oavsiktligt intag förvara tabletterna utom räckhåll för djur. För personer som administrerar läkemedlet: Vid oavsiktligt intag, uppsök genast läkare och visa denna information eller etiketten. Tvätta händerna efter användning. Råd till läkare: Oavsiktligt intag kan förorsaka uppkomst av takykardi, ortostatisk hypotension, rodnad i ansiktet samt huvudvärk, speciellt på barn. För mer information se www.fass.se. För priser se www.apoteket.se

kanslinytt

Förbundsstyrelseledamot entledigas

SVFs styrelseledamot Karolina Dahlkvist har på grund av en förändrad arbetssituation efter eget önskemål entledigats från sin post som ledamot i förbundsstyrelsen. Entledigandet gäller tillsvidare, dock längst till och med nästa ordinarie fullmäktige. Förhoppningen är att Karolina Dahlkvists arbetssituation kan ändras framöver och möjliggöra återgång till styrelsearbetet. Om situationen är oförändrad vid nästkommande ordinarie fullmäktige, kommer Karolina att ställa sin plats till förfogande.

MARJA TULLBERG

Förbundsjuristen lämnar SVF

SVFs förbundsjurist Henrik Sjösten sade i början av sommaren upp sig från sin tjänst på förbundet och slutade sin anställning den 28 juli. Chefjuristen Jessica Berlin gick ungefär samtidigt på ett års föräldraledighet och planerar att återkomma i tjänst sommaren 2018. I skrivande stund finns ingen ersättare för Henrik Sjösten tillsatt och alla arbetsrättsliga frågor hänvisas till Fredrik Alm som vikarierande jurist på veterinärförbundets kansli.

JOHAN BECK-FRIIS

Ny förbundsjurist på veterinärförbundet

Den 16 juni började Fredrik Alm som ny vikarierande jurist på veterinärförbundets kansli. Han ersätter chefjuristen Jessica Berlin som är föräldraledig från den 23 juni.

FOTO: JOHAN BECK-FRIIS

Fredrik Alm ersätter Jessica Berlin som förbundsjurist på SVF under Jessicas föräldraledighet.

Fredrik kommer närmast från Ledarna där han både jobbat som förhandlare och förbundsjurist. Han har även jobbat som bolagsjurist och har också haft en egen juridisk firma under många år. Fredrik är specialist i arbetsrätt och arbetsmiljö och har tidigare varit offentlig försvarare i brottsmål.

Förutom ett allmänt och stort intresse för arbetsrätten och förhandlingar brinner han för att hjälpa andra människor. Han har särskilt intresse för arbetsmiljö, diskriminering och avancerade frågor men hanterar enligt egen utsago alla frågor som kan uppkomma.

– När möjligheten kom att få börja på veterinärförbundet var det inte svårt att tacka ja. Jag gillar utmaningar och tror att det blir ett spännande och stimulerande arbete, säger den nye förbundsjuristen.

Fredrik Alm tycker att det ska bli intressant att sätta sig in i veterinärers arbetssituation och hoppas att hans tidigare arbetsrättsliga erfarenheter ska komma medlemmarna väl tillgodo.

Betala medlemsavgiften till SVF via autogiro

Vid autogirobetalning av medlemsavgift till veterinärförbundet fylls blanketten Autogiroanmälan i. Den finns på SVFs hemsida www.svf.se, under Blanketter och Rörande SVF. Man kan också kontakta SVF-kansliet för att få blanketten hemskickad med post. När kansliet fått blanketten i retur kommer avgifterna i fortsättningen att dras från medlemmens konto varje månad.

Bli up to date!

DÄRFÖR SKA DU VÄLJA PROTEQFLU/FLU-TE

ProteqFlu/Flu-TE uppfyller ESP:s rekommendationer för vaccinering av hästar

ProteqFlu/Flu-TE är det enda influensavaccinet i Europa som innehåller både clade-1.[Ohio/03] och clade-2-virusstammar[Richmond/07]

ProteqFlu/Flu-TE är det enda influensavaccinet i Europa som är i överensstämmelse med gällande OIE/ESP 2017 rekommendationer

Equest Surveillance Panel (ESP) bestå av experter från World Organisation for Animal Health (OIE) och WHO. Panelen följer sjukdomsutbrott, vaccingenombrott samt genetiska och antigena egenskaper hos virustypen från hela världen. ESP arrangerar möten varje år för att rekommendera vilka virustyperna som bör användas i vaccinet.

Enklare att hålla kylkedjan med en mindre förpackningsstorlek

Proteq Flu/Flu TE finns i små flaskor som får minimal plats i kylskåpet och kylväskan.

Boehringer Ingelheim

Boehringer Ingelheim
Box 407, 201 24 Malmö
Tel. 040-35 34 00, fax 040-97 57 00
www.boehringer-ingelheim.se

ProteqFlu

ProteqFlu (och ProteqFlu-Te) injektionsvätska, vaccin. Rx. QI05AA01. Med.id Nr.den. Behandlingen i kanonfrågeljon-virus innehållande HA-gener från amerikansk stam, Florida subtiljp Klad 1, A/eq/Ohio/03, amerikansk stam Florida subtiljp Klad 2, A/eq/Richmond/1/07 (och Clostridium tetani toxoid). Minskar influensasymtom och virusutsöndring (och förhindrar stelkramp) hos häst. Datum för senast godkända SPC: 03/2014. För fullständig info om ProteqFlu och ProteqFlu-te, se www.fass.se. För priser se www.medicinpriser.se.

Har du börjat förbereda dig för nya regler om personuppgifter?

Den 25 maj nästa år träder EUs nya dataskyddsförordning ikraft, vilket innebär strängare krav på datahantering för alla företag. Företag som bryter mot reglerna riskerar miljonbelopp i böter varför företagare bör förbereda sig redan nu.

Som veterinär företagare hanterar du en del personuppgifter även om ditt fokus är djur. Personuppgifter som du behandlar är t ex i samband med att djurägare lämnar kontaktuppgifter, att en leverantör skickar uppgifter i ett e-postmeddelande eller att anställda lämnar in månadsrapport. Personuppgifter är det som kan identifiera en fysisk person.

EUs nya dataskyddsförordning, även kallad GDPR efter det engelska namnet General Data Protection Regulation, ställer stora krav på företag att skydda uppgifter om fysiska personer. Dataskyddsförordningen börjar gälla den 25 maj 2018. Ditt företag kan behöva anpassa sina system och ert sätt att hantera uppgifter så att ni följer förordningen. Man kommer också att vara tvungen att se över företagets avtal t ex med leverantörer av IT-tjänster. Här ges en kort introduktion.

ÖKADE SKYLDIGHETER FÖR FÖRETAG

Alla företag ska följa de grundläggande reglerna och man har nytta av att dokumentera hur de följs. Men det är bara vissa företag som måste ha dataskyddsombud eller föra register över behandlingar av personuppgifter.

All behandling av personuppgifter ska vara laglig, korrekt och ske på ett öppet sätt för den registrerade. Det innebär bland annat att företaget ska ha ett stöd för sin behandling av uppgifterna t ex efter samtycke och att uppgifterna behövs för att kunna fullfölja ett avtal eller en intresseavvägning. Vissa känsliga personuppgifter får bara behandlas på särskilda grunder.

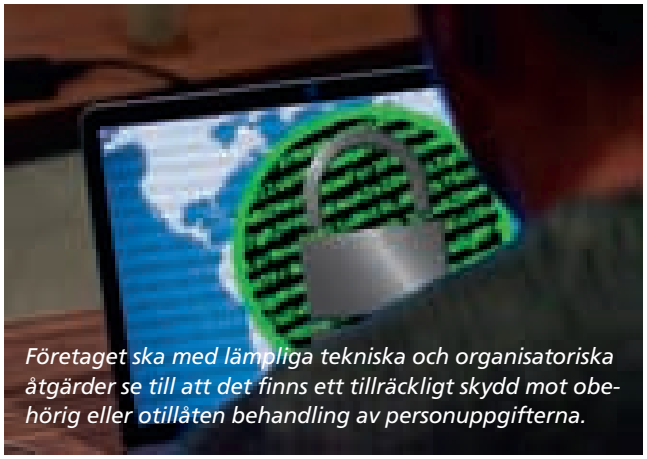

Företaget ska med lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder se till att det finns ett tillräckligt skydd mot obehörig eller otillåten behandling av personuppgifterna.

Grafik: HypnoArt

När företaget samlar in personuppgifter ska man ange ändamålet för insamlingen och uppgifterna får sedan inte användas på ett sätt som är oförenligt med detta ändamål. Vidare ska företaget sträva efter att minimera personuppgifterna så att de inte är för omfattande.

Företag får inte lagra personuppgifterna längre än nödvändigt. Vidare ska man med lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder se till att det finns ett tillräckligt skydd mot bland annat obehörig eller otillåten behandling av personuppgifterna. Företaget ska även ha rutiner för att uppgifterna är korrekta och uppdaterade och att felaktiga uppgifter rättas eller raderas. Det är företaget som personuppgiftsansvarig som ska visa att dessa grundläggande principer följs. Alla företag ska ha rutiner för att rapportera säkerhetsincidenter till Datainspektionen.

ÖKADE RÄTTIGHETER FÖR REGISTRERADE PERSONER

Personer som är registrerade får ökade rättigheter t ex att få information när uppgifterna samlas in eller överförs till annan. Men även rätt att få felaktiga uppgifter rättade och i vissa fall raderade eller belagda med begränsning av behandlingen. Dessutom har en registrerad rätt att få ut sina personuppgifter för att kunna föra över dem till annan (så kallad dataportabilitet).

Företag som bryter mot reglerna riskerar 20 miljoner euro eller fyra procent av den globala omsättningen i administrativ sanktionsavgift. Dessutom kan enskilda personer begära skadestånd från företag som behandlat deras personuppgifter fel. Detta gör att alla företag har ett starkt incitament att arbeta bättre med frågorna om skydd för personuppgifter.

Även veterinära företagare behöver se över rutiner, system och avtal för att kunna följa reglerna. Det kan vara bra att i samband med det ställa frågor till leverantörer m fl för att säkerställa att personuppgifterna behandlas korrekt, t ex om uppgifterna lagras i något land utanför EU vilket bara är tillåtet i vissa fall.

Om man följer personuppgiftslagens regler idag har man en bra grund. Men många av kraven blir skarpare, t ex är det högre krav på att samtycke ska föregås av information för att vara giltig grund för behandling. Datainspektionen är den svenska tillsynsmyndigheten och man hittar mer utförlig information på deras hemsida.

Karin Berggren
jur kand, ansvarig rådgivningen Företagarna

Om förtroende och misstroende

Kritik har riktats mot veterinärförbundets styrelse i flera insändare i veterinärtidningen under våren och sommaren. SVS hittillsvarande ordförande kommenterar här de kritiska inläggen och meddelar samtidigt att hon avgår. Hon manar alla parter att förstå och lyssna på varandra.

insänt

Hur mår veterinärförbundet egentligen? Den frågan får jag ofta av kolleger och av andra som läser veterinärtidningen. Mitt svar har hittills varit att förbundet mår ganska bra och att alla insändare är ett tecken på att veterinärkåren engagerar sig i sitt förbund och vill åstadkomma förbättringar.

Vi har dock en förtroendekris inom organisationen. Den kanske inte är enorm, men bara att den existerar är ytterst allvarligt. Att olika grupper och individer har olika bilder av vad som sker och olika uppfattning om hur problem ska lösas är inte ovanligt vare sig inom vår eller andra organisationer, men jag upplever att vi har varit för fokuserade på att förklara vår egen inställning när vi egentligen borde anstränga oss att förstå dem som har en helt annan åsikt. De olika delarna av förbundets förtroendemannaorganisation, liksom kansliet, arbetar alla för medlemmarnas bästa. Men vi tycks inte ha samma bild av vad som är det bästa för medlemmarna och hur detta ska uppnås.

Foto: Vasso Norlund

Bara att det existerar en förtroendekris inom veterinärförbundet är ytterst allvarligt, skriver Susanna Sternberg Lewerin.

USEL EKONOMI

Förbundets ekonomi är urusel, riktigt hur illa det är har framkommit först det senaste året, men åsikterna om varför det blivit såhär går isär. Skarp kritik, ibland berättigad, har riktats mot olika utgifter och olika förslag har kommit på hur man skulle kunna spara eller till och med tjäna pengar. Medlemsavgifterna är höga, de ligger i nivå med några av de

AVFs Representantskapsmöte 2017

23 november kl 12:00 – 24 november kl 14:00

BEST WESTERN PLUS Sthlm Bromma (www.sthlmbromma.se)

Anställda Veterinärers förening (AVF) avhåller sitt Representantskapsmöte (RM) den 23–24 november 2017 på Best Western Hotell Bromma, Stockholm. Valda delegater kallas till mötet som börjar med lunch kl 12:00 den 23 november och förhandlingarna börjar kl 13:00 med upprop och fastställande av röstlängd. Även personliga kallelser är skickade. På kvällen kommer middag att serveras från kl 19:00.

Motioner ska vara styrelsen tillhanda absolut senast den 23 oktober och skickas till Styrelsen för AVF, c/o Sveriges Veterinärförbund, Box 12709, 112 94 Stockholm eller via e-post till fredrike.ritter@avf.svf.se.

Möteshandlingar kan hämtas 14 dagar före RM, på AVFs hemsida under www.svf.se (logga in, klicka på ”Vad är AVF” och vidare på ”Representantskapsmöte”).

Föredragningslista och kallade delegater kommer att publiceras på hemsidan och i nästa nummer av tidningen.

andra minsta (och dyraste) SACO-förbunden, och kan inte höjas mer. Samtidigt vill vi ge en god facklig service till alla som behöver det, stötta veterinärkåren i den professionella gärningen och vara veterinärernas röst i samhället. Är detta en möjlig ekvation? Det måste det vara, men vi måste spara.

HEDERSAMT MEN ANSVARSFYLLT UPPDRAG

Att vara förtroendevald är ett hedersamt uppdrag men förtroende är något man förtjänar och inget att ta för givet, det personliga ansvaret är oerhört tungt och är något jag och mina styrelsekolleger tagit på stort allvar. Dock bör man beakta att de flesta förtroendevalda arbetar ideellt, vilket inverkar på såväl benägenheten att ställa upp på förtroendeposter som möjligheterna att avsätta tid när man väl blivit vald.

I sommar har det varit politisk kris i Sverige med misstroendeförklaringar och utbytta ministrar. Veterinärförbundet har inga partier med programförklaringar och ideologier som skulle göra beslut och strategier någorlunda förutsägbara. Inte heller finns det en partigrupp att hämta representanter ur. Vi som innehar styrelseposter har ingen partilinje att luta oss mot utan måste tillsammans försöka komma fram till beslut som ska skapa förutsättningar för en effektiv verksamhet. Grunden för våra resonemang är information och intryck från kolleger och omvärld. Vi är inte alltid eniga, då fattas majoritetsbeslut enligt förbundets stadgar.

ÖDMJUKHET INFÖR BRISTER

Inom vetenskapen sägs det att det mesta vi vet idag kommer att ha motbevisats inom vår livstid. Att ha haft fel innebär oftast att man nu vet mer än man gjorde innan. I ett förbund som företräder en vetenskapsbaserad verksamhet måste vi vara ödmjuka inför vår egen och varandras brist på insikt i alla detaljer och helhetssyn. Förbundsstyrelsen har störst ansvar för att ha en helhetssyn men också att förklara, motivera och ibland ompröva beslut. Alla detaljer kan inte alltid delges, information som rör enskilda medlemmar eller anställda på kansliet är exempel på saker som inte dryftas offentligt. Dock måste beslut och strategier kommuniceras, framgent kommer sammanfattningar av styrelsemötena att göras tillgängliga för alla medlemmar.

Vår kår växer och förutsättningarna för veterinär verksamhet förändras. För att kunna möta framtidens utmaningar behöver vi samarbeta. Detta förutsätter inte total enighet utan bara en vilja att förstå och lyssna. Det är alltid lättare att lyssna på sina likasinnade vilket leder till konfirmeringsbias, vi behöver alla lyssna mer på dem som tycker annorlunda. Vi behöver också hitta nya sätt att föra strategiska diskussioner om förbundets verksamhet även utanför styrelserummet och engagera alla medlemmar i dessa. Förtroendekrisen måste snarast åtgärdas, och det förutsätter en vilja att förstå och lyssna, hos alla parter.

AVGÅR SOM SVS-ORDFÖRANDE

När detta trycks har jag avgått som SVS-ordförande och styrelseledamot. Denna post innebär normalt dubbelt mötesarbete men i frånvaro av generalsekreterare/kansliveterinär har arbetsbelastningen på mig och SVS-assistenten varit nästan obeskrivlig. Jag vill gärna fortsätta arbeta med förbundets verksamhet men jag har ett heltidsarbete och dygnets timmar räckte inte till.

Samma situation och samma ord kan uppfattas väldigt olika, denna text kommer förmodligen att tolkas på olika sätt av er som läser den. Därför vill jag till sist bara be er se den goda avsikten med denna insändare.

Susanna Sternberg Lewerin
fd ordförande i SVS

Skriv gärna insändare och debattinlägg till Svensk Veterinärtidning, men skriv inte för långt – max 6 000 tecken inkl blankslag.

Kurs

Rådgivning i dikobesättningen

- med fokus på avelstjuren

Succékurs i repris

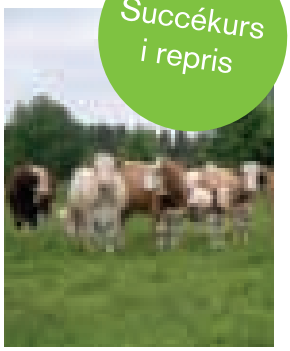

För dig som är veterinär och vill lära dig hur du kan utveckla ditt fruktsamhetsarbete i köttdjursbesättningar!

När du gått kursen:

- kan du göra en fruktsamhetsbesiktning inkl spermasamling av en avelstjur
- har du fått prova på ultraljud av hanliga genitalia
- vet du hur man får god fruktsamhet i dikobesättningen

Vi varvar teori med praktiska övningar och målsättningen med kursen är att du ska kunna hålla egna kurser efter att ha gått vår!

23-24 oktober 2017 i Uppsala

Ultuna samt Grellsbo Hereford, Bälinge

Kursledare är Renée Båge Växa Sverige och SLU, Ylva Persson Växa Sverige och SVA och Lennart Söderquist SLU.

Kostnad 1000 kr som täcker kursavgift, måltider samt kursmaterial. OBS! Antalet platser är begränsat – först till kvarn! Vi kommer att reservera ett bestämt antal platser för olika organisationer.

Anmälan senast 13 oktober till ylva.persson@vxa.se

www.vxa.se

SVENSKA KÖTTFÖRETAGEN

VÄXA SVERIGE

Zinkoxidläkemedel till gris förbjuds

EU-kommissionen slog den 26 juni fast att läkemedel innehållande zinkoxid avsedda att behandla livsmedelsproducerande djur förbjuds inom EU. Varje nationell myndighet har möjlighet att fördröja tillbakadragandet av dessa läkemedel i maximalt fem år. Läkemedelsverket kommer att i dialog med landets riskhanterande myndigheter ta ställning till när de i Sverige godkända läkemedlen ska dras tillbaka, meddelade verket på sin hemsida den 4 juli.

Den europeiska läkemedelsmyndighetens (EMAs) kommitté för veterinärläkemedel (CVMP) genomförde 2016 en vetenskaplig granskning av riskerna för miljön och risken för ökad förekomst av antibiotikaresistens vid användning av läkemedel innehållande zinkoxid. CVMP publicerade i december 2016 sin slutsats att behandlingsnyttan inte överväger riskerna för miljön. Kommittén noterade att det föreligger risk för selektion för resistens men att denna risk för närvarande inte går att fullt ut värdera. CVMPs slutsats överlämnades till den Europeiska kommissionen och vid sitt möte den 19 juni 2017 beslutade kommissionens ständiga kommitté för veterinärmedicinska läkemedel att zinkoxidinnehållande läkemedel ska förbjudas men att varje nationell myndighet har möjlighet att tillämpa en övergångsperiod om maximalt fem år.

Foto: Johan Beck-Friis

Zinkoxidinnehållande läkemedel till gris kommer att förbjudas i Sverige och andra EU-länder inom maximalt fem år, har EMA beslutat.

FACKLIGA KURSER FÖR FÖRTROENDEMÄN

Kursledare är vår arbetsrättsjurist Fredrik Alm m fl.

Kostnad & ledighet: AVF står för hotell, kurskostnader och resa (billigaste alternativ). Eftersom det är en facklig kurs bör din arbetsgivare ge dig ledigt med bibehållen lön.

Svar om deltagande önskas till fredrik.alm@svf.se *senast den 25 september 2017*. Glöm inte nämna matpreferenser eller allergier.

Har du frågor, kontakta Fredrik Alm, fredrik.alm@svf.se.

GRUNDKURS

12–13 oktober 2017 (lunch–eftermiddag)
Best Western Hotell, Bromma, Stockholm

Tag chansen – lär er mer om fackliga frågor.

Alla ni som är valda fackliga förtroendemän och inte har gått någon facklig kurs, är välkomna till en kurs som ska ge er grundläggande kunskaper för ert fackliga arbete. Det kommer även att bli diskussioner och möjlighet till frågor. Ta med er frågor och diskussionsiver och kom på en givande facklig kurs.

FORTSÄTTNINGSKURS

18–19 oktober 2017 (lunch–eftermiddag)
Best Western Hotell, Bromma, Stockholm

Gå djupare in i de fackliga frågorna.

Alla ni som gått facklig grundkurs för fackliga förtroendemän är välkomna till en fortsättningskurs som ska ge er djupare kunskaper i ert fackliga arbete som förtroendemän.

Vi hoppas att så många som möjligt kan komma!
Välkommen hälsar AVFs styrelse

Mörk framtid för vårt fackförbund

SVS tidigare generalsekreterare Christina Arosenius har tillsammans med andra SVF-medlemmar i tidigare debattartiklar (SVT 4/17 och 5/17) kritiserat veterinärförbundets styrelse för deras beslut. Hon framför här ytterligare synpunkter med anledning av fakta som framkommit om styrelsens inställning i olika frågor.

replik

Foto: FVE

Påverkan på internationella frågor kräver långsiktigt lobbyarbete och ständig närvaro på mötena. SVS tidigare generalsekreterare Simone Häusler (till vänster) under pausöverläggningar i Bryssel, 2014.

RASERAT INTERNATIONELLT ARBETE

FVE, Federation of Veterinarians of Europe, är den främsta förkämpen för veterinärer inom EU. Det är den organisation som de olika EU-instanserna alltid vänder sig till i veterinära frågor. Att delta i arbetet inom FVE är därför det främsta sättet att främja även frågor som berör Sveriges veterinärer. De senaste 20 åren har Sverige framgångsrikt deltagit i detta arbete t ex rörande antibiotika och resistensfrågor, djurskyddsfrågor, utbildningsfrågor, frågor om veterinär försäljning av läkemedel, läkemedelsfrågor m m. Denna typ av frågor kräver långsiktigt lobbyarbete och ständig närvaro på mötena. Mycket av detta arbete har gjorts i samarbete med de övriga nordiska förbunden som träffas minst två gånger per år för att förbereda ärenden inom FVE. Sverige har deltagit i samtliga sektioner inom FVE och även haft svenska deltagare som suttit i de olika styrelserna och arbetsgrupperna.

Sedan Simone Häusler slutade som generalsekreterare har detta arbete i stort sett upphört. Vid senaste FVE-mötet i maj deltog endast Evamari Lewin i praktikerutskottets möte. Nuvarande ordförande har mig veterligt under sin mandattid hittills bara deltagit i ett nordiskt ordförandemöte och ett FVE-möte. Styrelsen har enligt uppgift beslutat att skära ned på Sveriges deltagande i framtida möten så gott som helt och hållet. Detta innebär att Sveriges veterinärer i framtiden helt kommer att hamna utanför allt arbete rörande veterinära frågor inom EU och sakna möjlighet att påverka sådant som är av vikt för veterinärer i Sverige. En hittills stark och framgångsrik röst försvinner och både från FVE och i de övriga nordiska förbunden ställer man sig mycket frågande till vad som har hänt, frånvaron har noterats. Kostnaden för och betydelsen av Sveriges deltagande i det internationella arbetet borde vägas mot vad förbundet lagt/lägger ned på konsulter för att ta fram profilprodukter med mera.

REVISORN SKA GRANSKA STYRELSEN, INTE FÖRSVARA DEN

Medlemmarnas enda möjlighet att få insyn i kostnaderna och hur styrelsen använder förbundets pengar ligger hos den medlemsvalde revisorn. Enligt hemsidan Forening.se har revisorerna i en förening en tydligt övervakande funktion: ”Revisorernas uppgift är att vara medlemmarnas ombud och granska styrelsens arbete ... Att granska styrelsens arbete handlar delvis om en ekonomisk granskning. Det vill säga att kontrollera att styrelsen sköter föreningens ekonomi på ett riktigt sätt. Revisorerna måste fortlöpande kontrollera styrelsens ekonomiska rapporter, bokföring och verifikationer och hur dessa förhåller sig till budgeten ... Vidare är revisorerna ansvariga för förvaltningsrevision. De ska läsa protokoll från styrelsemötena och granska vilka diskussioner som förts och vilka beslut som har fattats ... En av de främsta uppgifterna som revisorerna har, är att se till att styrelsen genomför de beslut som årsmötet och medlemmarna har fattat ... Styrelsen ska inte ta order från revisorerna och tvärtom.”

Undertecknad och flera andra medlemmar har varit i kontakt med den nuvarande revisorn för att framföra vår oro för den nuvarande ledningen av ➤

➤ SVF. Revisorn har dock uppenbarligen missförstått sin roll gentemot styrelsen. Han talar nu om sig själv som en del av denna: ”Vi har läget under kontroll” etc. Han avvisar helt medlemmarnas önskan om granskning av de kostnader som förbundet haft de senaste åren. Han påpekar att protokollen fanns tillgängliga vid senaste bokslutet. Att protokollen innan dess inte varit åtkomliga för någon på kansliet utan numera skrivs av ordföranden och inte presenteras påskrivna och justerade förrän till bokslutet gör att det blir svårt att hysa tilltro till att de korrekt skildrar vad som tilldragit sig på styrelsemötena och hur beslut tillkommit. Som medlem känner jag mig sviken av revisorn och ser mörkt på hur det ska sluta med vårt fackförbund.

BAKOM KULISSERNA PÅ FÖRBUNDET

Som avslutning vill jag citera ur veterinärtidningens ledare i nummer 14 år 2014. Denna ledare är skriven av Marja Tullberg, ledamot i förbundsstyrelsen och har rubriken ”Bakom kulisserna på förbundet”. Följande text är hämtad ur ledaren:

”Som medlem ser man inte alltid det stora arbete som utförs av förtroendevalda inom organisationens olika delar och inte minst av kansliets kompetenta och hårt arbetande stab. Tänk bara vilken enorm apparat det är att planera och genomföra kongressen som sedan länge är något av årets veterinära höjdpunkt. Detta sysselsätter inte bara en mängd förtroendevalda utan framför allt förbundets generalsekreterare. Vi har en tidning som regelbundet dimper ner i brevlådan med intressant läsning och det är tack vare vår tidningsredaktion som detta blir möjligt. På kansliet finns också medarbetare som håller ordning på det administrativa, medlemsinformation, ekonomi, det omfattande kringarbetet som möten med förtroendevalda genererar, service till medlemmarna och mycket annat. Vi har två jurister med precis den kompetens som förbundet behöver för att på bästa sätt kunna hjälpa alla medlemmar i arbetsrättsliga frågor, ofta i tätt samarbete med AVFs ordförande ... Den som styr arbetet på kansliet och som är länken mellan förbundsstyrelsen och kansliet är vår kloka kanslichef.”

Som medlem kan jag inte annat än undra vad som hänt med kansliet sedan vår nuvarande ordförande skrev denna ledare? Kanslipersonalen har nu utpekats som inkompetent och ineffektiv, generalsekreteraren är avskaffad, tre i personalen har varslats till 50 procent, en barnledig jurist ansågs först inte behöva ersättas med en ny jurist och kanslichefen har förbjudits att vistas på kansliet och ”arbetar hemifrån”. Han har ersatts av ordföranden i ett annat SACO-förbund, lämpligheten av detta kan ifrågasättas. Med tanke på förbundets finanser är det också anmärkningsvärt att man är beredd att betala för två personer på samma tjänst, dessutom har dessa inte precis låga löner. Någon länk mellan förbundsstyrelsen och kansliet har kanslichefen inte varit på länge eftersom han inte tillåtits delta i styrelsemötena.

Min personliga uppfattning är att det inte på något vis är kanslipersonalen som blivit mindre kompetent eller mindre hårt arbetande. Orsaken till att ordföranden nu uttrycker en sådan åsikt är snarare att hon under sin tid som ordförande tillbringat ganska lite tid på kansliet, inte visat något intresse för vad de olika personerna arbetar med och kommunicerat med dem i mycket ringa utsträckning. Hon vet helt enkelt mycket lite om vad kansliarbetet faktiskt innebär. Inte heller den nuvarande styrelsen har visat något intresse för kontakter med kanslipersonalen eller för att sätta sig in i deras arbetssituation. Att det är så kunde jag själv konstatera under de tre månader jag vikarierade på kansliet hösten 2016.

CHRISTINA AROSENIUS

Anonym insändarskribent efterlyses

Veterinärtidningen mottog den 14 augusti ett anonymt brev med en insändare till tidningen som angavs komma från en medlem i veterinärförbundet. Författaren ville inte skriva under insändaren med sitt namn och meddelade inte heller tidningsredaktionen sitt namn.

Svensk Veterinärtidning publicerar normalt inte anonyma insändare men kan göra det i känsliga fall, om de framförda åsikterna kan skada avsändaren. En förutsättning är att kritiken är sakligt framförd och att inga angrepp på personliga egenskaper förekommer. Den andra förutsättningen är att redaktionen känner till namnet på författaren och kan kontrollera att han/hon verkligen är veterinär och medlem i SVF. Redaktionen har tystnadsplikt i sådana fall och får inte meddela författarens namn ens till andra personer i veterinärförbundets kansli.

Den aktuella insändaren är välformulerad och verkar vara skriven av en insatt veterinär, men innan åtminstone undertecknad som chefredaktör för tidningen får veta författarens identitet kan vi inte publicera texten. Eftersom ämnet är känsligt accepterar redaktionen i detta fall att skribenten är anonym i tidningen, men vi måste kunna konfirmera att han/hon har den bakgrund som anges. Så om du som skrivit insändaren läser detta, hör av dig till undertecknad snarast om du vill ha insändaren publicerad.

Johan Beck-Friis
chefredaktör Svensk Veterinärtidning
johan.beck-friis@svf.se
tel: 070-717 73 25

noterat

Kampanj mot den organiserade hundsmugglingen

Antalet påträffade hundsmugglingsärenden ökade med närmare 50 procent 2016 jämfört med föregående år, enligt statistik från Jordbruksverket. Den 13 juni startade Samverkansgruppen för hundvälfärd en kampanj för att få blivande hundägare att inte köpa smuggelhundar och i förlängningen få stopp på den organiserade hundsmugglingen. I gruppen ingår representanter från Jordbruksverket, Svenska Kennelklubben (SKK), SLU, Nationellt centrum för djurvälfärd, Länsstyrelsen, Sveriges Veterinärförbund och SVS.

Kampanjen sker i form av pressmeddelanden och bloggtexter som SKK distribuerar. Där informeras om att smuggelvalparna ofta kommer från storskaliga uppfödare i ursprungslandet eller har inhandlats billigt på marknader. Många gånger är valparna i dåligt skick när de säljs efter en uppväxt i misär och förfärande transportförhållanden. De saknar ofta grundläggande vaccinationsskydd och kan bära på dolda sjukdomar. Blivande hundägare uppmanas att köpa sin valp av en uppfödare som tar ansvar och som levererar valpen minst åtta veckor gammal, med godkända papper och med ett aktuellt friskintyg utfärdat av veterinär.

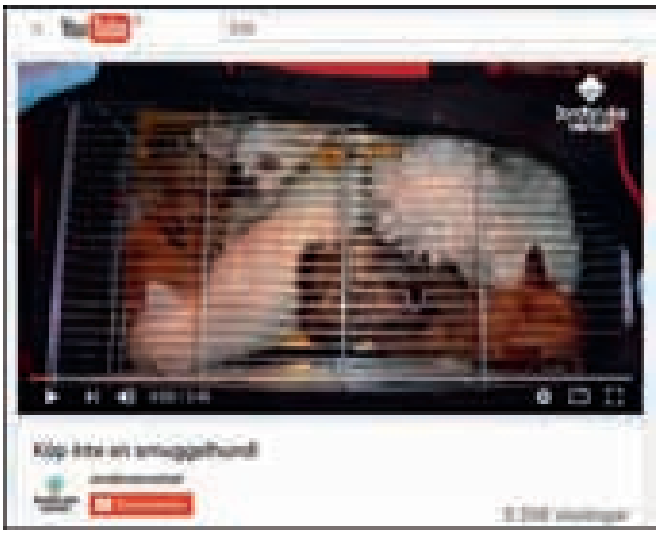

Sommarens kampanj mot smuggelhundar kompletteras av filmer på Youtube.

Kampanjen kompletteras av två filmer från Jordbruksverket respektive SKK som ligger på Youtube på adresserna: https://youtu.be/U-qkLrqpenI och https://youtu.be/BBKMMAjQUmA

ÅRSMÖTE 2017

för

Svenska Militärveterinär-sällskapet

Svenska Militärveterinärsällskapet håller sitt årsmöte 2017 fredagen den 10 november i Uppsala, i slutet av Veterinärkongressen.

Samling för sällskapets medlemmar sker kl 16.30 vid kongressreceptionen i undervisningshuset, Ultuna, för gemensam avmarsch till möteslokalen.

FÖV informerar om den aktuella verksamheten. Sedvanlig blomsterprakt finns på plats under årsmötet.

Välkomna!
Styrelsen

Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap
SMÅDJURS SEKTIONEN

kallar till

ÅRSMÖTE 2017

Fredag 10 november, kl 12:00

Aulan, Undervisningshuset, Ultuna

Motioner, senast 13 oktober, och anmälan skickas till: sekreterare@smadjurssektionen.se

Anmälda, senast 1 november, bjuds på lättare lunch.

Möteshandlingar skickas per e-post.

Välkommen!

Svenska Distrikts-veterinärföreningen

DVF

ÅRSMÖTE 2017

Torsdagen den 9 november

Medicinhistoriska museet
Eva Lagerwalls väg 8
Ulleråker

Årsmöte
kl 18:30

Efter årsmötet blir det buffé och rundvandring på museet.

Motioner och övriga frågor ska vara styrelsen tillhanda senast 20 oktober 2017 till lars.kristensen@dv.sjv.se.

Nya som gamla medlemmar hälsas välkomna!

Styrelsen

IN MEMORIAM

Björn von Salis in memoriam

En stor hippolog har lämnat oss. Björn von Salis avled efter en tids sjukdom vid 83 års ålder den 9 januari i Mammern, Schweiz. Han efterlämnar hustrun Cathrin och barnen Ursina, Violanta, Flandrina, Christoph och Seraina med familjer.

Björn var inte bara en kollega med visioner som blev en föregångsman inom hästens medicin och kirurgi. Han var också en stor vän av Sverige och vi är många som minns honom med värme och stor saknad. Björn var hela sitt liv fascinerad av djur och särskilt av hästar. Under ett besök i ungdomen på kapplöpningsbanan utanför Zürich fick han uppleva hur en häst måste avlivas på grund av ett benbrott, vilket stärkte honom i beslutet att bli hästveterinär. Björn avslutade veterinärutbildningen i Zürich 1959 och disputerade senare i Bern.

Björn var en veterinär som älskade att göra saker, en verklig ”doer”, och han inspirerade ständigt sina kolleger att prova på nya behandlingsmetoder. Detta medförde att han tillsammans med såväl läkare som veterinärer vidareutvecklade operationstekniker hos såväl smådjur som häst. 1969 blev han den förste ordföranden för ”Arbeitsgemeinschaft für Osteosynthese bei Tieren”, AO-tekniken var född. Samma år öppnade Björn tillsammans med kollegan Karl Schmid den första privata hästkliniken i Schweiz, i Uesslingen. De behandlade

Foto: privat

hästar från hela landet i sin klinik. Under 1970-talet utvecklade han tillsammans med specialister en hästambulans, så att han kunde hämta skadade hästar och behandla dem på kliniken. Hästambulansen var på plats vid alla stora tävlingar och Björn var ständigt på väg.

Cathrin höll ställningarna i familjen och var en klippa även när det gällde personalen på kliniken. Familjen såg inte till Björn så ofta och när han väl kom hem somnade han rätt omgående. Björn månade både om sina närmaste, sin personal, kolleger och hästägare och familjen hade alltid ett öppet och välkomnande hem.

Björn hade tillbringat en tid vid veterinärhögskolan i Stockholm under 1950-talet vilket underlättades av att hans mor var finlandssvenska, han var tvåspråkig. På Stutis skaffade han sig värdefulla kontakter, han blev bland annat god vän med Harry Pettersson, som övertalade honom att söka professuren i kirurgi vid SLU. Han utnämndes till professor i kirurgi vid SLU 1988. Björn blev populär bland studenterna men motarbetades av en del kolleger. Kirurgiska institutionen var kanske inte beredd på en frisk fläkt från Schweiz, som nog hade svårt att inordna sig i en stelbent byråkrati.

Björn var mycket intresserad av den veterinärmedicinska delen av den dåvarande modellen för kvalitetsbedömning av ridhästar. Han tog initiativ till att föra in nytt tänkande och nya hjälpmedel när det gällde hovbeslag. Han anordnade bland annat ett seminarium för svenska hovslagare där han med hjälp av schweiziska hovslagarmästare demonstrerade hur man kunde åstadkomma en säkrare nitning av sömmet som fäster skon vid hoven.

Björn var ändå glad över sin tid i Sverige. Han köpte ett sommarhus i Roslagen där familjen levde sommarliv med hela sitt menageri av djur. Bentley e OS-hingsten Imperator inköptes på Flyinge och då visste inte Björn att uppfödaren var hans kollega Berit Funkquist och att några av de blivande vännerna hade ”tillverkat” honom. Bentley blev 27 år och otaliga är de gånger då vi fick förmånen att följa med på en tur i vagnen.

Tillbaka i Schweiz 1992 startade Björn ”Horse Consulting AG”, en rådgivningsfirma där han anlitades som sakkunnig av försäkringsbolag, jurister och hästägare vid skador hos hästar. Han var även lektor vid veterinärmedicinska fakulteten vid Universitetet i Zürich under många år. Han var expert i hästfrågor i Tyskland och han utbildade tullen i Schweiz och försökte få dem att förstå hur stora skillnaderna i värdet på hästar kan vara, och därmed stora skillnader i momsdebitering.

Med sitt stora medicinska kunnande kallades Björn till Cirkus Knie, där Lipizzanerhingsten Omar hade förlorat ett öga. Björn var den förste i Schweiz som ersatte det förlorade ögat med en protes av glas. Därmed kunde också hingsten fortsätta sitt arbete under många år i manegen. Detta imponerade storligen på Fredy Knie, som lät Björn behandla även andra djur tillhörande den berömda cirkusen. Detta ledde till

HEROFONDEN – pensionsfond för veterinärer

Herofonden är en privat pensionsfond för veterinärer inom Sveriges Veterinärförbund. Veterinärer som är över 60 år kan idag få del av fondens avkastning. De krav som ställs är att veterinären under tio år ska ha betalat en årlig premie till fonden och under samma tid ha varit medlem i SVF.

Idag uppgår premien till Herofonden till 210 kronor per år. När veterinären fyllt 60 år får inte fler premier betalas, vilket innebär att den person som vill få del av medlen måste börja betala till fonden senast vid 50 års ålder. Tilldelningen beräknas på avkastningens storlek och på hur länge veterinären har betalat till fonden.

Ytterligare upplysning om Herofonden samt anmälningsblankett finns på veterinärförbundets hemsida www.svf.se. Om du behöver ytterligare upplysningar, ring Sveriges Veterinärförbund, 08-545 558 20.

en livslång vänskap mellan familjerna Knie och von Salis.

Hästens välbefinnande var alltid i blickfånget för Björn. Under 1990-talet satte han därför i gång ”förstahjälpenkurser” för hästägare och hästvänner analogt med existerande kurser för människor. Fram till 2003 utbildades 2 500 ”hästsamariter”, som bland annat deltog vid alla tävlingar i hästsport. Hästsamaritföreningen inkorporerades senare i organisationen ”Grosstier-Rettungs-dienst” för Tyskland och Schweiz. Som tidigare kommendant i Dragonskvadron 24 förstod han betydelsen av bra utbildade hovslagare. Han började därför att organisera vidareutbildning för hovslagare, vilken bestått. Tillsammans med kollege skrev Björn även ”Krankes Pferd – was tun?”, ”Der Verkehrswert eines Pferdes und seine Minderungen” och ”Die Ankaufsuntersuchung beim Pferd”.

Björn arbetade ända in i det sista och han var outtröttlig. Med sitt livsverk kunde han förverkliga sin vision att frakturer hos häst inte obetingat behöver leda till avlivning. Många av standardoperationerna vid frakturer hos häst baserar sig på den kunskap som Björn var med och byggde upp. Han var en kraftfull kollega som inte skydde vare sig strapatser eller försakelser för att nå sina mål. Vid de internationella hopptävlingarna, CSI i Basel 2013, erhöll han välförtjänt ”Award of Honour” för sina insatser för hästen.

Björn var en organisatör av Guds nåde. Vi, alla dina vänner i Sverige, saknar telefonsamtalet i början av året när du meddelade vilken dag ni tänkte komma förbi under sommaren på väg från färjan i Trelleborg via Flyinge upp till Roslagen, eller senare till Christoph i Upplands Väsby. Det var välkomna besök som vi alla saknar!

För vännerna i Sverige
Kerstin Darenius
Anders Darenius
Ingvar Fredricson
Göran Sandh
Hilkka Nurmi-Sandh
Åke Åsheim

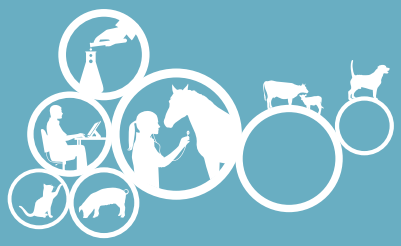

Veterinärkongressen 2017

9–10 november
Sveriges lantbruksuniversitet
Ultuna, Uppsala

Kongressen arrangeras av Sveriges Veterinärförbund.
För mer information se www.svf.se/sv/Sallskapet/Veterinarkongressen.

SPONSORERBJUDANDE

Kontakt för bokning: Vasso Norlund, vasso.norlund@svf.se, 08-545 55 827.

SYMPOSIUM
2 PLATSER

- Logotyp i kongressdelen på förbundets hemsida
- Logotyp på anmälningssidan på SVFs hemsida www.svf.se
- Logotyp i e-postutskick inför kongressen
- 1 st roll-up/föreläsningssal
- Power-point med sponsorns namn i föreläsningssalen under pauserna
- Möjlighet att dela ut reklam i samband med föreläsningarna
- Moderator informerar om vilka som är sponsorer
- Omnämnande i kompendiet och programbladet

Symposium Häst: 25 000:-
Symposium Försöksdjur: 10 000:-

KONGRESSMIDDAGEN
3 PLATSER

Nu finns möjlighet att stå som sponsor vid kongressmiddagen som gästas av proffsiga artisterna John Lundvik och Wictoria Nilsson. Artisterna utlovar musikaliska överraskningar blandat med hits man känner igen och älskar att höra!

- Logotyp på middagsmenyn
- Halvsidesannons i Svensk Veterinärtidning (värde 12 000:-)
- Logotyp i e-postutskick till alla medlemmar i Sveriges Veterinärförbund

Totalt pris för ovan: 15 000:-/st

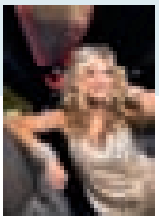

Sveriges Veterinärförbund
Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap

Vilken är din diagnos? – Svar

SVAR

Röntgenteknik/bildkomposition

VD-projektion med sträckta bakben av bäcken/höftleder (Figur 2).

Bäckenet är lindrigt roterat åt vänster på bilden. Detta ses genom att iliumvingarna är olika breda (vänster iliumvinge är bredare än den högra), foramen obturatum har olika form och storlek (den vänstra är mindre och har en smalare och spetsigare form) samt att man kan se acetabulums fossa på höger men inte på vänster sida. Förutom att kontrollera dessa tre områden kan man även på en bild som inkluderar kaudala delen av ländryggen ha hjälp av att se huruvida tornutskotten ligger mitt över kotan eller inte.

I det här fallet ger rotationen en utseendemässig fördel för höger acetabulum som ser djupare ut än den egentligen är och en nackdel för vänster som ser grundare ut. Även små rotationer kan ha stor betydelse för ledernas utseende varför en rak bild alltid ska eftersträvas. Bakbenen är inte helt parallella med varandra. Båda är lindrigt vinklade utåt, framför allt det högra. Detta kan potentiellt dölja en subluxation av höftlederna.

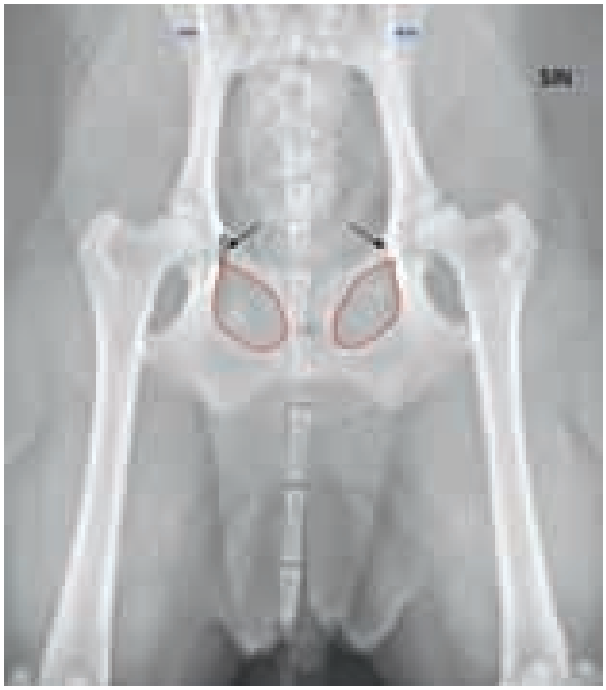

FIGUR 2. *Denna bild är densamma som Figur 1. Bilden visar lindrig vänstersidig höftledsdysplasi. Blå pilar visar bredden på iliumvingarna. Svarta pilar och svart oval markerar acetabulums fossa. Rött utlinjerar de synliga delarna av foramen obturatum.*

RADIOLOGISKA FYND

Vänster acetabulum har en avplanad utlinjering kraniolateralt med ökad bentäthet (skleros). Vänster caput femoris är till mindre än hälften innesluten i acetabulum och ledspringan är ojämnt vidgad, indikerande subluxation.

Höger acetabulum har en mycket lindrig kraniolateral avplaning och ökad bentäthet kan ses i området. Höger caput femoris är till mer än hälften belägen i acetabulum och ledspringan har en jämn utlinjering.

RADIOLOGISK DIAGNOS

Lindrig vänstersidig höftledsdysplasi med misstanke om lindrig dysplasi även på höger sida. Skleros längs acetabulum, vilket kan indikera en ökad täthet i det subkondrala benet till följd av en ökad belastning och/eller lindrig periartikulär osteofytbildning. Det finns dock inga ytterligare tecken på osteoartrit varför subkondral täthet är mest trolig.

FIGUR 3. *Kompletterande VD-projektion av bäcken/höftleder med parallellt sträckta bakben. Bilden visar måttlig bilateral höftledsdysplasi.*

HANTERING AV FALLET

En ny VD-projektion togs där bakbenen sträcktes rakt bakåt så att höger och vänster femur blev parallella och bäckenet rätades upp (Figur 3). Det finns fortfarande en försumbar lindrig rotation av bäckenet åt vänster.

RADIOLOGISKA FYND, KOMPLETTERANDE BILD

Bilateralt har kraniala acetabulum en plan form med en avplaning kraniolateralt där konturen rundas av i kranial riktning istället för att sluta om runt caput femoris. Längs med acetabulums kraniala kontur ses skleros.

Bilateralt ses att mindre än hälften av caput femoris är placerad i acetabulum och dess mittpunkt ligger långt lateralt om dorsala acetabulumtaket. Detta gör att ledspringan är vidare än normalt och sammantaget indikerar fynden en dubbelsidig subluxation. Den högersidiga subluxationen döljs på den initiala bilden (Figur 2) på grund av utåtvinklingen av bakbenen och den vänstersidiga subluxationen blir i Figur 2 falskt lindrigare av samma anledning.

RADIOLOGISK DIAGNOS, KOMPLETTERANDE BILD

Måttlig bilateral höftledsdysplasi.

DISKUSSION

Höftledsdysplasi är en multifaktoriell utvecklingsrubbning hos växande individer. Detta kan yttra sig som en grund och/eller plan acetabulum, onormalt utformad caput femoris och/eller subluxation. Inkongruensen ger upphov till ett onormalt rörelsemönster i leden vilket kan leda till inflammatoriska förändringar som orsakar smärta och obehag för individen. I vissa fall kan processen utvecklas på sådant sätt att periartikulära osteofytära benpålagringar bildas.

Vid röntgen av höftlederna är det viktigt att hunden är tillräckligt muskelavslappnad, vilket fås vid djup sedering/sövning. Ett vaket eller för ytligt sederat djur kommer att ha spänningar i sina muskler som i sig kan dölja en subluxation men även försvåra korrekt positionering när röntgenbilden tas. En inkorrekt positionering kan, som nämndes tidigare, ge ett förändrat radiologiskt utseende på höftlederna och därmed även riskera en felaktig bedömning. Att röntga en otillräckligt sederad hund som inte ligger helt stilla riskerar också att leda till onödigt många exponeringar, vilket från strålskyddssynpunkt ska undvikas med hänsyn till personal och djurägare.

Förutom en VD-projektion med sträckta bakben kan en VD-projektion med uppdragna bakben, så kallad ”grodprojektion” vara av värde vid bedömning av höftlederna. Denna projektion friprojicerar kaudala collum femoris, där osteofytära benpålagringar kan ses. För vissa hundar med grav höftledsdysplasi kan det dessutom vara smärtsamt att sträcka bakbenen bakåt, varför en grodprojektion kan vara behjälpligt för en första utvärdering i en klinisk situation.

Det som detta fall vill framhäva är att även små förändringar i positionering kan ge stor påverkan på ett radiologiskt utseende. Detta gäller inte bara vid höftledsröntgen utan vid alla radiologiska undersökningar. En optimal positionering är en förutsättning för möjligheten till en så korrekt bedömning som möjligt.

noterat

Använd rätt metoder mot hönskvalster

I början av augusti varnade Livsmedelsverket för att utländska ägg kan innehålla det otillåtna bekämpningsmedlet fipronil. Trots EU-förbud har medlet använts för att bekämpa röda hönskvalster i hönsstallar. SVAs fjäderfäexperter lyfter fram helt andra metoder för att bli av med det besvärliga kvalstret.

– Det röda hönskvalstret är en vanlig parasit i Sverige, framför allt bland värphöns och hobbyhöns, säger Ylva Lindgren, biträdande statsveterinär vid SVA i ett pressmeddelande den 7 augusti. Kvalsterangrepp hos höns leder till klåda, irritation och störd vila hos djuren. Vid kraftiga angrepp kan hönsen drabbas av blodbrist och minskad äggproduktion. Dödsfall på grund av akut cirkulationssvikt till följd av angrepp förekommer.

Foto: Gilles San Martin

Det röda hönskvalstret, Dermanyssus gallinae, *ska bekämpas i hönshuset genom rengöring, kiselbaserade produkter och med medel som är godkända inom EU.*

– Röda hönskvalster är ofta mycket svåra att bli av med eftersom de kan överleva upp till månader utan närvaro av fåglar. Parasiten bekämpas i hönshuset, inte på hönsen, eftersom kvalstren bara vistas på fåglarna tillfälligt för att suga blod, säger Ylva Lindgren.

I värphönsbesättningar bör kvalsterläget övervakas kontinuerligt så att eventuella angrepp upptäcks så tidigt som möjligt. Bekämpningen baseras på rengöring, kiselbaserade produkter och behandling mot kvalstret med närvarande höns i stallmiljön – men då med ett medel som är godkänt inom EU.

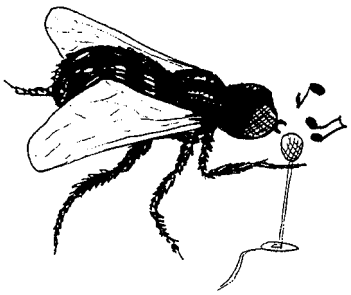

Phlugan 2017

Lördagen den 11 november
anordnas den traditionella
Phlugan-festen!

Kl 16:30 fördrink samt garderob
på Ultuna studentkårs kårhus.

Middagen serveras
på Ultunarestaurangen efter fördrink
och femte & sjätte årskursens spex.

Klädsel
Smoking

Kostnad
Veterinär 900 kr
Veterinärstudenter 700 kr

Anmälningsmail skickas till
phlugan@vmf.se.

Betalning skickas till
BG 895-5981.

Sista anmälningsdatum
är den 22 september
men först till kvarn gäller.
Sent inkommen anmälan
kan inte garanteras plats.

Anmälan ska innehålla namn (+namn före eventuellt namnbyte), avgångsår, klass-/kursnamn och matpreferenser inklusive dryckesönskemål såsom cider eller öl till förrätt, ej svartsoppa, vegan, vegetarian, allergier eller liknande ska anges.

Anmälan är giltig först när anmälningsmail och betalning är inkomna.

Hjärtligt välkomna

önskar VMFs Klubbverk

KONGRESSER & KURSER

Svenska

Webbkurser
DISA – Djuromsorg vid slakt och annan avlivning
Djurskyddsbedömning Gris
Hantering av djurskyddsbrott.
Arr: Nationellt centrum för djurvälfärd (SCAW). Info: Maria Forsberg Lönn, maria.lonn@slu.se och www.slu.se/sv/centrumbildningar-och-projekt/nationellt-centrum-for-djurvalfard/utbildning1/aktuella-utbildningar/ eller www.slu.se/scaw

v 37

14–15/9 -17. Grundläggande mjukdelskirurgi, smådjur, del 1. (del 2, 23–24/11), Uppsala. Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

NY 15/9 -17. Fågelkurs – när patienten har vingar, Malmö. Arr: Swevet.
Info: http://shop.swevet.se/sv/utbildning/

16–17/9 -17. Grundkurs, hund- och kattandvård, Stockholm.
Arr: KRUUSE Svenska AB & Mälarhöjdens Veterinärpraktik.
Info: http://www.kruuse.com/sv-SE/Uddannelse/Kurser/SE_Dental.aspx, marika.bjornstrom@kruuse.com, 070-101 67 28

v 38

18–20/9 -17. Kurs: Endodonti del II,
Halmstad. Arr: Accesia AB.
Info: http://academy.accesia.se, academy@accesia.se

v 39

25–26/9 -17. Kurs: Oral patologi,
Halmstad. Arr: Accesia AB.
Info: http://academy.accesia.se, academy@accesia.se

27–28/9 -17. Vårdhygien, Göteborg.
Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

28–30/9 -17. Gastroskopiundersökning och gastrointestinal diagnostik, hund & katt, Stockholm. Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

29–30/9 -17. Hästtandvård Examination för SLUs utbildning hästodontologer,
VHC, SLU, Uppsala.
Arr: SLU, Ove Wattle.
Info: ove.wattle@slu.se

NY 29–30/9 -17. Kurs Ekonomiförståelse i praktiken, Göteborg. Arr: FVF (Företagande veterinärers förening).
Info: Johanna Habbe, vetjohanna@gmail.com, 0707-969474 (se annons i denna tidning)

v 40

2–6/10 -17. Kurs: Dentistry del II,
Halmstad. Arr: Accesia AB.
Info: http://academy.accesia.se, academy@accesia.se

NY 5–6/10 -17. Introduction to orthopaedics & patella luxation and lateral suture, Uppsala. Arr: Swevet i samarbete med UDS och Securos Surgical.
Info: http://shop.swevet.se/sv/utbildning/

6/10 -17. Kurs Sleddog vet seminar
för slädhundsintresserade veterinärer, Kiruna. Arr: Kiruna Slädhundklubb.
Info: anette.johansson@dv.sjv.se

6–7/10 -17. Etikkonferens, Uppsala.
Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

6–7/10 -17. Anestesiologi grund, hund & katt, Stockholm. Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

6–7/10 -17. Kurs i 3 x A – Andrologi, AI & Avel, Stockholm. Arr: Svenska sällskapet för smådjursreproduktion.
Info: ann-sofi.bergqvist@slu.se, www.reproduktionssallskapet.se

7–8/10 -17. Symposium om arbetande hundar för slädhundsintresserade veterinärer, Kiruna.
Arr: Kiruna Slädhundklubb.
Info: anette.johansson@dv.sjv.se

7–8/10 -17. Grundkurs, hund- och kattandvård, Stockholm.
Arr: KRUUSE Svenska AB & Mälarhöjdens Veterinärpraktik.
Info: http://www.kruuse.com/sv-SE/Uddannelse/Kurser/SE_Dental.aspx,

marika.bjornstrom@kruuse.com,
070-101 67 28

v 41

NY 1 12/10 -17. Kurs i strålsäkerhet för all personal som arbetar med röntgen inom veterinärmedicin, Göteborg.
Arr: Röntgenutbildarna Stockholm AB.
Info: https://www.rontgenutbildarna.se/kursverksamhet

NY 12–13/10 -17. Facklig grundkurs för förtroendemän, Stockholm.
Arr: Anställda Veterinärers förening (AVF).
Info: fredrik.alm@svf.se
(se annons i denna tidning)

13/10 -17. Abdominal, thoracic & soft tissue ultrasound, Strömsholm.
Arr: VetPD.
Info: http://www.vetpd.com/courses-detail.php?event=322

13–14/10 -17. Kurs Parodontit – mer än "lösa tänder", Knivsta.
Arr: Svenska sällskapet för djurtandvård.
Info: www.ssdt.se, styrelsen@ssdt.se

13–14/10 -17. Röntgenteknik, -anatomi hund & katt, grund, Göteborg.
Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

14–15/10 -17. Ultraljud smådjur, grundläggande buk, Uppsala.
Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

v 42

NY 18–19/10 -17. Facklig fortsättningskurs för förtroendemän, Stockholm.
Arr: Anställda Veterinärers förening (AVF).
Info: fredrik.alm@svf.se
(se annons i denna tidning)

18–20/10 -17. Kurs: Extraktionskurs, Halmstad. Arr: Accesia AB.
Info: http://academy.accesia.se, academy@accesia.se

NY 19/10 -17. Laboratoriekunskap för veterinärer, Uppsala.
Arr: Swevet i samarbete med UDS.
Info: http://shop.swevet.se/sv/utbildning/

19-20/10 -17. Onkologi hund & katt, grund, Sigtuna. Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

NY 19–20/10 -17. Akut kirurgi, Uppsala.
Arr: KRUUSE & Universitetsdjursjukhuset.
Info: https://www.kruuse.com/sv-SE/Uddannelse.aspx

v 43

NY 26/10 -17. Ceva Dermatology Day, Stockholm.
Arr: Ceva Animal Health AB. Info: https://dermaday-sthlm.confetti.events/

26–27/10 -17. Ultraljud grundläggande ekocardiografi, Göteborg.
Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

v 45

9–10/11 -17. Veterinärkongressen, Uppsala. Arr: SVS, SVF.
Info: Vasso Norlund, SVF, 08-545 558 27, vasso norlund@svf.se, www.svf.se/sv/Sallskapet/Veterinarkongressen/

11–12/11 -17. Fortsättningskurs hund- och kattandvård, extraktionskurs (Steg 1-godkänd), Stockholm.
Arr: KRUUSE Svenska AB & Mälarhöjdens Veterinärpraktik.
Info: http://www.kruuse.com/sv-SE/Uddannelse/Kurser/SE_Dental.aspx, marika.bjornstrom@kruuse.com, 070-101 67 28

v 46

13–14/11 -17. Endokrina sjukdomar hund & katt, del 2, Knivsta.
Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

NY 13–14/11 -17. Kurs i artificiell insemination – hund, SLU, Uppsala.
Arr: SLU, KV.
Info: Susanne Pettersson, susanne.pettersson@slu.se
(se annons i SVT 7–8/2017)

14–15/11 -17. Ledarskap inom djursjukvården, fördjupning, Göteborg.
Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

17–18/11 -17. Immunologiska sjukdomar hos hund & katt, Knivsta.
Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

17–18/11 -17. Akuta oftalmologifall hos hund och katt, Helsingborg.
Arr: Evidensia Specialistdjursjukhuset Helsingborg. Info: Gunilla Bylander, 042-16 80 29, anmalan.djursjukhusethbg@evidensia.se

v 47

21–24/11 -17. Kurs: Kanin och smådjurstandvård, Halmstad. Arr: Accesia AB.
Info: http://academy.accesia.se, academy@accesia.se

NY 22/11 -17. Anestesikurs för veterinärer – monitorering och åtgärder, Malmö.
Arr: Swevet.
Info: http://shop.swevet.se/sv/utbildning/

23–24/11 -17. Grundläggande ultraljudskurs buk smådjur, Uppsala eller Stockholm. Arr: KRUUSE Svenska AB & Mälarhöjdens Veterinärpraktik.
Info: http://www.kruuse.com/sv-SE/Uddannelse/Kurser/Ultraljud_SE_april-november-17.aspx, ➤

HUS

kallar till

ÅRSMÖTE 2017

Fredag 10 november, kl 12:00

Sal L, Undervisningshuset, Ultuna

Årets examensarbete utses.
Ärtsoppa med tillbehör serveras.

Välkommen!

➤ anders.hildebrand@kruuse.com, 070-101 67 17

23–24/11 -17. Sårbehandling – en praktisk kurs med fallbeskrivningar, Knivsta. Arr: VeTA-bolaget. Info: www.vetabolaget.se

v 48

27–29/11 -17. Kurs: Tips & tricks för tandteamet, Halmstad. Arr: Accesia AB. Info: http://academy.accesia.se, academy@accesia.se

30/11–1/12 -17. Ultraljud smådjur, fördjupning, buk, Göteborg. Arr: VeTA-bolaget. Info: www.vetabolaget.se

1–3/12 -17. Kurs: ENT – ear, nose & throat surgery, Halmstad. Arr: Accesia AB. Info: http://academy.accesia.se, academy@accesia.se

2–3/12 -17. Fortsättningskurs hund- och kattandvård, extraktionskurs (Steg 1-godkänd), Stockholm. Arr: KRUUSE Svenska AB & Mälarhöjdens Veterinärpraktik. Info: http://www.kruuse.com/sv-SE/Uddannelse/Kurser/SE_Dental.aspx, marika.bjornstrom@kruuse.com, 070-101 67 28

v 49

5–6/12 -17. Rekonstruktiv kirurgi, Halmstad. Arr: VeTA-bolaget. Info: www.vetabolaget.se

7–8/12 -17. Systematisk EKG diagnostik och behandling – hur kan jag känna mig säkrare?, Knivsta. Arr: VeTA-bolaget. Info: www.vetabolaget.se

v 50

14–16/12 -17. Kurs: Tandreglering, Halmstad. Arr: Accesia AB. Info: http://academy.accesia.se, academy@accesia.se

15–16/12 -17. Fortsättningskurs bra bild, rätt diagnos – tolkning av röntgenbilder, Uppsala. Arr: KRUUSE Svenska AB & Mälarhöjdens Veterinärpraktik. Info: http://www.kruuse.com/sv-SE/Uddannelse/Kurser/SE_Dental.aspx, marika.bjornstrom@kruuse.com, 070-101 67 28

v 4, 2018

26–28/1 -18. 6th Nordic small animal veterinary conference, Göteborg. Arr: Blå Stjärnan Akademin. Info: www.blastjarnan.se/bsa-kongress

v 15

NY 9–18/4 -18. Kurs i artificiell insemination – nöt, SLU, Uppsala samt Skara. Arr: SLU, KV. Info: Susanne Pettersson, susanne.pettersson@slu.se (se annons i denna tidning)

Internationella

Fler internationella kurser hittar du på Vet Agendas hemsida www.vetagenda.com, på British Small Animal Veterinary Associations hemsida www.bsava.com och på European School for Advanced Veterinary studies hemsidor www.esavs.org, www.esavs-master.org, www.esavs-certificate.org och på hemsidan för The British Equine Veterinary Association (hästveterinärkurser) www.beva.org.uk/news-and-events/beva-courses samt på World Veterinary Association (WVA) continuing education portal wva.wcea.education

v 36

4–8/9 -17. 26th International conference of the World Association for the Advancement of Veterinary Parasitology (WAAVP) 2017, Kuala Lumpur, Malaysia. Info: www.waavp2017kl.org

8–9/9 -17. 33rd European embryo transfer association, AETE, conference, Bath, UK. Info: www.aete.eu/

v 37

6/9 -17. Workshop Desexing of rabbits, guinea pigs and other rodents, Brno, Tjeckien. Info: www.drobnisavci.cz/en/workshop-kastrace-samce-a-samice/

v 38

23–24/9 -17. Feline medicine, Warszawa, Polen. Arr: VetCo (Veterinary Consulting & Control). Info: www.vetco.org/en/conferences-2017

Dyrlæge søges

AniCura Aarhus Dyrehospital søger dyrlæge med dokumenterede færdigheder indenfor Veterinær Neurologi til videreudvikling af vores henvisningspraksis.

Kandidat med speciel interesse i intern medicin og erfaring med basal kirurgi, vægtes højt.Den ansatte vil indgå i et team bestående af oftalmolog, onkolog, kirurger, kardiolog og dermatolog.
Neurologi og Intern Medicin er en betydelig del af vores henvisningspraksis og vi tilbyder en bred vifte af tilbud der bl.a. omfatter fuldt IDEXX lab, high-end ultralyd scanner, in-house 64 slice CT og adgang til MRI. Vi har en fri og positiv omgangstone præget af humor og omsorg for kollegerne og en meget flad ledelsesstruktur.

Stillingen ønskes besat hurtigst muligt.
Se mere på www.anicura. dk/aarhus-dyrehospital
Yderligere oplysninger og ansøgning med CV og credentials skal sendes til Ulla Pedersen på ulla.pedersen@anicura.dk.

AniCura
AARHUS DYREHOSPITAL

23–26/9 -17. Equine orthopaedic case days, Müggenhausen och Heimerzheim, Tyskland. Arr: AG Pferd.
Info: http://www.agpferd.com/conferencescourses/

v 39

25–28/9 -17. 42nd World small animal veterinary association (WSAVA) congress and FECAVA 23rd Eurocongress, Köpenhamn, Danmark.
Info: www.wsava.org/events/wsava-congress

29/9–1/10 -17. Equine cardiology case days, Lüsche, Tyskland. Arr: AG Pferd.
Info: http://www.agpferd.com/conferencescourses/

v 40

2–4/10 -17. Africa animal welfare conference, Nairobi, Kenya.
Arr: ANAW – Africa network for animal welfare, UN environment, Harambee.
Info: #ACTION 2017, info@anaw.org

7–8/10 -17. Small animal cardiology, Warszawa, Polen. Arr: VetCo (Veterinary Consulting & Control).
Info: www.vetco.org/en/conferences-2017

v 42

18/10 -17. Essential veterinary chiropractic for equine and companion animals, Sittensen, Tyskland. Arr. IAVC.
Info: www.i-a-v-c.com

v 43

NY 26–27/10 -17. Basic abdominal ultrasound course with a special focus on critically ill patients and the use of ultrasound in emergency situations, Köpenhamn. Arr: Swevet.
Info: http://shop.swevet.se/sv/utbildning/

NY 26–29/10 -17. Equine fascia days, Bingen och Waldalgesheim, Tyskland.
Arr: AG Pferd.
Info: http://www.agpferd.com/conferencescourses/

v 44

2–5/11 -17. Equine CT and MR imaging days, Bonn, Tyskland.
Arr: AG Pferd.
Info: http://www.agpferd.com/conferencescourses/

v 45

NY 7–11/2 -18. ICAR (The global standard for livestock data) annual conferens 2018, Auckland, Nya Zeeland.
Info: www.icar2018.nz

NY 11–16/2 -18. WCGALP (World congress on genetics applied to livestock production) 2018, Auckland, Nya Zeeland.
Info: www.wcgalp.com

v 46

17–18/11 -17. Lameness diagnostics (incl objective gait analysis), Århus, Danmark. Arr: VetPD.
Info: http://www.vetpd.com/courses-detail.php?event=333

18–19/11 -17. Small animal nephrology and urology, Warszawa, Polen.
Arr: VetCo (Veterinary Consulting & Control). Info: www.vetco.org/en/conferences-2017

v 49

9–10/12 -17. Practical neonatology for equine practitioners (case-based course), Helsingfors, Finland.
Arr: VetPD.
Info: http://www.vetpd.com/courses-detail.php?event=327

v 6, 2018

NY 8/2 -18. FEEVA PPE symposium, Bergen, Norge i samband med NEVC (se 9–11/2 -18 i denna lista och annons i SVT 7–8/2017)

NY 9–11/2 -18. The nordic equine veterinary conference, NEVC, Bergen, Norge.
Call for abstract – poster presentations, submission deadline 15/9 2017.
Info: www.nevc2018.no
(se annons i SVT 7–8/2017)

Gård&Djurhälsan
FRISKA DJUR GER VÄLMÅENDE GÅRDAR

Vi söker en nöthälsoveterinär till Skara

Tillsammans med våra andra veterinärer och produktionsrådgivare blir du en del av företagets team där vi arbetar för lönsam utveckling och god djurhälsa ute på gårdarna.

Läs mer om tjänsten på www.gårdochdjurhälsan.se

Sista ansökningsdag 2017-09-30

Gård & Djurhälsan Sverige AB är ett rådgivningsföretag som arbetar för ett bibehållet högt hälsoläge i en effektiv och lönsam gris-, får- och nötköttsproduktion. Vår vision är en lönsam djuruppfödning med världens bästa djurhälsa och vårt motto är friska djur ger välmående gårdar. Besök vår hemsida för mer information www.gårdochdjurhälsan.se

Förbundet har levt över sina tillgångar

För ca tio år sedan gjordes bedömningen att avkastningen på förbundets tillgångar var tillräcklig för att ha verksamhetskostnader som var större än intäkterna. Nu ser bilden annorlunda ut. Följden är att vi levt över våra tillgångar under lång tid och vår ekonomiska buffert är nu farligt låg. Vi måste byta strategi för att ha ett veterinärförbund kvar i framtiden.

Styrelsens uppdrag är att se till att vi ger våra medlemmar den service som efterfrågas utifrån dagens behov. Den organisation som tillskapades för tio år sedan har skapat en ekonomihantering som kräver förändringar som inte kunnat lösas med egen kompetens. Vi har därför tillfälligt tvingats köpa in konsulttjänster för att lösa problemen. Framför oss har vi nu stora investeringar som måste göras i form av nytt medlemsregister, ny webb och anpassningar till nya dataskyddsförordningen. Medlemsavgifterna är redan höga och allas strävan är att hålla dem så låga som möjligt. Ekvationen är som ni förstår inte enkel.

Förbundets enskilt största utgifter är personalkostnader. För att undvika personalneddragningar har styrelsen under senare år arbetat för att öka våra intäkter. Det har inte räckt, så personalneddragningar är nu oundvikliga. Vårt kansli behöver samtidigt effektiviseras, moderniseras och anpassas efter verksamhetens nutida inriktning och krav. Förhandlingar pågår därför i syfte att omorganisera kansliet. Denna process väcker helt naturligt mycket reaktioner och skapar turbulens. Samtidigt har vår kanslichef slutat och vi har en tillfällig chef på deltid. Sammantaget har det gjort att jag som ordförande under en kortare period fram till 1 oktober arbetar heltid.

Styrelsens uppdrag är att verka för medlemmarnas och förbundets bästa. De förändringar vi nu tvingas genomföra är nödvändiga, krävande och smärtsamma, men vi ser potentialen och en ljus framtid för veterinärförbundet.

MARJA TULLBERG
ordförande, SVF

SVERIGES VETERINÄRFÖRBUND

FÖRBUNDSSTYRELSE

Ordförande	*Telefon*
MARJA TULLBERG	072-748 78 98
Vice ordförande	
ANDERS FORSLID	0413-55 32 20
MARLENE ARESKOG	070-713 95 56
LOTTA HOFVERBERG	073-151 22 50
JOHN-FILIP LUNDIN	073-320 27 68
LARS-ERIK STABERG	070-438 98 78

ANSTÄLLDA VETERINÄRERS FÖRENING – AVF

STYRELSE

Ordförande	*Telefon*
FREDRIKE RITTER	0768-23 35 88
Vice ordförande	
HELEN LOOR	073-097 62 97
Sekreterare	
UNDER TILLSÄTTNING	
Kassör	
ELEONOR FREDLER	070-341 19 41
Ledamöter	
ANNA BÄCKVALL	010-122 83 14
KAJSA GUSTAVSSON	070-980 09 65
SHWAN KAREEN	070-798 68 68
ULRIKA LIND	073-354 53 38

FÖRETAGANDE VETERINÄRERS FÖRENING – FVF

STYRELSE

Ordförande	*Telefon*
JOHANNA HABBE	0707-96 94 74
Sekreterare	
CHRISTINA SVEDBERG	073-600 22 21
Kassör	
MAJA-LISA SABEL	070-591 71 50
Ledamöter	
TVÅ VAKANTA POSTER	

I veterinärförbundet ingår förutom dessa funktioner ett antal råd, kommittéer och nämnder. Samtliga förtroendevalda förbundsmedlemmar listas på hemsidan www.svf.se

SVERIGES VETERINÄRMEDICINSKA SÄLLSKAP – SVS

KOLLEGIUM

Tf ordförande
TORKEL EKMAN

Vice ordförande
VAKANT

ERIKA CHENAIS
HÅKAN LANDIN
LENA MALMGREN
BENGT ERIKSSON
HANNA BREMER

Sektioner inom Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap

FÖRSÖKSDJURSSEKTIONEN

Ordförande
BENGT ERIKSSON

Sekreterare
ANNA GRANLUND

HUSDJURSSEKTIONEN:

Ordförande
HÅKAN LANDIN

Sekreterare
MATS SCHARIN

HÄSTSEKTIONEN

Ordförande
LENA MALMGREN

Sekreterare
ANETTE GRAF EDLING

SEKTIONEN FÖR VETERINÄR FOLKHÄLSA

Ordförande
ERIKA CHENAIS

Sekreterare
ELINA ÅSBJER

SMÅDJURSSEKTIONEN

Ordförande
HANNA BREMER

Sekreterare
TILDE BÖRJESSON

Fartfylld hästbesiktning

Ill: Karin Åström Bengtsson

Efter många år som praktiserande veterinär minns jag tillbaka på otaliga dråpliga episoder. Här är en av dem.

Det var i slutet av 1970-talet och jag arbetade som distriktsveterinär i Kävlinge. Varje dag var fylld med sjukresor och fartglad som jag var gick den trimmade bilen alltid på max. Djurägarna gillade det men inte poliserna. Jag blev ett hett villebråd för dem och de gjorde allt för att ”sätta dit” mig.

En regnig höstdag blev jag stoppad av en civil polisbil. Jag talade om att jag skulle åka till en häst som akut insjuknat i kolik. Sanningen var en annan, jag var på väg att besiktiga hästen. På den tiden fanns inga mobiltelefoner och hur skulle jag få kontakt med hästägarna? Det fanns bara ett sätt, jag måste köra ifrån polisen. Det lyckades och jag ”vann” med ca 20 sekunder. Hästägarna informerades om situationen och de var helt på min sida. Hästen, som gick ute i regnet, togs in i stallet. Eftersom den nyligen ridits rök det om pållen. Jag tog fram stetoskopet, lyssnade och funderade. Jag bad sedan hästägarna att kolla temperaturen.

I min praktikväska fanns två termometrar, en som fungerade och en som alltid visade 41,1 grader. Jag gav den senare till ägarna, som inte hade en aning om termometerns status. Efter ca tre minuter bad jag ägaren kolla termometern. Hon skrek i högan sky, hästen var ju jättesjuk! Jag tittade bort mot poliserna som stod förstummade i stalldörren. De utbytte godkännande blickar i samförstånd, detta var ett akutfall.

Behandlingen av denna ”sjuka” häst bestod i 20 ml B-vitamin. Poliserna, som båda visade hästrädsla, körde långsamt därifrån. Vi andra fikade och sedan besiktigades hästen utan problem.

Leif Ademar

PERSONNOTISER

Födelsedagar i oktober 2017

Den veterinär som inte önskar få sin bemärkelsedag publicerad i SVT måste meddela detta till förbundskansliet eller redaktionen senast två och en halv månader före födelsedagen.

Lars-Erik Edqvist, Simrishamn, 75 år den 1/10
Lars Thoäng, Älvdalen, 70 år den 2/10
Lena Andersson, Karlsborg, 50 år den 2/10
Margareta Uhlhorn, Vänge, 50 år den 2/10
Lars Olof Larsson, Österbymo, 90 år den 3/10
Anders Gunnarsson, Enebyberg, 75 år den 4/10
Lena Silvén, Saltsjöbaden, 90 år den 5/10
Ann Albihn, Knivsta, 60 år den 5/10
Walid Ali Khazal, Malmö, 50 år den 6/10
Roland Oltner, Gävle, 70 år den 7/10
Margareta Lagerman Pekkari, Tenhult, 90 år den 8/10
Ernst Mehnert, Bankeryd, 75 år den 8/10
Åke Adolfsson, Hjo, 70 år den 10/10
Stina Nilsson, Ljugarn, 50 år den 12/10
Sven Björck, Uppsala, 60 år den 13/10
Åsa Sundvall, Sundsvall, 50 år den 15/10
Susanne Petersén Stjernelid, Mjölby, 60 år den 18/10
Gunilla Lindgren, Hallstavik, 60 år den 22/10
Freddy Wegelius, Bredaryd, 60 år den 23/10
Sören Thorén, Vollsjö, 75 år den 27/10
Anette Johansson, Kiruna, 60 år den 30/10
Jan-Olof Svensson, Ljungby, 60 år den 30/10
Loran Postolovski, Arvidsjaur, 50 år den 31/10

Avlidna

F gränskontrollveterinär **Anders Ekestubbe** avled den 5 februari 2017. Han föddes 1944 i Karlskrona, tog studenten där 1964 och veterinärexamen 1969. Han anställdes som tf stadsveterinär och besiktningsveterinär vid kontrollslakteriet och kontrollbesiktningsbyrån samt som importbesiktningsveterinär i Karlskrona 1971. Han började arbeta som laboratorieveterinär vid hälsovårdsnämndens laboratorium i Karlskrona 1973, som tf länsveterinär i Blekinge län 1981 och som distriktsveterinär i Karlskrona med stationeringsort Lyckeby 1982. Mellan 1995 och 2003 var han verksam som gränskontrollveterinär i Karlskrona. Han pensionerades 2006.

F distriktsveterinär **Ulf Skogby** avled den 18 juni 2017. Han föddes 1928 i Västerås, tog studenten där 1949 och veterinärexamen 1957. Han började arbeta som AI-veterinär 1959 i Västerås. Därefter var han verksam som distriktsveterinär, först i Lycksele från 1966, sen i Arboga från 1972, i Köping från 1974 med stationeringsort i Arboga och i Västerås från 1983 med stationeringsort i Arboga. Han pensionerades 1993.

Utvecklingschef

Ansökan senast 11/9

Vi söker dig som vill leda, och som avdelningschef, övergripande ansvara för innovation och utveckling inom kompetensområdena avel, foder och djurhälsa. Tillsvidaretjänst, heltid med placering i Stockholm.

Läs mer på www.vxa.se/ledigatjanster

Kontakta VD Dorit Greve 070-534 02 24, dorit.greve@vxa.se

Tel 010-471 00 00

VÄXA SVERIGE

SVENSK VETERINÄRTIDNING
Box 12 709
112 94 STOCKHOLM

Besöksadress: **Kungsholms Hamnplan 7**
Telefon: 08-545 558 34
Telefax: 08-545 558 39
Hemsida: *www.svf.se*

Redaktion:
Johan Beck-Friis
ansvarig utgivare & chefredaktör
Telefon: 08-545 558 33
Mobil: 070-717 73 25
E-post: *johan.beck-friis@svf.se*

Suzanne Fredriksson
journalist
Telefon: 08-545 558 32
E-post: *suzanne.fredriksson@svf.se*

Brita Trybom
redaktionssekreterare, annonser
Telefon: 08-545 558 34
E-post: *brita.trybom@svf.se*

Lill och Kjell Efvergren, Exponera
layout
Telefon: 070-566 5661, 0734-28 26 80
E-post: *info@exponera.net*

Wikströms Tryckeri AB, Uppsala
tryckeri

ISSN 0346–2250

Utgivningsplan 2017

Nr	Utgivning	Annonsstopp	Manusstopp
1	24 jan	20 dec -16	13 dec -16
2	21 feb	24 jan	17 jan
3	14 mar	21 feb	14 feb
4	4 apr	14 mar	7 mar
5	3 maj	4 apr	28 mar
6	30 maj	3 maj	26 apr
7–8	4 juli	30 maj	23 maj
9	5 sep	15 aug	8 aug
10	3 okt	5 sep	29 aug
11	31 okt	3 okt	26 sep
12	28 nov	31 okt	24 okt
13	19 dec	28 nov	21 nov

SVENSK VETERINÄRTIDNING
Prenumerationspris 2017
Sverige: 1 310 kronor + moms.
Europa: 1 660 kronor + moms i EU.
Utanför Europa: 1 810 kronor.
Medlemmar i veterinärförbundet har 450 kronor i rabatt.

TS Fackpressupplaga 2016 – 3 600 ex

FÖRBUNDSKANSLIET *se sidan 3*

SUVAXYN. CIRCO+MH RTU

FÖRLÄNGT SKYDD!

NYHET!

23 VECKORS

VARAKTIGHET AV IMMUNITETEN MOT *MYCOPLASMA HYOPNEUMONIAE* EFTER VACCINATION!

Suvaxyn Circo+MH RTU injektionsvätska, emulsion. Vaccin till svin. Receptbelagt. **Djurslag:** Svin. **Indikationer:** För aktiv immunisering av svin mot porcint circovirus typ 2 (PCV2) och mot *Mycoplasma hyopneumoniae*. **Biverkningar:** Övergående ökning av kroppstemperaturen, överkänslighetsreaktioner, anafylaxi i mycket sällsynta fall, svullnad på injektionsstället. **Dosering och administrering:** En injektion om 2 ml per intramuskulärt i nacken till gris från 3 veckors ålder. **Dräktighet och laktation:** Säkerheten av detta läkemedel har inte fastställts under dräktighet eller laktation. Skall ej ges till avelsgaltar. (enl. SPC 2017-05-17)
För ytterligare information se FASS.se

zoetis

ORION PHARMA ANIMAL HEALTH

Orion Pharma Animal Health | Box 320 | 192 00 Sollentuna | Telefon 08-623 64 40 | www.orionvet.se

Posttidning A
Retur, Box 12709 • 112 94 Stockholm

Porcilis® PCV M Hyo

Färdigblandat kombinationsvaccin för skydd mot både porcint circovirus typ 2 (PCV2) och *Mycoplasma hyopneumoniae* (M Hyo).

Dubbelt skydd Enkel injektion

Porcilis® PCV M Hyo

Färdigblandat vaccin för svin, bara att montera sprutan på flaskan och börja vaccinera.

Skyddar mot PCV2 och M Hyo under hela uppfödningsperioden

Efter en vaccination skyddar Porcilis® PCV M Hyo mot PCV2 i 22 veckor och mot M Hyo i 21 veckor, vilket i normala fall räcker ända fram till slakt.

Färdigblandat kombinationsvaccin

Vaccinet behöver inte blandas, vilket sparar både tid och arbete. Antalet injektioner för grisarna reduceras också, eftersom Porcilis® PCV M Hyo ges som en enkeldos.

Förpackningsstorlek: 100 ml (50 doser)

Hög säkerhetsprofil

Porcilis® PCV M Hyo innehåller det patenterade adjuvanset Emunade®, som har en mycket god säkerhetsprofil. Mindre än 1% av vaccinerade djur uppvisar övergående lokala reaktioner på mindre än 2 cm i diameter, vilka försvinner på ett dygn.

Porcilis® PCV M Hyo reducerar:

- Viremi
- Virusförekomst i lungor och lymfatisk vävnad
- Virusutsöndring orsakad av PCV2-infektion
- Lungskador orsakade av M Hyo-infektion
- Förlorad tillväxt under uppfödningsperioden pga infektion av M Hyo och/eller PCV2

Porcilis® PCV M Hyo. Receptbelagt läkemedel. Injektionsvätska, emulsion. Datum för godkännande av produktresumé: 2017-02-17. För mer information: www.fass.se.

SE/PMH/0317/0003

INTERVET AB • Box 6195 • 102 33 Stockholm • www.msd-animal-health.se

MSD Animal Health